

Nota d'Economia

Pla per a la reactivació econòmica
i protecció social
(CORECO)

Foment
del Treball Nacional

Barcelona, juliol de 2020

El Govern de la Generalitat ha aprovat el 21 de juliol el Pla per a la reactivació econòmica i protecció social, un document que recull fins a 20 grans projectes per donar una resposta efectiva i transversal a la crisi derivada de la COVID-19 a Catalunya.

Aquest pla s'emmarca dins la Comissió per a l'elaboració del Pla per a la Reactivació Econòmica i Protecció Social com a conseqüència de la crisi de la COVID-19 (CORECO), l'òrgan creat per articular la resposta del sector públic als reptes econòmics i socials derivats de la COVID-19. La CORECO es va crear el mes de maig passat, i els seus treballs s'han centrat en dos àmbits:

1. La primera, de caire operatiu, ha consistit a analitzar dels efectes de la pandèmia i posar en marxa d'actuacions d'emergència per minimitzar l'impacte de la crisi.
2. La segona inclou actuacions de caràcter estratègic i amb un horitzó temporal més ampli, orientades a estimular els sectors amb major capacitat de creixement, accelerar la creació d'ocupació i avançar cap a un desenvolupament més sostenible i just.

El pla xifra el cost total de la recuperació en 31.765 milions d'euros (2.760 milions l'any 2020) i engloba tant mesures vinculades a la gestió directa de la crisi com grans actuacions de caràcter estratègic que es desplegaran en un horitzó a mig i llarg termini. Té tres objectius essencials:

- reforçar l'estat del benestar i la capacitat productiva de Catalunya;
- reduir les desigualtats socials accentuades per la pandèmia i
- accelerar la transició cap a un model econòmic més sostenible i resilient.

A la base del pla es situen l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de Nacions Unides, així com el Pacte Verd Europeu (*European Green Deal*) i l'Estratègia Digital Europea (*Digital Europe*).

El pla consisteix en 4 eixos i 145 actuacions. Una part important d'aquestes actuacions es vincula a la gestió immediata dels efectes de la pandèmia, per tal de continuar garantint les prestacions del sistema de salut i assistencial i protegir l'economia productiva. A més, el document preveu la posada en marxa de grans planificacions que aborden qüestions estratègiques per al país, com ara la transformació del model agroalimentari, la lluita contra el canvi climàtic o la mobilitat sostenible.

Esquema del Pla per a la reactivació econòmica i protecció social:

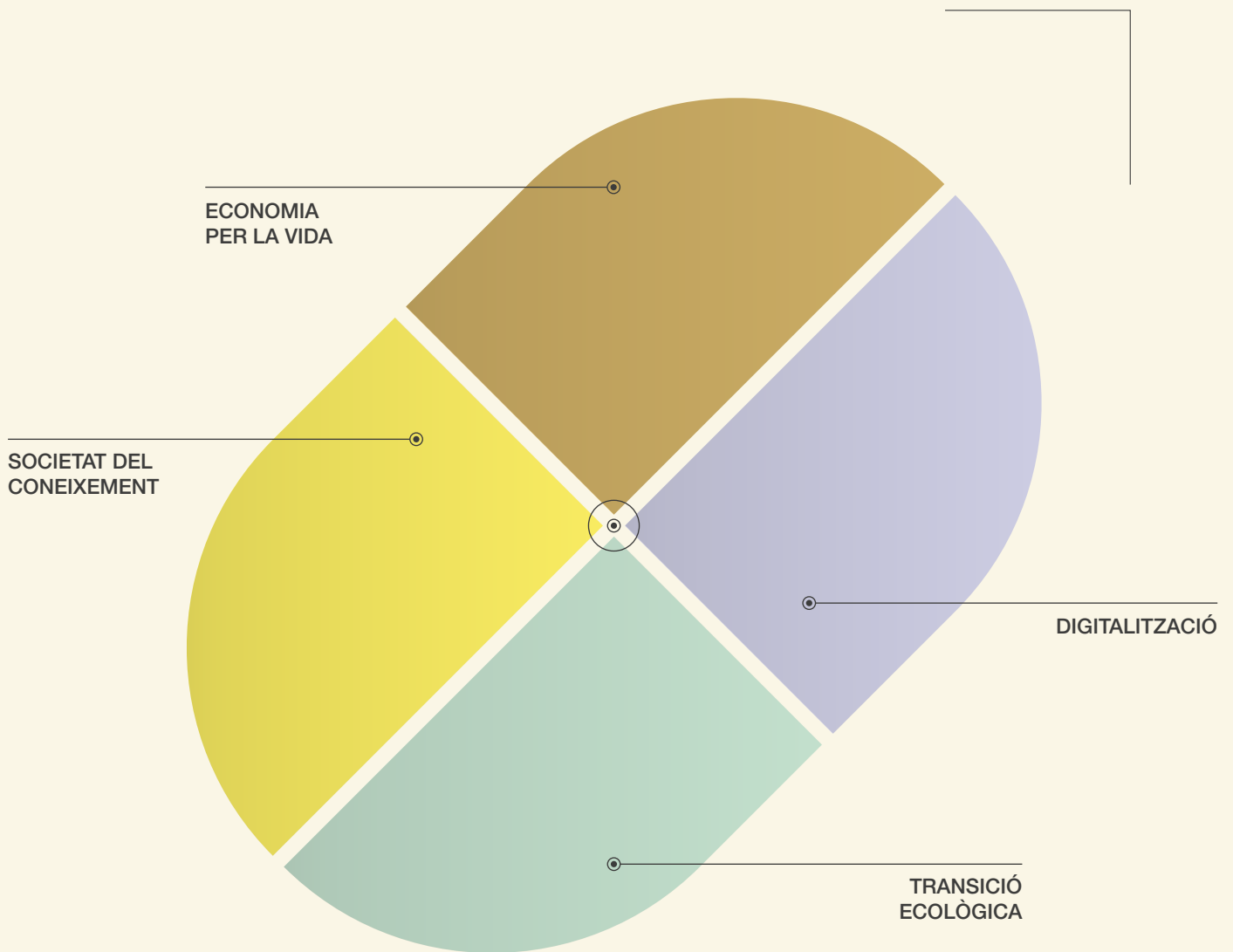
- Eix 1-> Economia per la vida (65 actuacions)
- Eix 2-> Digitalització (16 actuacions)
- Eix 3-> Transició Ecològica (19 actuacions)
- Eix 4-> Societat del coneixement (35 actuacions)
- Eix 5-> Actuacions transversals (10 actuacions)

Per a més informació:

<https://web.gencat.cat/ca/detalls/article/pla-reativacio-economica-i-proteccio-social>

Pla de reactivació econòmica i protecció social

Juliol de 2020

**Generalitat
de Catalunya**

Resum executiu

Impacte d'una crisi sense precedents recents

La propagació de la COVID-19 ha desembocat en una crisi sanitària mundial amb repercussions molt notables en l'àmbit de la salut, però també amb **fortes conseqüències de caire social i econòmic**. Davant la severitat i incidència del brot inicial a Catalunya, les autoritats van adoptar mesures excepcionals de contenció per controlar els contagis, amb el confinament de gran part de la població i la paralització d'una bona part de l'activitat productiva, juntament amb mesures de protecció i de distanciament social. **El 15 de març va entrar en vigor l'estat d'alarma**, que va servir per limitar el cost en vides però alhora va provocar una frenada brusca de l'activitat econòmica, que **ha mantingut l'economia en estat d'hibernació durant uns mesos**.

Els sectors sanitari i sociosanitari han estat a primera línia de la crisi de la COVID-19. Van ser els primers en rebre el fort impacte de la propagació de la pandèmia i van haver de reaccionar amb rapidesa per reorganitzar l'atenció a la ciutadania. **Més enllà dels contagis i la pèrdua de vides, l'arribada de la pandèmia a Catalunya també s'ha traduït en un increment de l'estrès emocional en la ciutadania i en els professionals**. Les mesures necessàries per fer front a l'impacte de la crisi sanitària han tingut un cost econòmic molt elevat per a l'Administració. La despesa en salut per la gestió de l'epidèmia a Catalunya s'estima en uns 1.800 milions d'euros pel sector públic de la Generalitat, una xifra que augmentarà encara més, de tal manera que es preveu arribar als 2.000 milions d'euros a finals d'any.

Les mesures extraordinàries adoptades en matèria de salut pública, juntament amb la interrupció de les cadenes de valor globals, tenen un impacte molt important de contracció sobre el PIB i l'ocupació arreu del món. A Catalunya, tot i que les mesures de confinament van començar a aplicar-se a partir de la segona quinzena de març, **l'impacte sobre l'activitat econòmica ja ha estat visible el primer trimestre del 2020**. Les dades del PIB publicades per l'Idescat mostren que **el primer trimestre del 2020 l'economia catalana va reduir-se un 4,2 %** respecte l'any anterior (el ritme de descens més fort des del tercer trimestre del 2009). La caiguda del PIB català durant el primer

trimestre és superior a la de la zona euro (-3,1%), però d'una magnitud similar altres economies europees com Itàlia (-4,8%), França (-5,4%) i Espanya (-4,1%). En el cas de l'economia catalana, l'impacte econòmic està sent significatiu perquè les mesures de contenció han estat relativament fortes i més extenses en el temps, i perquè hi ha un pes significatiu de sectors com el turisme, la restauració i el comerç que resulten especialment perjudicats per les restriccions a la mobilitat de les persones. El menor pes del sector públic en comparació amb d'altres economies europees, fet que està relacionat amb l'infrafinançament, també limita el rol estabilitzador d'aquestes activitats.

L'afectació ha estat desigual entre els sectors productius. La caiguda del VAB català el primer trimestre va ser més intensa a la construcció (-7,7%) i als serveis (-4,3%). En aquest darrer sector les branques amb una evolució més negativa van ser les relacionades amb el comerç, el transport, l'hoteleria i la restauració (-9,6%). **Els indicadors turístics són els que recullen d'una manera més acusada el dur impacte de les fortes restriccions a la mobilitat de les persones.** El nombre de turistes estrangers i la seva despesa van caure el mes de març un 68,2% i un 66,4% interanual, respectivament, mentre que l'abril i el maig van suposar un retrocés històric, ja que no es va registrar cap entrada de turistes ni cap despesa associada.

El confinament i la paralització de l'activitat econòmica derivats de la crisi sanitària també han tingut **fortes conseqüències en el mercat de treball** que s'han materialitzat en la **destrucció de llocs de treball, no renovació de contractes o no realització de noves contractacions**. A tancament de juny, l'afiliació a Catalunya s'havia reduït en 192.834 persones (un 5,5% menys que el juny del 2019). Les dades de maig i juny mostren una millora ja que es modera el ritme de destrucció d'ocupació dels mesos anteriors, però l'afiliació continua per sota dels nivells previs a la propagació de la pandèmia.

La regulació excepcional dels **expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO) ha donat cert oxigen a les empreses**. Els ERTOS han permès que les persones cobressin part del seu salari, si bé en alguns casos els pagaments s'han retardat molt. A Catalunya des del 22 de març fins al 30 de juny s'han registrat gairebé 100.000 expedients que han cobert prop de 730.000 persones treballadores.

L'hostaleria ha estat un dels sectors més castigats per la crisi, amb 3 de cada 4 treballadors afectats per un ERTO. També s'han vist molt afectades **les activitats artístiques, les recreatives i d'esports**, que han patit caigudes significatives en l'afiliació i han tingut més de la meitat de les persones treballadores afectades per ERTO. **El sector de la construcció va patir especialment a l'inici del confinament**, amb la paralització de l'activitat, però poc a poc s'ha anat recuperant i al mes de juny és el sector amb un menor descens de l'afiliació. Finalment, **al sector industrial el paper dels ERTOS ha estat més rellevant que la destrucció d'ocupació**. Segons les dades d'afiliació de juny, les activitats industrials més afectades han estat les tèxtils i de calçat, la de vehicles de motor, la metal·lúrgica i la de fabricació de mobles.

Darrere dels grans agregats macroeconòmics s'amaguen realitats molt diverses. Mentre a les llars amb rendes superiors i amb més probabilitat de teletreballar (per tant, major probabilitat de mantenir la feina) la situació econòmica no ha empitjorat notablement, en les llars amb menor renda l'impacte sobre el benestar ha estat significatiu i ha fet que augmenti el nombre de persones que necessiten el suport de l'administració per subsistir. Destaca el fet que les unitats familiars amb ajut de banc d'aliments hagi incrementat en un 50%, passant de 35.856 famílies al gener a 53.775 famílies al mes de maig. En definitiva, s'espera que **les conseqüències socials de la pandèmia recaiguin en la població que ja acumula més factors de vulnerabilitat**: persones treballadores de sectors més precaritzats o persones que viuen en determinats tipus de llar, com poden ser les llars monoparentals. Així doncs, **la crisi derivada de la COVID-19 accentua les desigualtats existents en termes d'ingressos però també en termes de salut, educació i gènere.**

La reducció de la mobilitat i de l'activitat econòmica han tingut efectes positius sobre el medi ambient, ja que s'ha observat un **important descens del consum d'aigua i una millora notable de la qualitat de l'aire. També s'ha reduït la contaminació acústica a les ciutats. A més, la reducció de la pressió humana sobre la biodiversitat** ha estat excepcional durant el confinament, tot i que encara és difícil aventurar les implicacions reals de la crisi derivada de la COVID-19 sobre la biodiversitat. En el costat negatiu cal destacar l'**increment dels residus sanitaris.**

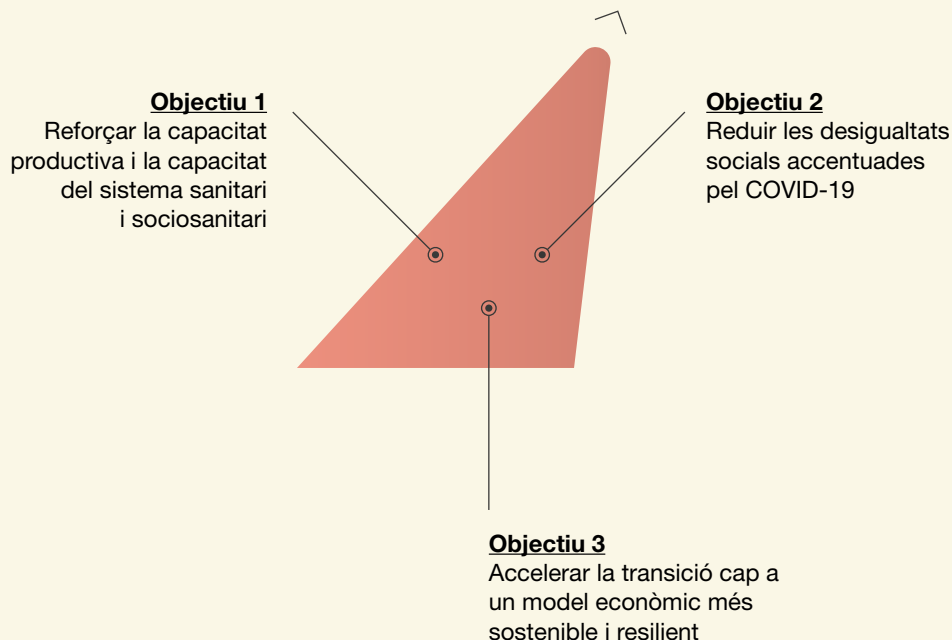
La COVID-19 també ha posat de manifest la vulnerabilitat que tenim davant d'eventuals xocs. Entre les febleses estructurals més vinculades al model productiu català, cal destacar l'elevada **dependència del turisme** i sectors vinculats; la **precarietat del mercat laboral**, i una **taxa d'atur estructural elevada** en el pla comparat, amb molt recorregut de millora en les polítiques actives d'ocupació; la major vulnerabilitat financera de les **empreses petites** davant de xocs econòmics; **l'excessiva dependència dels mercats exteriors i les cadenes de producció globalitzades en aprovisionaments essencials**; el pes destacable de sectors en dificultats derivades de canvis en els patrons de consum i els nous requeriments ambientals, com la indústria de l'automoció; i una **productivitat baixa**, comparada amb el nostre entorn, sobretot de les empreses més petites.

Tanmateix, la pandèmia també ha servit per desenvolupar de forma accelerada fortaleces. Per exemple, algunes tendències tecnològiques que s'han vist impulsades arran de la crisi són **les noves tecnologies com a eina diagnòstica i mèdica o l'avanç accelerat en l'Administració electrònica.** En l'àmbit educatiu, **la crisi ha fet més visibles algunes deficiències digitals del sistema però alhora ha servit per començar a reduir-les.** Per altra banda, també s'ha posat de manifest la importància de la recerca i la **capacitat de Catalunya de dur a terme projectes capdavanters.** Si Catalunya vol escurçar distàncies amb els països més pròspers és necessari consolidar aquestes fortaleces durant els propers mesos i anys.

El Pla per la reactivació econòmica i la protecció social

La lluita contra la COVID-19 i les seves conseqüències són de màxima prioritat pel Govern de la Generalitat de Catalunya. Per garantir una resposta eficaç a la crisi de la COVID-19, que arribi a tots els col·lectius afectats, la Generalitat ha mobilitzat diversos instruments en tres fases: **emergència, recuperació i reactivació.** La primera fase (emergència) s'ha orientat a adoptar mesures d'urgència en el sistema sanitari. En una segona fase, la de reactivació, l'aturada de l'activitat derivada de la pandèmia ha obligat a activar també mesures de caire econòmic i de protecció social per donar suport als sectors i col·lectius més afectats. En la tercera fase (la fase de reactivació), la resposta de la Generalitat a la crisi derivada la COVID-19 s'haurà d'estendre diversos anys, concentrant-se la major part de l'esforç en els primers anys, que seran cabdals. En aquest sentit, el 2 de maig, el Govern va acordar la creació de la Comissió per a l'elaboració del Pla per a la reactivació econòmica i protecció social (CORECO) per articular la resposta del sector públic als reptes econòmics i socials derivats de la COVID-19. La missió principal de la CORECO és elaborar el Pla per a la reconstrucció del país.

En el marc de la CORECO s'han fixat tres objectius per al Pla de reactivació econòmica i protecció social:

A més, el Pla de reactivació està vertebrat per l'**Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible** (ODS) de Nacions Unides i alineat amb els dos plans europeus centrals per a la recuperació econòmica i social -el Pacte Verd Europeu (European Green Deal) i l'Estratègia Digital Europea (Digital Europe).

D'altra banda, l'èxit de l'estratègia de reactivació passa en primera instància per la **definició d'uns principis bàsics** que orientin les mesures que la Generalitat ha de posar en marxa en un futur immediat. Sense aquests principis existeix el risc que les ajudes es distribueixin de forma indiscriminada i que s'adoptin mesures amb una visió a curt termini. L'establiment d'aquests requisits també serveix perquè des del sector públic es facin inversions públiques de valor i no es contribueixi a perpetuar models de negoci que requereixen canvis estructurals. A fi d'evitar aquests elements no desitjables, s'ha determinat que **les mesures incloses en el Pla de reactivació econòmica i protecció social** —que poden provenir tant de la iniciativa pública com de la privada— **han de complir tres requisits bàsics:**

- **Contribuir, com a mínim, a un dels tres objectius d'aquest pla i a un dels 17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS) sense generar impactes negatius en els altres ODS.**
- Contribuir —o si més no, no ser una trava— a **assolir els objectius de neutralitat climàtica i cohesió social, així com a la conservació dels serveis ecosistèmics i a la millora de la qualitat ambiental**, que està estretament vinculada a la millora de la salut de les persones. En aquest sentit, la Generalitat no tindrà en consideració projectes que beneficiïn a empreses amb seu o filial a paradisos fiscals, empreses o ciutadans que tinguin una causa delictiva oberta en l'àmbit fiscal o mediambiental o que hagin reincidit en la comissió de delictes, o empreses que no contribueixin a la reducció d'emissions o no estiguin implementant actuacions per reduir-les.
- Ser **avaluable** i estar **sustentades en l'evidència** disponible o hipòtesis plausibles, la qual cosa ajudarà a consolidar una estratègia d'avaluació de projectes públics en l'àmbit de la Generalitat.

Més enllà dels principis bàsics, la resposta de la Generalitat a la crisi de la COVID-19 ha de tenir en compte altres aspectes rellevants. Un d'ells és que **el sector públic ha de tenir un paper actiu en la recuperació econòmica, promovent la innovació i actuant com a palanca transformadora** amb instruments com la compra pública, que té una gran incidència en la política econòmica i social catalana. **L'estratègia catalana de compra pública**, que està prevista que s'aprovi en els propers mesos, servirà per guiar la compra pública vinculada als projectes del Pla de reactivació.

El fet que els ens locals siguin l'administració que es troba en la primera línia d'atenció a la ciutadania i hagin estat els primers en detectar l'augment de la demanda de la ciutadania en casos d'emergència social i econòmica, fa necessària la **coordinació entre la Generalitat i el sector públic local** per impulsar actuacions territorials que reactivin l'economia local tenint en compte les seves singularitats.

D'altra banda, el Pla per la reactivació econòmica i la protecció social també tindrà en consideració **projectes d'elevat retorn social** que requereixin la col·laboració público-privada per manca de finançament exclusivament privat.

Finalment, les mesures del Pla tampoc obvien els **cinc pilars de la diversitat** (de gènere, generacional, cultural, de capacitats i d'orientació sexual), **els principis de sostenibilitat** (econòmica, social i ambiental), i **el principi d'equilibri territorial** que ha d'assegurar que la reactivació econòmica i la protecció social s'assoleixen de forma equilibrada arreu de Catalunya.

En el marc de la Comissió per a l'Elaboració del Pla per a la Reactivació Econòmica i Protecció Social s'han establert quatre eixos estratègics i un eix transversal que serveixen per estructurar una resposta àgil, efectiva i transversal a la crisi social i econòmica derivada de la COVID-19. Aquesta resposta, com s'ha esmentat anteriorment, està alineada tant amb l'Agenda 2030 i els ODS com amb l'estratègia de recuperació definida per la Unió Europea.

Els eixos que s'han definit per desplegar el Pla de reactivació són els següents:

Eix 1: Economia per a la vida

Eix 2: Digitalització

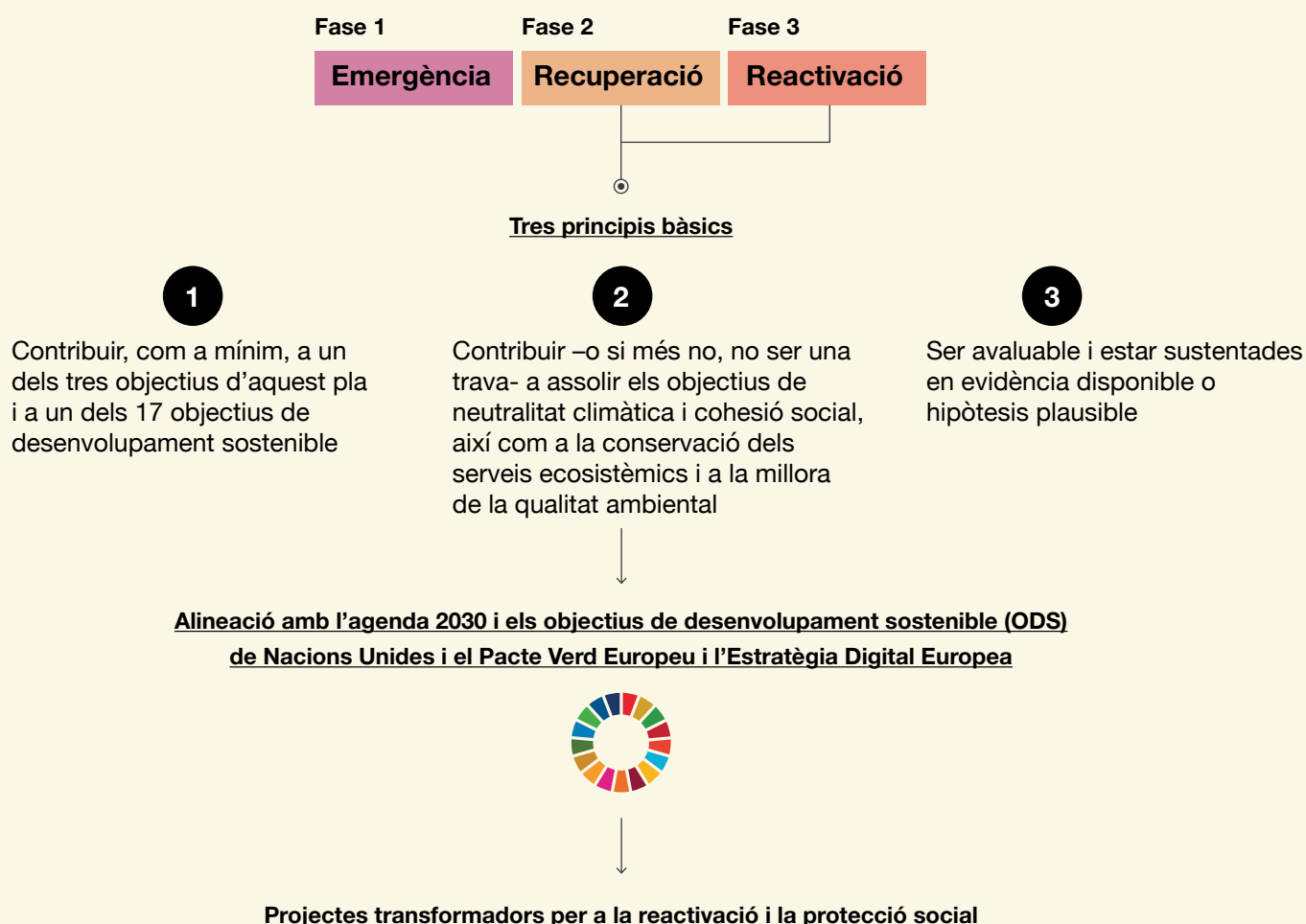
Eix 3: Transició ecològica

Eix 4: Societat del coneixement

Eix 5: Transversal

Dintre d'aquests eixos s'han inclòs un total de 20 projectes transformadors que es detallen a continuació. Els projectes s'han nodrit de les discussions que han tingut lloc en els grups de treball en els quals s'ha organitzat l'activitat de la CORECO i que han comptat amb la participació d'agents externs a la Generalitat.

Marc conceptual per a la reactivació post-COVID

20 projectes transformadors per a la reactivació econòmica i la protecció social

Els **20 projectes** seleccionats en el marc de la CORECO tenen un cost estimat de **31.765 milions d'euros** i les actuacions que comprenen tenen **un horitzó temporal divers**. Algunes són a curt termini, és a dir, es podrien endegar l'any 2020, mentre que altres són a mitjà termini (a desenvolupar entre els anys 2021 i 2025) o a llarg termini (entre els anys 2026 i 2032).

Més enllà d'aquestes xifres, convé recordar que el Sistema Català de Salut presenta un dèficit crònic de recursos que prové de la transferència de competències i d'una insuficiència dels pressupostos sanitaris. La despesa meritada en Salut l'any 2019 va arribar a un màxim d'11.008 milions d'euros. Aquesta xifra ha estat el resultat d'un gran esforç dut a terme aquests darrers anys.

A aquesta situació d'insuficiència, se li ha d'afegir la despesa de 1.800 milions d'euros a la que el sistema sanitari ha hagut de fer front, per a l'abordatge a la pandèmia de la COVID-19.

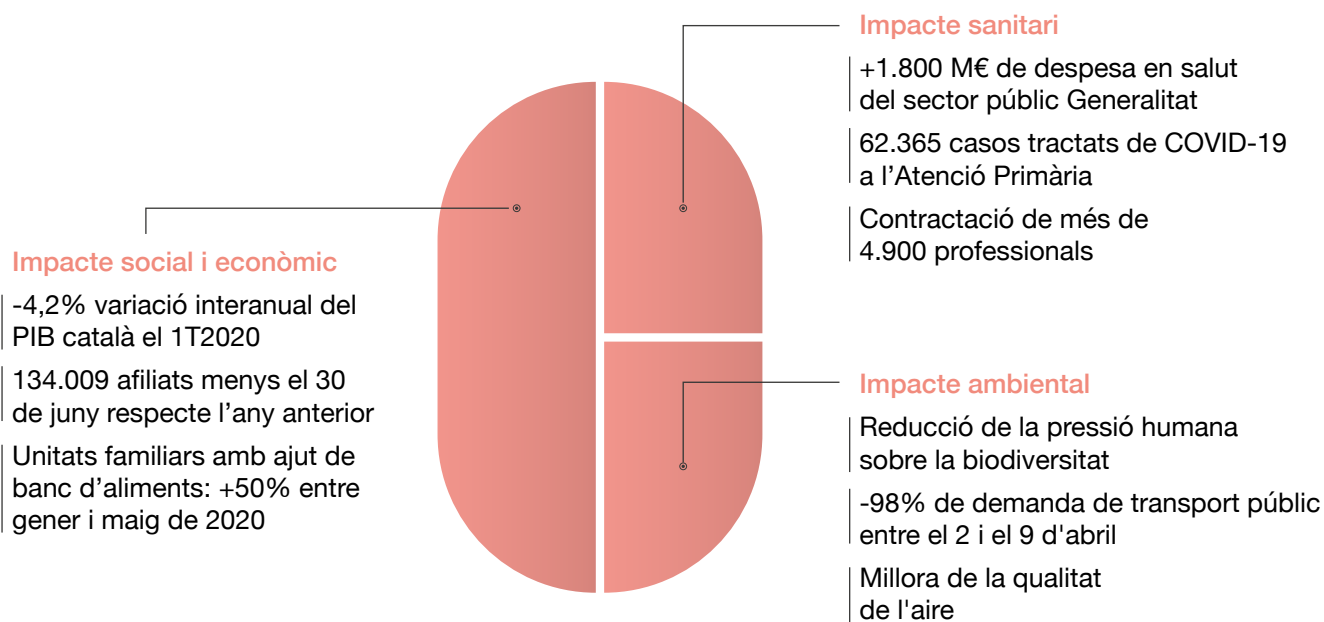
En aquest marc, el Sistema Català de Salut requereix amb caràcter urgent la incorporació de 5.000 M€ addicionals al pressupost de salut amb l'objectiu de sanejar unes finances molt castigades per l'actual sistema de finançament. Tanmateix, cal abordar els grans reptes que en matèria de salut ha d'afrontar Catalunya. Entre els reptes destaca l'envelliment de la població, l'increment de prevalença de malalties cròniques, l'impacte de la globalització lligada a malalties emergents, la renovació d'equipaments obsolets, la incorporació de noves prestacions, els medicaments i els equipaments sanitaris, la incorporació de la tecnologia sanitària i d'equipaments tecnològics per avançar en la telemedicina i la salut digital, així com la millora de condicions laborals dels professionals del sistema.

La taula de la pàgina següent sintetitza les principals xifres dels 20 projectes, que alhora es desglossen en un total de 145 subprojectes. El detall dels projectes es pot consultar en aquest mateix document.

20 projectes transformadors

per a la reactivació econòmica i la protecció social

	Número de projectes	2020	2021 - 2025	2026 - 2032	Cost total
Economia per la vida	65	872,77	3.041,34	1.096,58	5.010,69
Pla de foment de la innovació en salut	1	9,50	231,00		240,50
Bioeconomia i transformació del sector agroalimentari, forestal i marítim	8	0,5	2.234,02	1096,58	3.331,10
Qualitat assistencial amb garanties i reconeixement a les professionals	3	3	89,42		92,42
Reactivació del consum, manteniment d'oferta productiva	14	51,73	128,00		179,73
Inclusió social, acompanyament, autonomia i integració laboral	37	764,84	18,6		783,44
Cultura: base del benestar i l'economia creativa	2	43,20	340,30		383,50
Digitalització	16	131,76	754,52	94	980,28
Pla d'Educació Digital de Catalunya	1	24,16	160,61		184,77
Digitalització dels sectors productius i competències digitals	9	55,87	348,50	94	498,37
Territoris, ciutats intel·ligents	3	47,60	216,23		263,83
Tecnologies digitals avançades	3	4,13	29,18		33,31
Transició ecològica	19	784,55	11.242,95	4.650,80	16.678,30
Acció climàtica	10	13,6	3.915,20	2.402,00	6.330,80
Automoció i mobilitat sostenible	7	508,55	4.508,75	860,00	5.877,30
Economia circular	1	18,4	877,1	304,4	1.199,90
Habitatge i eficiència energètica	1	244	1.941,90	1.084,40	3.270,30
Societat del coneixement	35	392,13	1.781,50	3.612,00	5.785,63
Recerca i foment de la innovació	1	130,20	937,50	2.180,50	3.248,20
Excel·lència del sistema universitari	6	162,00	807,50	1.431,50	2.401,00
Garanties al dret subjectiu de l'ocupabilitat de les persones	11	99,93	36,5		136,43
Transversal	10	577,86	2.732,00	0,00	3.309,86
Internacionalització	4	7,00	27,00		34,00
La transversalitat de gènere al centre de la recuperació econòmica i social	2	6,75	5,00		11,75
Finançament	4	564,11	2.700,00		3.264,11
Total general	145	2.759,07	19.552,31	9.453,38	31.764,76

1\ Impacte d'una crisi sense precedents recents

La ràpida propagació de la COVID-19, que el març de 2020 va ser declarada pandèmia per l'Organització Mundial de la Salut, ha fet que arreu del món s'adoptessin de forma urgent mesures de confinament de diferents intensitats. Davant la severitat i incidència del brot inicial de la COVID-19 a Catalunya, les autoritats van adoptar mesures excepcionals de contenció, amb el confinament de gran part de la població i la paralització de bona part de l'activitat productiva, junt amb mesures de protecció i distanciament social. El 15 de març va entrar en vigor l'estat d'alarma, amb l'objectiu de limitar el cost en vides, però que alhora ha provocat una frenada brusca de l'activitat econòmica i, ha mantingut l'economia en estat d'hibernació durant uns mesos.

El 19 de juny, després d'un període de desconfinament en el qual es van anar reduint gradualment les limitacions establertes en l'estat d'alarma, Catalunya va entrar en la fase de represa de l'activitat. Com s'explica a continuació, la crisi de la COVID-19 ha tingut un fort impacte en l'àmbit sanitari, que s'ha estès a l'àmbit social, econòmic i mediambiental, alhora que ha posat de manifest la vulnerabilitat davant d'eventuals xocs. Tanmateix, la pandèmia també ha servit per desenvolupar de forma accelerada fortaleses –com l'ús d'eines digitals– que caldrà consolidar els propers mesos i anys si Catalunya vol escurçar distàncies amb els països més pròspers.

1.1\ El sector sanitari està fent front a un repte de primera magnitud

El sector sanitari i sociosanitari ha estat a primera línia de la crisi de la COVID-19. Va ser el primer en rebre el fort impacte de la propagació de la pandèmia i va haver de reaccionar amb rapidesa per reorganitzar l'assistència a la ciutadania. A principis de juliol, **l'impacte en l'atenció primària** es xifrava en:

62.365	58.468	40.342	4.118	14.796
Casos tractats de COVID-19 a l'Atenció Primària	Casos atesos a les urgències dels hospitals per COVID-19	Casos hospitalitzats per COVID-19	Casos ingressats en llits de crítics (UCI, REA,...)	Casos confirmats com a positius de la COVID-19 a les residències

El trasbals que va suposar la propagació de la pandèmia va obligar a **reorganitzar l'atenció assistencial a la ciutadania**. Algunes de les actuacions que es van dur a terme (i que es comenten amb més detall més endavant) inclouen: reforç dels sistemes d'atenció telefònica i a domicili; flexibilització de les agendes; reagendaçió d'actuacions demorables, limitació de l'accés de visites als centres (hospitals, centres sociosanitaris i residències); increment de l'hospitalització a domicili; desplegament de mesures organitzatives per a garantir serveis essencials i habilitació de la medicació hospitalària de dispensació ambulatoria fora dels hospitals. També és destacable l'increment de la capacitat de les UCIs, que ha passat de 12.000 a 20.000 llits convencionals i de 600 a 2.081 llits de crítics, i l'augment de capacitat del 061 Salut Respon, que s'ha triplicat. **Un altre punt a destacar ha estat l'increment de la plantilla amb la contractació de més de 4.900 professionals.**

El col·lectiu de la gent gran ha estat el més colpejat per la crisi, especialment aquelles persones que vivien en residències, on s'han detectat un elevat percentatge dels brots. A partir del 8 d'abril, **el Departament de Salut va assumir la coordinació del Pla de residències** amb l'objectiu de prestar atenció directa a les persones de les residències i establir accions per part dels Equips d'Atenció Primària, estratificar residències (en funció del tipus de centre, de les característiques de les persones residents i de la situació epidemiològica), realitzar proves PCR per la detecció del coronavirus i l'establiment de mesures de prevenció i control de la infecció. Amb aquesta reorganització també es pretenia garantir el nombre de professionals de cura i atenció social i una persona de referència i coordinació a cada centre, així com el trasllat de persones residents a d'altres espais per garantir la seguretat i el correcte aïllament.

L'arribada de la pandèmia a Catalunya també s'ha traduït en un **increment de l'estrès emocional de la ciutadania i dels professionals**, el que ha derivat en un increment de la demanda de suport psicològic. En el cas de la ciutadania, l'estrès emocional ha estat superior en persones que tenien símptomes o havien estat diagnosticades de la COVID-19, persones que han passat el confinament soles, dones, i persones amb una situació socioeconòmica més vulnerable o de menys estabilitat laboral. El webApp Gestioemocional.cat (desenvolupat durant el període de confinament pel Servei Català de la Salut i altres entitats) havia registrat a principis de juliol 273.800 persones que havien utilitzat l'aplicació i 9.000 persones han demanat suport professional a través del formulari de l'aplicació. En el cas dels professionals, l'increment de l'estrès emocional ha vingut pel patiment emocional davant la crisi sanitària, l'evolució imprevisible de la malaltia i la gravetat d'alguns casos. També ha afectat als professionals la por al contagi propi, a d'altres pacients i als familiars propers

i s'ha detectat ansietat i desgast físic per l'increment de la demanda d'atenció durant el pic de la pandèmia.

Les mesures necessàries per fer front a l'impacte de la crisi sanitària han tingut un cost econòmic molt elevat per a l'Administració. La despesa en salut per la gestió de l'epidèmia a Catalunya del sector públic de la Generalitat s'estima en uns **1.800 milions d'euros**, una xifra que augmentarà encara més, de tal manera que es preveu arribar als 2.000 milions d'euros a finals d'any.

1.2\ Les conseqüències econòmiques i socials derivades de la crisi sanitària

Impacte generalitzat en l'economia però més accentuat en sectors vinculats a la mobilitat de les persones

Tot i que les mesures de confinament van començar a aplicar-se a partir de la segona quinzena de març, l'**impacte** d'aquestes mesures i de la interrupció de les cadenes de producció globals sobre l'activitat econòmica **ja ha estat visible en el primer trimestre del 2020**. Amb tot, l'impacte més gran es reflectirà sobretot en les dades del segon trimestre relatives al PIB i a la gran majoria d'indicadors econòmics, si bé amb la desescalada a partir de maig comença a veure's una lleu millora o normalització d'alguns indicadors econòmics, després d'haver assolit el punt més baix a l'abril.

Les dades del PIB publicades per l'Idescat mostren que **el primer trimestre del 2020 l'economia catalana va reduir-se un 4,9 % intertrimestral**. En termes interanuals, la variació del PIB ha estat d'un -4,2%, el ritme de descens més fort des del tercer trimestre del 2009.

La caiguda del PIB català durant el primer trimestre té un ordre de magnitud **similar a d'altres economies europees**: la pandèmia de la COVID-19 està colpejant tota l'economia global, i a la zona euro el PIB va caure un 3,8% el primer trimestre del 2020, amb un retrocés especialment fort a Itàlia (-4,7%), França (-5,8%) i a Espanya (-5,2%), mentre que les variacions interanuals han estat d'un -3,1% a la zona euro, d'un -4,8% a Itàlia, d'un -5,4% a França i d'un -4,1% a Espanya, respectivament. En el cas de l'economia catalana, l'impacte econòmic està sent significatiu perquè les mesures de contenció han estat relativament fortes i durant un temps més llarg, i perquè tenen un pes significatiu de sectors com el turístic, la restauració i el comerç que han estat especialment perjudicats per les restriccions a la mobilitat de persones. El menor pes del sector públic en comparació amb d'altres economies europees, fet que està relacionat amb l'infrafinançament, també limita el rol estabilitzador d'aquestes activitats.

Per sectors econòmics, a Catalunya la caiguda del VAB el primer trimestre va ser més intensa a la **construcció (-7,7%)** i als **serveis (-4,3%)**. En aquest darrer sector les branques amb una evolució més negativa van ser les relacionades amb **el comerç, el transport, l'hoteleria i la restauració (-9,6%)**. Les activitats immobiliàries i professionals van retrocedir un 3,3% interanual, mentre que l'epígraf d'administració pública, educació, sanitat i serveis socials va ser l'únic amb una evolució positiva del VAB (+1,8% interanual). El sector industrial va retrocedir un 2,4% i el sector agrari va baixar un 2,2% interanual.

La primera estimació del PIB català del segon trimestre no estarà disponible fins a principis d'agost, però cal esmentar que algunes estimacions inicials per a Espanya, com les del Banc d'Espanya, xifren que la contracció del PIB estatal al segon trimestre oscil·laria entre un -16 % trimestral, en un escenari de recuperació més avançada, i un -21,8% en el cas d'una recuperació més lenta.

Pel que fa als **indicadors industrials** del segon trimestre del 2020, l'**índex de producció industrial (IPI) va registrar la caiguda més intensa a l'abril (-32% interanual)**, amb el descens més fort de la sèrie (que comença el 2002). Al mes de maig la caiguda s'ha suavitzat fins a un 25,6% interanual. A l'Estat espanyol la davallada de l'IPI ha estat similar (-24,5% interanual al maig). A l'inici de la pandèmia, el sector industrial es va veure afectat per restriccions d'oferta a causa dels problemes en les cadenes de producció a la Xina (sobretot a determinades branques, com la de l'automòbil), però posteriorment la seva evolució ja reflecteix la caiguda en la demanda derivada de l'actual crisi sanitària. Per branques industrials, la reducció és generalitzada, i és especialment intensa en activitats com el material de transport (-69,8% interanual), el tèxtil, la confecció i el calçat (-58,7%), i la metal·lúrgia i productes metàl·lics (-31%).

Dins de la construcció, els indicadors disponibles sobre el mercat immobiliari (com els visats de nova construcció, les compravendes d'habitatge nou o l'afiliació) mostren també una evolució negativa. Els visats de nova construcció van caure el març i l'abril un 58,3% i un 48,9% interanual, respectivament. Les compravendes d'habitatge s'han reduït un 31,6% interanual, amb dades d'abril. Són caigudes significatives, si bé durant la crisi immobiliària també es van registrar descensos similars.

Pel que fa als serveis, l'**indicador d'activitat del sector dels serveis (IASS)** proporciona informació sobre la xifra de negoci de les empreses de serveis de mercat. Aquest indicador ja va registrar un descens d'un 18,7% interanual al març, i la caiguda va accentuar-se a l'abril amb un -41,1% (el descens més gran des de 2005, data d'inici de la sèrie). **Al maig el retrocés ha estat menor (-34,3%)** i similar al de l'Estat espanyol (-33,6%). Per branques, destaca el **fort descens de l'hostaleria** (-85,6% interanual).

Pel que fa als **indicadors turístics**, són els que recullen d'una manera més acusada el dur impacte de les fortes restriccions a la mobilitat de les persones. **El nombre de turistes estrangers i la seva despesa** van caure el mes de març un 68,2% i un 66,4% interanual, respectivament, mentre que a l'**abril i al maig van suposar un retrocés històric** ja que no es va registrar cap entrada de turistes ni cap despesa associada (amb un descens interanual en tots els casos d'un 100%). D'altra banda, al mes d'abril no es va registrar cap pernoctació hotelera a Catalunya, mentre que al maig se'n van començar a registrar un nombre molt petit (25.900 pernoctacions), però molt allunyades de les d'un any abans (al maig del 2019 van registrar-se 5,41 milions de pernoctacions hoteleres a Catalunya). Aquestes xifres il·lustren la situació excepcional que viu el sector a causa de la pandèmia. Per a més informació sobre l'impacte econòmic de la crisi sanitària es pot consultar l'Annex 2 d'aquest document.

La pandèmia ha sacsejat el mercat laboral

El confinament i la paralització de l'activitat econòmica derivats de la crisi sanitària han tingut **fortes conseqüències en el mercat de treball** que s'han materialitzat en la **destrucció de llocs de treball, la no renovació de contractes o la no realització de noves contractacions**.

En el tancament de juny l'afiliació a Catalunya s'havia reduït en 192.834 persones (un 5,5% menys que el juny del 2019). D'altra banda, l'**afiliació al juny registra una caiguda del 3,9% respecte al febrer (134.009 persones menys des de l'esclat de la crisi sanitària)**, quan en el mateix període del 2019 va augmentar un 3,5%. Les dades de maig i juny mostren una millora ja que es modera el ritme de destrucció d'ocupació dels mesos anteriors, però l'afiliació continua per sota dels nivells previs a la propagació de la pandèmia.

La regulació excepcional dels **expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO)** ha donat **cert oxigen a les empreses**. Els ERTO també han permès que les persones cobressin part del seu salari, si bé en alguns casos els pagaments s'han retardat molt. A Catalunya des del 22 de març fins el 30 de juny s'han registrat gairebé 100.000 expedients. Els ERTO han cobert prop de 730.000 persones treballadores durant tot el període, que representa a l'entorn d'un quart dels treballadors per compte aliè, és a dir un de cada quatre treballadors s'ha vist afectat per algun ERTO. Les persones en ERTO segueixen afiliades a la Seguretat Social i, per tant, la caiguda de l'afiliació no reflecteix tot l'impacte de la crisi sanitària sobre el mercat de treball. En el tancament de maig hi havia 618.780 persones treballadores a Catalunya cobertes per ERTO segons el Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social. A 30 de juny en quedaven 381.968, fet que mostra la reactivació econòmica gradual de les últimes setmanes. **L'ús dels ERTO continuarà durant els propers mesos, especialment en aquells sectors més afectats** per les restriccions a la mobilitat (hostaleria, transports, algunes activitats recreatives i culturals...), i que registren uns nivells d'activitat molt allunyats de la normalitat. A partir de l'1 de juliol es regulen noves tipologies d'ERTO per tal d'incentivar el retorn gradual a l'activitat. Aquesta nova regulació s'ha establert fins el 30 de setembre, quan es decidirà si es mantenen les mesures excepcionals dels ERTO i en quines condicions.

L'hostaleria ha estat un dels sectors més castigats. La seva afiliació al juny va caure un 19,5% interanual, amb una pèrdua de 56.518 afiliats en comparació amb al juny del 2019. La cobertura per ERTO s'ha situat a l'entorn del 75%, és a dir uns 3 de cada 4 treballadors de l'hostaleria s'han vist afectats per algun ERTO. Les activitats artístiques, recreatives i d'esports també han sofert durant la crisi, amb caigudes significatives en l'afiliació i més de la meitat de les persones treballadores afectades per ERTO. Altres sectors amb impactes rellevants han estat el de serveis personals, del comerç a l'engròs i al detall, de l'educació i de les persones treballadores de la llar. El sector de la construcció va patir especialment a l'inici del confinament amb la paralització de l'activitat, però poc a poc s'ha anat recuperant i al mes de juny és el sector amb un menor descens de l'afiliació (-2,52%). Al sector industrial el paper dels ERTO ha estat més rellevant que la destrucció d'ocupació.

La cobertura per ERTO ha arribat gairebé a 1 de cada 3 treballadors, mentre que l'afiliació al juny ha caigut un 3,2% interanual. Les indústries més afectades han estat les tèxtils i de calçat, la de vehicles de motor, la metal·lúrgica i la de fabricació de mobles.

Una altra de les mesures de suport ha estat la **prestació extraordinària per cessament d'activitat, dirigida a les persones treballadores per compte propi** que haguessin hagut de paralitzar l'activitat o sofert una caiguda considerable dels ingressos. **A Catalunya des de mitjans de març fins al 30 de juny s'ha concedit a 244.602 autònoms**, un 45% del total. **Paral·lelament, la caiguda de l'afiliació en el règim especial d'autònoms (de l'1,8% interanual al juny) ha estat inferior a la registrada pels treballadors per compte aliè. La caiguda ha estat especialment intensa en les activitats de comerç i de reparació de vehicles, a l'hostaleria i a la indústria manufacturera.**

L'esclat de la crisi sanitària també ha fet que l'atur registrat augmentés. Al març va créixer en poc més de 20.000 persones respecte al mateix mes del 2019, un 5,4% interanual, i es va situar en 417.047 inscrits. **A tancament de juny ja hi havia 485.019 persones registrades, un 35,8% més que fa un any.** Tot i això, de maig a juny el nombre d'inscrits ha augmentat en 2.000, força menys que en els mesos anteriors, de manera que l'increment dona **senyals d'estabilització**. Val a dir que els joves presenten un augment molt destacat en l'atur registrat.

Per altra banda, **les renovacions o noves contractacions també van caure**. El nombre de contractes es va reduir en més d'un 60% durant l'abril i maig respecte als mateixos mesos de l'any anterior. Al juny la caiguda en la contractació s'ha moderat i s'han firmat 164.438 contractes nous, però lluny dels 305.332 que es van signar al juny de l'any passat.

Alguns dels sectors i activitats més castigats per la naturalesa de la crisi sanitària, com **el turisme, la restauració o la cultura**, són sectors que estructuralment ja presentaven unes **condicions laborals amb nivells alts de temporalitat i estacionalitat**. Aquestes condicions han fet que moltes persones que depenien d'aquests sectors veiessin com els seus ingressos desapareixien o es reduïen de forma sobtada. Per altra banda, les persones que treballaven en l'economia submergida o informal (que s'estima en un 20% de l'economia) no s'han pogut acollir a moltes de les mesures de suport dels governs i, per tant, també han vist reduïts els seus ingressos. En conjunt hi ha indicis que des de l'inici progressiu de la reactivació econòmica el mercat laboral millora, però encara queda molt terreny per recuperar.

La COVID-19 ha accentuat desigualtats existents

Malauradament, **la crisi derivada de la COVID-19 ha accentuat les desigualtats existents en termes d'ingressos, salut, educació i gènere**, entre d'altres. En l'àmbit educatiu, el tancament sobtat dels centres el passat mes de març per fer front a la pandèmia de la COVID-19 ha causat bretxes diferents i desigualtats que cal abordar de manera urgent; aquestes bretxes afecten de manera desproporcionada als nens i joves més vulnerables. Molts d'aquests alumnes no han pogut continuar amb el seu procés d'aprenentatge perquè no comptaven amb els dispositius, la connectivitat o les eines adequades per poder-ho fer.

En un altre àmbit, segons dades de l'Observatori de Desigualtats en Salut, **les persones amb un menor nivell socioeconòmic, han presentat taxes de casos de COVID-19 i de mortalitat més elevades** que les persones amb un major nivell socioeconòmic.

Segons l'Enquesta sobre l'Impacte de la COVID-19 (CEO, abril 2020), **el 40,9 % de la població ha vist reduït els ingressos de la seva llar** i el 27 % creu que amb els ingressos de la seva llar, a partir de l'esclat de la pandèmia, tindrà dificultats o moltes dificultats per arribar a final de mes (abans de l'esclat era el 8,2 %). A més, arran de la pandèmia, **les sol·licituds de la Renda Garantida de Ciutadania han incrementat un 95 %**.

En termes de gènere, **els efectes negatius de la COVID-19 estan sent molt més acusats en les dones que en els homes**. El confinament de la població ha estat una de les particularitats més destacades de la crisi sanitària i ha suposat un replantejament radical de les activitats diàries, tant en l'àmbit laboral com en el domèstic. Si bé ha augmentat lleugerament la coresponsabilitat dins la llar durant el confinament, les dones han seguit assumint una proporció més gran de les tasques domèstiques i de cura, que durant aquest període s'han multiplicat ja que no s'han pogut externalitzar. El cas més evident és el de l'educació dels fills i les filles, de la qual se n'han ocupat més les dones mentre els centres educatius han estat tancats. El major volum de tasques domèstiques s'ha donat en paral·lel a un augment del teletreball (que també ha estat més estès entre les dones) i això ha suposat una elevada **sobrecàrrega sobre les dones**. A més, en alguns casos, el tancament de les escoles i el confinament de la població a casa ha representat l'expulsió de les dones del mercat laboral. Els **problemes de conciliació s'agreugen en les llars monoparentals**, al capdavant de les quals hi ha una dona en la majoria dels casos (el 79,9 % de les llars monoparentals a Catalunya).

En l'àmbit laboral, segons el servei d'ocupació estatal (SEPE), un 47,8% dels ERTOS van afectar a dones i un 52,2% a homes. On sí que s'observen diferències significatives és en la distribució de les persones ocupades en primera línia de la COVID-19, ja que tant **el sector sanitari com el sector de residències de gent gran i persones malaltes està molt feminitzat**, com també ho està **l'economia submergida destinada a les cures i a les tasques domèstiques**. De fet, en l'actualitat només hi ha 410.000 persones d'alta a la Seguretat Social com a treballadores domèstiques, de les quals un 96% són dones, i el 42% són estrangeres. Moltes d'aquestes treballadores han perdut la seva feina durant el confinament (de forma temporal o definitiva) i les que no estan donades d'alta a la Seguretat Social han quedat en una situació molt vulnerable.

L'impacte de la COVID-19 en la salut de les dones ha estat superior que en la dels homes. Segons dades de l'Observatori d'Igualtat de Gènere, un 61,8% dels casos positius i sospitosos a Catalunya entre el 12 de febrer i el 9 de juny són dones (un 32,8% són homes). La diferència en termes de defuncions és menor (51,5% eren dones enfront al 48,5% dels homes). Més enllà del grau d'incidència de la COVID-19, aquesta crisi ha tingut efectes negatius sobre la salut mental: segons l'enquesta del Centre d'Estudis d'Opinió sobre l'impacte de la COVID-19, un 40,3% de les dones enquestades van patir un empitjorament de la qualitat del son en el confinament mentre que en el cas dels homes aquesta proporció era 10 punts inferior; la mateixa enquesta evidencia que el sentiments de por, incertesa, tristor i angoixa són molt més presents entre les dones.

Així mateix, l'impacte econòmic derivat de la crisi sanitària també ha estat superior en les dones: el 54,4% de les persones que manifesten que han hagut de demanar ajuda econòmica familiar són dones (una taxa 10 punts per sobre de la dels homes) i el 45,2% de les dones (37% dels homes) han vist reduir-se els ingressos a la seva llar.

En darrer lloc, la COVID-19 ha tingut efectes col·laterals sobre les dones maltractades (que han hagut de conviure bona part del dia amb el seu assetjador). Entre el 16 de març i el 21 de juny de 2020, el telèfon d'atenció 900 900 120 ha rebut 4.804 trucades, un 98,0% més que les trucades rebudes entre gener i febrer.

La demanda de serveis socials ha anat en augment

Darrere dels grans agregats macroeconòmics s'amaguen realitats molt diverses. Mentre les llars amb rendes superiors i amb més probabilitat de teletreballar (per tant, major probabilitat de mantenir la feina) la situació econòmica no ha empitjorat notablement, en les llars amb menor renda l'impacte sobre el benestar ha estat significatiu i ha fet que augmenti el nombre de persones que necessiten el suport de l'administració per subsistir. Un estudi de la Direcció General de Serveis Socials amb dades extretes de 85 ABBS (àrees bàsiques de serveis socials) mostra que:

- Les unitats familiars amb **Ajuts d'Urgència Social (AUS)** han incrementat en un 145%, passant de 7.350 unitats familiars amb AUS al gener a 18.006 famílies al mes de maig.
- Les unitats familiars amb **ajut de banc d'aliments** han incrementat en un 50%, passant de 35.856 unitats familiars amb ajut de banc d'aliments al gener a 53.775 famílies al mes de maig.
- Les unitats familiars ateses mitjançant els **Serveis d'Atenció Domiciliària (SAD) social** presenta un increment fins al mes de març, amb un lleuger descens en el mes d'abril, que es recupera al mes de maig.
- Les unitats familiars ateses amb **SAD dependència** han incrementat en un 19%, passant de 14.669 unitats familiars al gener, a 17.404 unitats familiars al mes de maig.

S'espera que **les conseqüències socials de la pandèmia recaiguin en la població que ja acumula més factors de vulnerabilitat** com poden ser persones treballadores de sectors més precaritzats o persones que viuen en determinats tipus de llar, com poden ser les llars monoparentals.

1.3\ Impacte sobre el mediambient i la mobilitat

L'aturada de les activitats econòmiques va provocar un **important descens del consum d'aigua**. Es van elaborar plans de contingència de les infraestructures claus per al subministrament d'aigua, plantes potabilitzadores, laboratoris i control de la xarxa de distribució. Alhora, els diferents agents van coordinar les seves actuacions per tal de garantir la gestió correcta del cicle de l'aigua. Durant l'estat d'alarma, en l'àmbit de la xarxa Ter Llobregat (ATL), que subministra aigua a prop de 5 milions de persones de l'àmbit metropolità i de diverses comarques de Barcelona, es va constatar una **reducció mitjana del volum d'aigua domèstica del 10 % respecte de la normalitat en dia feiner**. L'aigua per a usos industrials es va arribar a reduir en un 35 %, mentre que el recurs destinat per a usos comercials va disminuir en un 50 %. Aquesta caiguda sostinguda de la demanda s'explica per la manca d'activitat en alguns sectors econòmics, que s'han anat activant gradualment durant el mes de maig. Alguns d'ells, són especialment intensius en la utilització d'aigua, com ara el sector de l'hostaleria o el del lleure esportiu, que s'ha començat a activar durant el mes de juny.

Pel que fa a la **gestió dels residus**, l'Agència de Residus de Catalunya va prioritzar mesures per adequar la seva gestió a la situació d'emergència i garantir la salut de la ciutadania. La situació va provocar un **increment dels residus sanitaris** amb l'establiment de mesures especials per al seu tractament adequat. En els mesos de **març, abril i maig**, es van tractar 3.982 tones de residus provinents de centres mèdics, hospitalaris i d'altres, com hotels medicalitzats, **un 20 % més de residus sanitaris dels que es generen en un any sencer**.

La **reducció de la mobilitat** a causa de l'estat d'alarma va reduir també la demanda de **transport públic**, que va arribar a caure un 98 % els dies de tancament total (del 2 al 9 d'abril). La reducció es va mantenir en nivells propers al -80 % de l'habitual fins a l'entrada de Barcelona i la regió metropolitana en la fase 2 el 25 de maig. L'evolució de la demanda de les quatre autoritats de transport ha estat molt similar durant tot l'estat d'alarma. La reducció màxima de la demanda (entre -93 % i -99 %) es va donar les setmanes del 30 de març i del 6 d'abril per a tota l'ATM.

Amb la represa de l'activitat econòmica, la demanda ha anat pujant entre setmana, però els caps de setmana s'ha seguit mantenint en valors uns 7 punts percentuals inferiors. Des de l'entrada en la fase 2, la situació s'ha invertit i els caps de setmana, la demanda està sent uns 10 punts percentuals superior als dies feiners.

Pel que fa a la **xarxa de carreteres d'alta capacitat**, en les primeres setmanes del confinament, la mobilitat a les carreteres de la xarxa d'alta capacitat va arribar al 70 % de reducció en els dies feiners. Passats els dies de confinament més fort d'abril, la recuperació mitjana del trànsit en les darreres vuit setmanes ha estat del 35 %, a un ritme setmanal mitjà del 4 %.

Les **infraestructures portuàries** van funcionar amb relativa normalitat des de l'inici i no van sofrir afectacions en els seus serveis essencials. L'activitat del Port de Barcelona en contenidors de 20 peus (TEU) va ser, de mitjana, un 10 % per sota de la situació de normalitat durant tot el confinament.

Durant el mes d'abril, l'activitat en TEU del Port de Barcelona va ser un 22,8 % inferior a la del mateix mes del 2019, i al mes de maig, un 33,6 % menor.

En l'àmbit **logístic**, tots els centres han estat operatius des de l'inici de l'estat d'alarma, de manera que el servei sempre ha estat garantit. L'activitat als centres logístics i a la ZAL del Port de Barcelona va arribar a caure fins al 55 % respecte a la seva activitat normal a principis d'abril. A partir de l'1 d'abril, va recuperar la seva activitat en un 30 %.

L'**aeroport del Prat** va tancar la T2 el 26 de març, centrant l'activitat aeroportuària en la T1, que va caure entre el 95 % i el 97 % respecte la situació de normalitat. Pel que fa a l'aeroport de **Lleida-Alguaire**, es va reorganitzar la plataforma per acollir-hi un major nombre d'aeronaus i pel que fa a l'aeroport d'**Andorra – La Seu d'Urgell**, es va mantenir l'operativa per tal que les companyies que hi operen poguessin continuar prestant serveis de vols d'emergència, vols medicalitzats i treballs aeris, entre altres.

La reducció de la mobilitat i de l'activitat econòmica han tingut efectes positius sobre el mediambient. Quant a la **qualitat de l'aire**, les dades mostren una reducció generalitzada dels nivells de diòxid de nitrogen, en especial a partir de l'entrada en vigor de l'estat d'alarma. Alguns dies, **el descens ha arribat a ser d'entre el 70 % i el 80 %**, amb estacions que han reduït més del 90 % respecte la mitjana dels últims cinc anys. I pel que fa a la **contaminació acústica**, hi ha **informes de la ciutat de Barcelona** que mostren com durant la setmana del 31 de març i les del 8 i 15 d'abril, els nivells sonors de la ciutat es van reduir més de nou decibels (dB) de mitjana respecte el 2019. Estudis similars aporten dades semblants a altres ciutats de Catalunya.

La **reducció de la pressió humana sobre la biodiversitat** ha estat excepcional durant el confinament, tot i que encara és difícil aventurar les implicacions reals de la crisi derivada de la COVID-19 sobre la biodiversitat. Una primavera excepcional pel que fa a la pluja, i la interrupció de les activitats de **gestió de les zones verdes de pobles i ciutats de Catalunya**, ha transformat els nuclis urbans en un veritable laboratori natural a l'aire lliure. Els fragments de natura urbana com els escocells dels arbres, vorals, rotondes o gespes dels parcs i jardins han passat d'una gestió intensiva a no ser pràcticament tocats durant setmanes. En general, durant el confinament, ha augmentat la intensitat del verd i la quantitat de biomassa vegetal, s'han detectat noves espècies vegetals i els ocells han estat en plena activitat en època de reproducció.

1.4\ Aprenentatges que ens deixa la COVID-19

La crisi ha evidenciat vulnerabilitats que cal corregir

La crisi sanitària ha fet evidents febleses derivades de la pròpia afectació directa de la COVID-19 i febleses estructurals més vinculades al model productiu i al progrés social en un sentit ampli.

Entre les febleses estructurals més vinculades al model productiu, cal destacar la **precarietat del mercat laboral**, i una **taxa d'atur estructural elevada** en el pla comparat, amb molt recorregut de millora en les polítiques actives d'ocupació; la major vulnerabilitat financera de les **empreses petites** davant de xocs econòmics; l'**elevada dependència del turisme** i sectors vinculats; l'**excessiva dependència també dels mercats exteriors i de les cadenes de producció globalitzades en aprovisionaments essencials**; el **pes destacable de sectors en dificultats** derivades de canvis en els patrons de consum i els nous requeriments ambientals, com la indústria de l'automoció; i una **productivitat baixa**, comparada amb el nostre entorn, sobretot de les empreses més petites.

La recuperació serà desigual per sectors i serà necessari facilitar la reassignació de recursos. A aquest conjunt d'elements de vulnerabilitat cal sumar-hi el **dèficit en capital físic**, derivat principalment d'una inversió estatal en infraestructures molt inferior al pes econòmic de Catalunya en el conjunt de l'Estat, així com **mancances en l'àmbit del capital humà i tecnològic en comparació amb l'entorn europeu**. En concret la població ocupada amb un nivell d'estudis baix té major presència en tots els col·lectius (tant les persones assalariades com les empresàries) i la despesa en R+D a Catalunya és més baixa, sobretot en l'àmbit empresarial. En la intersecció entre el capital humà i tecnològic, també cal esmentar les mancances vinculades al procés de digitalització, com ara la bretxa digital, la baixa digitalització de les empreses catalanes o el baix domini de la tecnologia en els centres educatius, entre altres. L'acceleració d'aquest procés com a eina per mitigar l'impacte de les mesures de contenció de l'activitat (per exemple, amb l'extensió del teletreball) podria revertir en part aquest desavantatge.

La crisi financera global ens va deixar un augment significatiu de les desigualtats, les quals s'han revertit només parcialment al llarg del període de recuperació. La crisi de la COVID-19 torna a incidir amb més intensitat sobre els col·lectius més vulnerables, fet que pot suposar un empitjorament dels nivells de desigualtat. Per aquest motiu és necessari fixar-se també en les febleses estructurals en l'àmbit del benestar social i el sector públic: **elevades desigualtats socials i de gènere**, molt vinculades a la precarietat del mercat laboral i els salaris que se'n deriven, i a la distribució desigual de les tasques domèstiques i les cures dels familiars dependents; les **limitacions del sistema sanitari, residencial i sociosanitari** durant la fase més aguda de la crisi sanitària; però també en l'àmbit educatiu tant en l'etapa de confinament com en el retorn a la nova normalitat. Aquestes limitacions estan molt vinculades al pes del sector públic, força inferior al del conjunt de l'Estat, una situació que ve molt condicionada per l'elevat dèficit fiscal de Catalunya amb l'Administració central.

A més, cal tenir present un dels llegats de la gran crisi, l'elevat endeutament públic. Malgrat el gran esforç de consolidació de les finances públiques realitzat per la Generalitat els darrers anys (amb una reducció del dèficit del 89%, entre el 2010 i el 2018, l'equivalent a 8.099M€), l'expansió fiscal a curt termini per donar resposta als reptes sanitaris i econòmics de la crisi agreujarà la situació dels comptes públics. La prudència aconsella plantejar una estratègia de consolidació a mitjà termini per recuperar un marge de maniobra suficient per poder afrontar noves situacions adverses.

En darrer terme, també cal posar sobre la taula els reptes que es deriven del procés d'envelliment poblacional, més accentuat a casa nostra, el quals es troben molt vinculats també a la sostenibilitat de les finances públiques.

En definitiva, les bases del creixement econòmic i el benestar social del país en els propers anys depenen en gran part de la manera com les llars, les empreses i les diferents autoritats econòmiques i socials afrontin aquest conjunt de febleses (o reptes segons l'òptica que adoptem). Cal una resposta de política econòmica a l'alçada per mantenir ocupació, empreses, rendes i benestar social. Aquesta resposta, però, ha de vetllar per la sostenibilitat en un sentit ampli: sostenibilitat en el pla econòmic, social, ambiental i fiscal.

La crisi també ha fet emergir forteses que cal consolidar

Un dels efectes més notables i visibles de la crisi ha sigut l'**acceleració en la implantació d'eines digitals**, eines que tenen el potencial de facilitar la conciliació de la vida laboral, familiar i personal, impulsar el comerç de proximitat o millorar la productivitat, entre d'altres.

Especialment rellevant ha sigut l'**impuls del teletreball**, que ha evitat desplaçaments al centre de treball i que ha estat una mesura sanitària estratègica pel control de la pandèmia. A part d'això, el teletreball també facilita la flexibilitat horària, i la conciliació laboral, i també comporta un impacte positiu sobre el medi ambient, no només en termes de reducció de la contaminació atmosfèrica i acústica, sinó també dels efectes de la reducció de la pressió humana sobre l'entorn natural. En aquest sentit, el teletreball pot ser una oportunitat per a una major cohesió i equilibri territorial.

El confinament també ha comportat la **millora en l'alfabetització digital**, especialment entre la població de més edat que ha començat a utilitzar internet per comunicar-se durant aquest període.

Un altre aspecte positiu ha estat l'augmentat de l'**ús del comerç electrònic entre les empreses de menor dimensió** que han vist en aquesta eina una manera de donar sortida a la seva producció en un context de confinament.

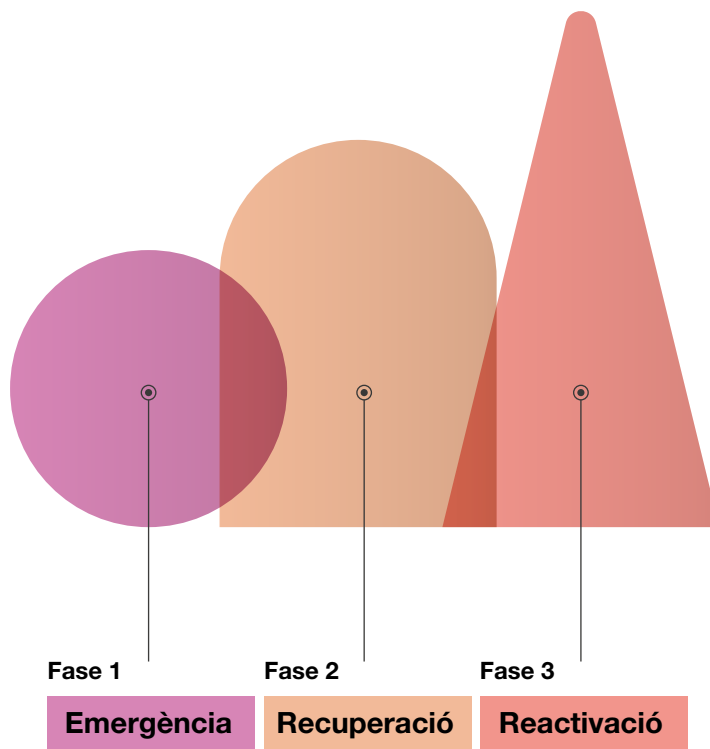
Altres tendències tecnològiques que s'han vist impulsades arran de la crisi són les **noves tecnologies com a eina diagnòstica i mèdica o l'avanç accelerat en l'Administració electrònica**. **En l'àmbit educatiu, la crisi ha fet més visibles algunes deficiències digitals del sistema però alhora ha servit per començar a reduir-les**; també s'ha iniciat una reflexió sobre la necessitat de la renovació del rol docent. Per a la població adulta això també pot significar millorar l'accessibilitat a l'aprenentatge permanent o una major adaptació de l'oferta educativa.

Per altra banda, la crisi sanitària també ha posat de manifest la importància de la recerca i la **capacitat de Catalunya de dur a terme projectes capdavanters**. Durant la pandèmia s'ha posat de manifest la importància i l'impacte que té per a un país poder comptar amb un ecosistema d'innovació en salut potent, amb centres de recerca i tecnològics capaços de dissenyar noves teràpies, vacunes, proves diagnòstiques, i equipament mèdic; hospitals capaços de donar un serveis assistencials de primer nivell al mateix temps que assajar nous desenvolupaments, promoure la innovació en processos i serveis, i incorporar innovacions, a través dels seus processos de compra, o a través de projectes de col·laboració publico-privada; un teixit d'*startups* i petites empreses àgils i innovadores que desenvolupin noves tecnologies i les posin al mercat de forma àgil; una indústria farmacèutica, química, de tecnologies mèdiques, proves diagnòstiques i laboratoris d'assaig amb capacitat per respondre ràpidament a les necessitats, i escalar producció i serveis; un tercer sector amb capacitat de desenvolupar innovacions i participar en la seva validació i escalabilitat; i una administració amb flexibilitat i cultura d'innovació.

En l'àmbit industrial, s'ha fet palesa la necessitat de diversificar la provisió d'inputs de les cadenes globals de valor. Moltes empreses ja han anunciat plans de relocalització i de diversificació dels proveïdors. En aquest apartat, **Catalunya compta amb tradició industrial i una bona base exportadora** que poden servir per trobar noves oportunitats de negoci.

Pel que fa al medi ambient, la crisi de la COVID-19 ha posat en evidència la fragilitat de l'entorn en què vivim. Molt possiblement aquesta situació creï una major consciència mediambiental i de lluita contra el canvi climàtic i posi de rellevància la preservació de la biodiversitat.

Una part del que s'ha après romandrà en la cultura de les organitzacions en la nova etapa post COVID-19. **El Pla de reactivació econòmica i protecció social ha de servir per consolidar les forteses que han emergit en els darrers mesos i crear-ne de noves.**

2\ La resposta de la Generalitat

es desplega en tres fases amb objectius diferenciats

Per garantir una resposta eficaç a la crisi de la COVID-19, que arribi a tots els col·lectius afectats de forma negativa, la Generalitat ha mobilitzat diversos instruments en tres fases: emergència, recuperació i reactivació. La primera fase s'ha orientat a adoptar mesures d'urgència en el sistema sanitari. El 3 de març, en la primera reunió de Govern posterior a la detecció del primer cas de COVID-19 a Catalunya, es va activar immediatament la revisió del **Pla d'actuació del Pla territorial de protecció civil de Catalunya (PROCICAT) per emergències associades a malalties transmissibles emergents amb potencial d'alt risc**, amb l'objectiu d'anticipació i resposta global, coordinant tots els departaments del Govern per una gestió integral, no només des del punt de vista sanitari sinó també en relació amb el potencial impacte en el funcionament de l'activitat ordinària de la població.

L'11 de març es va activar la fase d'alerta del Pla PROCICAT, que va prendre les mesures següents: **supressió d'activitats de més de 1.000 persones**, tant en espais oberts com tancats; limitacions a **1/3 de l'aforament de la capacitat en interiors**; i tancament al públic dels **esdeveniments esportius**.

Un dia després es va decretar el confinament en els **municipis d'Igualada, Santa Margarida de Montbui, Òdena i Vilanova del Camí**, i que va requerir contractació de reforços sanitaris i controls policials addicionals. També es va anunciar el tancament de centres educatius i l'activitat lectiva-presencial a les universitats i van anunciar la suspensió de serveis públics i activitats que van afectar instal·lacions esportives, culturals, restauració, entre d'altres, a excepció dels establiments de venda d'alimentació i neteja, considerats serveis essencials i dels que s'ha vetllat per la seva producció i distribució.

Per abordar l'emergència sanitària, van ser d'especial rellevància les mesures en l'àmbit hospitalari, en què s'han habilitat **11 pavellons salut** a tot Catalunya (pròxims als centres sanitaris de referència), **15 hotels salut** per a l'atenció de pacients i **33 hotels per a professionals del sistema sanitari**, per evitar contagis, propagació i desplaçaments dels professionals. A més, la capacitat de la UCI ha passat de 12.000 a 20.000 llits convencionals i de 600 llits de crítics a 2.081, més del triple.

També s'ha reorientat l'atenció primària i s'han reforçat els sistemes d'atenció telefònica i no presencial, fet que ha permès que més de 1.000 professionals es connectessin diàriament de manera remota a l'estació clínica de treball per seguir fent consultes mèdiques, reagendar visites que es poguessin demorar i descongestionar així els hospitals.

També s'ha reorganitzat l'àmbit de residències i, a fi de millorar la gestió de la malaltia en residències, el Departament de Salut va assumir la coordinació del Pla de residències. L'objectiu ha estat frenar els contagis, s'han establert mesures en l'àmbit residencial i d'atenció a les persones i s'han establert plans de contingència que incloguessin sectoritzacions, donant formació en infectologia i aïllament. De fet, entre l'1 i el 15 de maig es van fer més de 300.000 visites a les residències i en el pic de la pandèmia s'hi van dedicar més de 800 professionals equivalents de medicina i infermeria.

Tota aquesta reorganització ha anat acompanyada d'un augment de recursos sanitaris, tant professionals com materials. En aquest sentit, s'han mobilitzat professionals sanitaris (metges/esses i infermers/es) jubilats, acabats de llicenciar i estudiants (voluntaris), la qual cosa ha suposat un increment de **més de 4.900 professionals, i s'ha triplicat la capacitat del 061 Salut Respon amb 200 nous professionals**. Pel que fa a material –en un mercat mundial amb interrupcions en les cadenes de valor- es van adquirir prop de **100 milions de fungibles** (mascaretes, guants, bates, entre d'altres) i més de **2.000 respiradors**. S'han realitzat també més d'**1,6 milions de proves diagnòstiques PCR** incloses les 50.000 del projecte Orfeu. És important destacar la creació d'un **Marketplace** digital, que ha permès per posar en contacte 2.500 empreses i fabricants per impulsar la col·laboració empresarial i fer front a l'emergència sanitària.

Finalment, per acotar millor l'impacte de la malaltia, s'han desenvolupat eines per fer el seguiment de la població, com la nova **app StopCovid19Cat** per detectar els nous casos i veure com evoluciona la pandèmia per prendre les millors decisions, a la vegada que s'han finançat 19 projectes de recerca i innovació sobre tractaments, vacunes o estudis genètics que permetin lluitar contra la pandèmia.

En una segona fase, la de **reactivació**, l'aturada de l'activitat derivada de la pandèmia ha obligat a activar també mesures de caire econòmic i de protecció social per donar suport als sectors i col·lectius més afectats per la pandèmia.

En aquesta direcció s'han aprovat **21 decrets llei** amb mesures destinades a compensar l'impacte de la COVID-19 sobre la societat. En l'àmbit tributari, destaquen 8 decrets llei amb **23 mesures que afecten 13 tributs**. Unes mesures que arriben a 6,3 milions de beneficiaris i s'han valorat en 665 milions d'euros d'impacte en la tresoreria i 144 milions d'euros d'impacte en el pressupost 2020. Són mesures orientades a reduir la càrrega tributària a famílies i empreses i a aportar liquiditat a sectors afectats.

També destaca la posada en marxa de **1.080 milions d'euros per donar liquiditat a empreses i autònoms** a través de préstecs i avals, així com l'activació d'ajuts i subvencions per donar suport a diferents sectors. En concret s'han activat **25 línies de subvencions per més de 100 milions** per afrontar l'emergència dels sectors turístic, cultural, comercial, esportiu, pesquer o ambiental. **El volum de finançament atorgat per l'Institut Català de Finances (ICF) des de l'inici de l'estat d'alarma ha permès la creació i/o manteniment de gairebé 52.000 llocs de treball.**

Paral·lelament, s'han activat tot un conjunt de mesures per reforçar la protecció social, entre les quals destaca la **moratòria per a més de 20.000 famílies en el pagament del lloguer** del parc d'habitatges de la Generalitat; una línia d'ajuts extraordinària de 14,5 milions d'euros, ampliada en 5 milions d'euros davant l'elevat nombre de peticions rebudes, per **pagar el lloguer de famílies** amb dificultats econòmiques.

També destaquen els **20 milions d'euros en ajuts extraordinaris a despeses de primera necessitat**, en forma de 200 euros en un únic pagament adreçat a persones treballadores que hagin patit una disminució d'almenys un 30% en els seus ingressos, o les prop de **150.000 targetes moneder per a ajuts menjador**, que han representat 5 milions d'euros addicionals respecte de l'any passat.

En aquesta segona fase també s'han desenvolupat tot un seguit de **mesures enfocades a la digitalització** de persones, administracions i sectors productius.

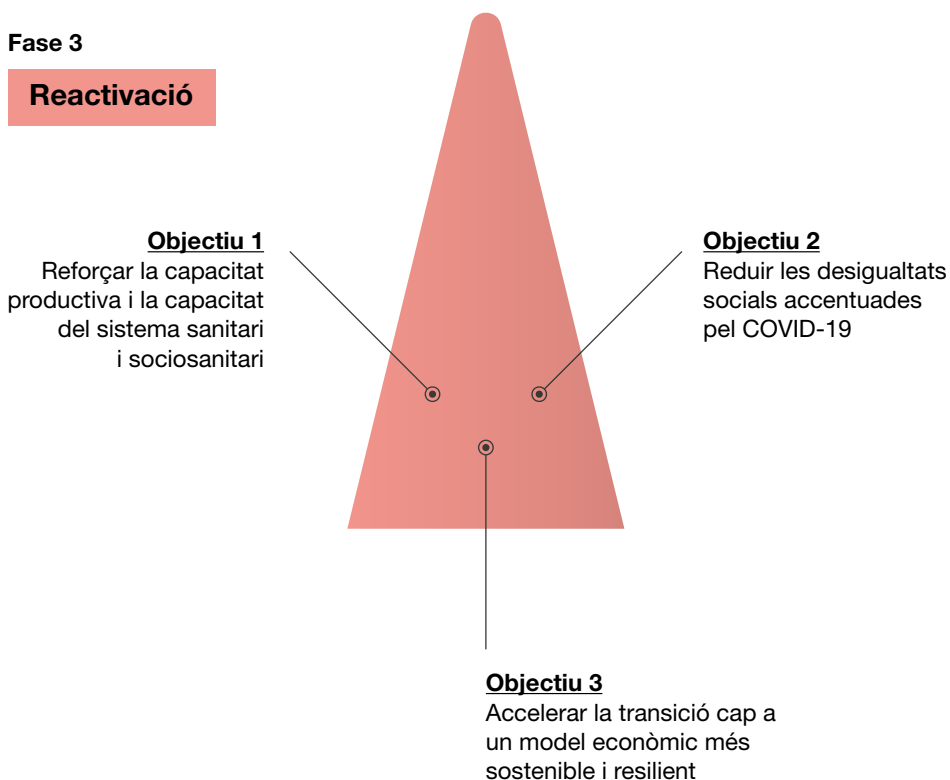
Convé destacar, en matèria educativa, el **Pla d'equitat digital** mitjançant el qual s'han lliurat **28.000 dispositius i prop de 20.000 kits de connectivitat** a alumnes que no en disposaven per seguir el curs des de casa, o el **Pla d'Acció: Centres Educatius en Línia**, que ha permès realitzar més 423.000 videoconferències en l'entorn dels centres educatiu i s'han creat 709 noves plataformes d'entorns virtuals d'aprenentatge, un 48% més del que hi havia.

De forma similar, s'ha activat un procediment per garantir la **comunicació entre la població reclusa i els seus familiars**, a través de videoconferències que han pogut utilitzar més de 5.000 interns. Així mateix, s'han adoptat totes les mesures necessàries per facilitar el **teletreball** a les administracions públiques a través de diverses instruccions i tot proveint del material necessari per a tal efecte.

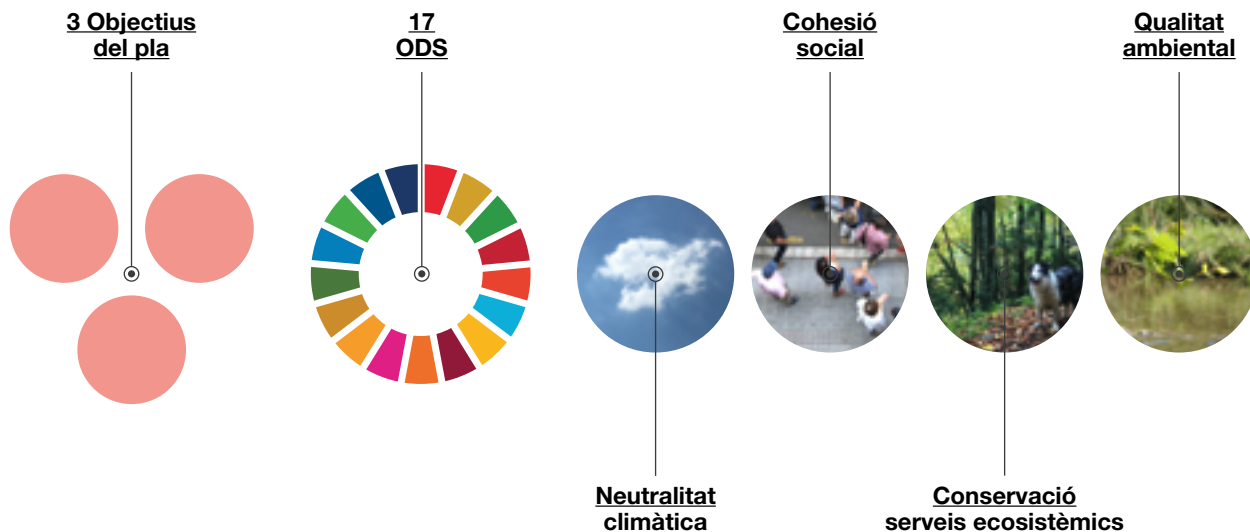
Convé destacar també la voluntat de mantenir la transparència i la comunicació constant amb la ciutadania a fi de comunicar en tot moment l'estat de situació. Així, no només s'han publicat les **dades de casos, proves, per territoris en format obert**, sinó que s'han reforçat els mecanismes d'atenció ciutadana i s'han creat nous mecanismes de col·laboració amb el món local.

En un context excepcional i sense precedents recents, més enllà d'atendre l'emergència i activar mesures per garantir el manteniment del teixit econòmic i social, la resposta de la Generalitat a la crisi derivada de la COVID-19 s'haurà d'estendre diversos anys, concentrant-se la major part de l'esforç en els primers anys que seran cabdals per la recuperació. En aquest sentit, el 2 de maig, el Govern va acordar la creació de la Comissió per a l'elaboració del Pla per a la reactivació econòmica i protecció social (CORECO). Aquesta comissió és l'òrgan creat pel Govern de la Generalitat per articular la resposta del sector públic als reptes econòmics i socials derivats de la COVID-19. La missió principal de la CORECO és elaborar el Pla per a la reconstrucció del país.

Amb aquest enfocament, de mirada més llarga, la tercera fase de la resposta de la Generalitat de Catalunya a la crisi derivada de la COVID-19 es desplegarà sota tres objectius:

Aquests objectius estan articulats en el Pla de reactivació econòmica i protecció social que està vertebrat per l'**Agenda 2030** i els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** de Nacions Unides i alineat amb els dos plans europeus centrals per a la recuperació econòmica i social -el Pacte Verd Europeu (**European Green Deal**) i l'Estratègia Digital Europea (**Digital Europe**).

3\ Principis bàsics

de l'estratègia de reactivació econòmica i protecció social

A diferència de la crisi financera global del 2008, l'actual crisi no neix de la pròpia dinàmica del sistema econòmic, sinó d'una emergència sanitària. No obstant això, la crisi financera i la posterior recuperació iniciada el 2014 han deixat lliçons importants que cal tenir presents a l'hora de dissenyar l'estratègia de reactivació econòmica i protecció social de Catalunya. Així, cal recordar que durant la darrera crisi econòmica, les exportacions van proporcionar una via de sortida i de supervivència de les empreses catalanes davant la caiguda de la demanda interna. A diferència d'altres fases expansives, aquest patró ha perdurat durant els anys de recuperació gràcies a l'esforç continuat de moltes empreses per obrir nous mercats a l'exterior, que han ajustat costos i han millorat els seus productes i serveis. Més enllà de la **intensitat exportadora i l'eixamplament de la base exportadora**, també cal destacar el fort creixement relatiu de les exportacions industrials d'alt contingut tecnològic, que han augmentat notablement en els darrers 5 anys (per sobre del creixement del total d'importacions industrials). Això és indicatiu del **potencial innovador i d'alt valor afegit de l'economia catalana**.

També cal tenir en compte les lliçons en matèria laboral i social que va deixar la crisi financera i que tenen un to menys positiu. **Durant la crisi, l'ajust del salari anual va ser generalitzat**, amb una caiguda de la mediana salarial de l'11,8 % en termes reals entre els anys 2007 i 2013. Aquest ajust salarial va ser més intens per les persones amb remuneracions més baixes, les quals van ser castigades sobretot per la caiguda en el nombre d'hores treballades. La precarietat del mercat laboral es va traduir en **un augment de la pobresa i la desigualtat, una de les realitats més crues que la crisi del 2008 ens va deixar i que encara persisteix**. Com també persisteix l'elevat **abandonament escolar**, que es va disparar durant els anys de crisi i segueix molt per sobre de la mitjana europea tot i les millores dels anys recents.

A més de tenir en compte les lliçons del passat, **l'èxit de l'estratègia de reactivació passa** en primera instància **per la definició d'uns principis bàsics** que orientin les mesures que la Generalitat ha de posar en marxa en un futur immediat. Sense aquests principis existeix el risc que les ajudes es distribueixin de forma indiscriminada i que s'adoptin mesures amb una visió a curt termini.

L'establiment d'aquests requisits també serveix perquè des del sector públic es facin inversions públiques de valor i no es contribueixi a perpetuar models de negoci que requereixen canvis estructurals. A fi d'evitar aquests elements no desitjables, s'ha determinat que **les mesures incloses en el Pla de reactivació econòmica i protecció social** —que poden provenir tant de la iniciativa pública com de la privada— **han de complir tres requisits bàsics:**

- **Contribuir, com a mínim, a un dels tres objectius d'aquest pla i a un dels 17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS) sense generar impactes negatius en els altres ODS.**
- Contribuir —o si més no, no ser una trava— a **assolir els objectius de neutralitat climàtica i cohesió social, així com a la conservació dels serveis ecosistèmics i a la millora de la qualitat ambiental**, que està estretament vinculada a la millora de la salut de les persones. En aquest sentit, la Generalitat no pot tenir en consideració projectes que beneficiïn a empreses amb seu o filial a paradisos fiscals, empreses o ciutadans que tinguin una causa delictiva oberta en l'àmbit fiscal o mediambiental o que hagin reincidit en la comissió de delictes, o empreses que no contribueixin a la reducció d'emissions o no estiguin implementant actuacions per reduir-les.
- Ser **avaluable** i estar **sustentades en evidència** disponible o hipòtesis plausibles, la qual cosa ajudarà a consolidar una estratègia d'avaluació de projectes públics en l'àmbit de la Generalitat.

Més enllà dels principis bàsics, la resposta de la Generalitat a la crisi de la COVID-19 ha de tenir en compte altres aspectes rellevants. Un d'ells és que **el sector públic ha de tenir un paper actiu en la recuperació econòmica**, promovent la innovació i actuant com a palanca transformadora amb instruments com la compra pública, que té una gran incidència en la política econòmica i social catalana. **L'estratègia catalana de compra pública**, que està prevista que s'aprovi en els propers mesos, servirà per guiar la compra pública vinculada als projectes del Pla de reactivació. Mitjançant les accions de l'estratègia de compra pública es pretén assolir diversos objectius: una compra pública eficient i de qualitat; contribuir a la millora del medi ambient; fomentar la millora de les condicions socials i laborals; incorporar al mercat de treball persones amb risc d'exclusió; i impulsar la participació de les PIME, de les entitats d'economia col·laborativa i del tercer sector social en l'estratègia de reactivació. D'aquesta manera, l'estratègia ha de servir per a la dinamització econòmica de les PIME, la dinamització econòmica d'empreses d'economia social i la consegüent integració laboral de persones desfavorides o amb limitacions funcionals, la potenciació de la capacitat de les empreses per augmentar l'ocupació i l'estímul a la innovació de les empreses.

El fet que els ens locals siguin l'administració que es troba en la primera línia d'atenció a la ciutadania i hagin estat els primers en detectar l'augment de la demanda de ciutadana en casos d'emergència social i econòmica, fa necessària la **coordinació entre la Generalitat i el sector públic local** per impulsar actuacions territorials que reactivin l'economia local tenint en compte les seves singularitats.

D'altra banda, el Pla per la reactivació econòmica i la protecció social també tindrà en consideració **projectes d'elevat retorn social** que requereixin col·laboració públic-privada per manca de finançament exclusivament privat.

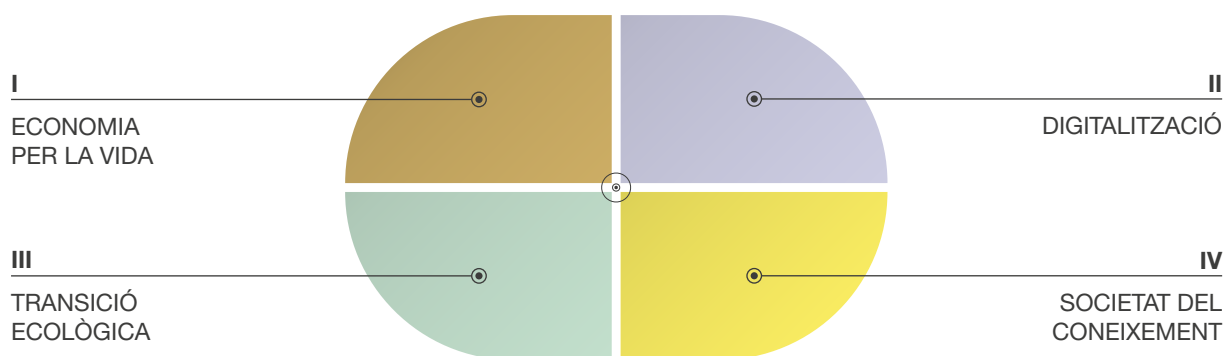
Finalment, les mesures del Pla tampoc obvien els cinc **pilars de la diversitat** (de gènere, generacional, cultural, de capacitats i d'orientació sexual), els **principis de sostenibilitat** (econòmica, social i ambiental), i el **principi d'equilibri territorial** que ha d'assegurar que la reactivació econòmica i la protecció social no s'assoleixin de forma desigual arreu de Catalunya.

4\ Eixos estratègics

d'acció per una resposta àgil, efectiva i transversal

En el marc de la Comissió per a l'Elaboració del Pla per a la Reactivació Econòmica i Protecció Social s'han establert quatre eixos estratègics i un eix transversal que serveixen per estructurar una resposta àgil, efectiva i transversal a la crisi social i econòmica derivada de la COVID-19. Aquesta resposta, com s'ha esmentat anteriorment, està alineada tant amb l'Agenda 2030 i els ODS com amb l'estratègia de recuperació definida per la Unió Europea.

Els **quatre eixos específics** que s'han definit per desplegar el Pla de reactivació són els següents:

I\ Economia per la vida

Les conseqüències socioeconòmiques i sanitàries de la COVID-19 mostren la vulnerabilitat del model econòmic en què vivim. La crisi sanitària ha posat de manifest la necessitat d'orientar el sistema econòmic cap a una economia al servei de les persones, és a dir, una economia per la vida. Alguns dels elements clau d'aquest model centrat en la vida de les persones són el sistema sanitari i sociosanitari, el sistema alimentari, els serveis a les persones i la cultura, entre d'altres. Així doncs, l'economia per la vida ha de proveir als ciutadans de salut, cures, aliments, educació, protecció social, habitatge i cultura.

II\ Digitalització

El progrés tecnològic és un dels aspectes determinants del creixement econòmic a llarg termini. Durant la crisi de la COVID-19 les eines digitals han permès reduir l'abast de l'aturada de l'activitat econòmica derivada de les mesures de confinament decretades per contenir la propagació de l'epidèmia. El canvi que la revolució digital està suposant per a la societat i l'economia és de gran magnitud i complexitat, però cal que en els propers mesos i anys es consolidin i s'ampliïn els avenços fets en l'àmbit digital en els darrers mesos. Així ho ha posat de manifest també la Comissió Europea, que ha establert la transició digital com un dels pilars de la recuperació europea.

III\ Transició ecològica

La Comissió Europea ha emfatitzat la necessitat d'una recuperació verda que posi el focus en la neutralitat climàtica i els objectius mediambientals. La reactivació de l'economia catalana ha de ser compatible amb la neutralitat climàtica. Perquè sigui així cal disposar d'infraestructures d'energia renovable i d'una estratègia ambiciosa per la mobilitat sostenible, com també és necessari desenvolupar l'economia circular i l'eficiència energètica.

IV\ Societat del coneixement

La crisi derivada de la COVID-19 ha evidenciat el paper central del coneixement en l'elaboració d'una estratègia per a la reactivació econòmica de Catalunya. La sortida de la crisi sanitària passa necessàriament per solucions innovadores que permetin trobar tractaments eficaços o, en el millor dels casos, desenvolupar una vacuna. D'altra banda, l'entorn laboral que deixa la pandèmia requerirà reforçar l'ocupabilitat de les persones per reconduir les carreres professionals dels treballadors i treballadores dels sectors més afectats.

V\ Transversal

Per complementar aquests quatre eixos estratègics, s'ha establert **un eix que inclou projectes de caire transversal**, com és el foment de la internacionalització, la visió de gènere o els instruments de finançament per a la reactivació econòmica.

Dintre d'aquests eixos s'han seleccionat un total de **20 projectes transformadors** que es detallen en l'apartat següent. Els projectes parteixen d'una anàlisi prèvia dels efectes de la pandèmia i de l'avaluació permanent de la situació econòmica i social portades a terme pel comitè tècnic de la CORECO. A més, els projectes s'han nodrit de les discussions que han tingut lloc en els grups de treball en els quals s'ha organitzat l'activitat de la CORECO i que han comptat amb la participació d'agents externs a la Generalitat.

En concret, **els grups de treball són:**

1. Grup de treball del Món Local

2. Grup de treball de suport a l'empresa

3. Grup de treball sobre Recerca

4. Agenda verda

5. Desenvolupament tecnològic

6. Estratègia catalana de contractació pública

7. Agenda de la transformació agroalimentària i marítima i d'impuls de la bioeconomia

5\

20 projectes transformadors

per a la reactivació econòmica i la protecció social

Els 20 projectes seleccionats en el marc de la CORECO tenen un cost estimat de 31.765 milions d'euros i les actuacions que comprenen tenen un horitzó temporal divers. Algunes són a curt termini, és a dir, es podrien endegar l'any 2020, mentre que d'altres són a mitjà termini (a desenvolupar entre els anys 2021 i 2025) o a llarg termini (entre els anys 2026 i 2032).

La següent taula següent sintetitza les principals xifres dels 20 projectes, que alhora es desglossen en un total de 145 subprojectes. El detall dels projectes es troba en les fitxes que segueixen a continuació.

	Número de projectes	2020	2021 - 2025	2026 - 2032	Cost total
Economia per la vida	65	872,77	3.041,34	1.096,58	5.010,69
Pla de foment de la innovació en salut	1	9,50	231,00		240,50
Bioeconomia i transformació del sector agroalimentari, forestal i marítim	8	0,5	2.234,02	1096,58	3.331,10
Qualitat assistencial amb garanties i reconeixement a les professionals	3	3	89,42		92,42
Reactivació del consum, manteniment d'oferta productiva	14	51,73	128,00		179,73
Inclusió social, acompanyament, autonomia i integració laboral	37	764,84	18,6		783,44
Cultura: base del benestar i l'economia creativa	2	43,20	340,30		383,50
Digitalització	16	131,76	754,52	94	980,28
Pla d'Educació Digital de Catalunya	1	24,16	160,61		184,77
Digitalització dels sectors productius i competències digitals	9	55,87	348,50	94	498,37
Territoris, ciutats intel·ligents	3	47,60	216,23		263,83
Tecnologies digitals avançades	3	4,13	29,18		33,31
Transició ecològica	19	784,55	11.242,95	4.650,80	16.678,30
Acció climàtica	10	13,6	3.915,20	2.402,00	6.330,80
Automoció i mobilitat sostenible	7	508,55	4.508,75	860,00	5.877,30
Economia circular	1	18,4	877,1	304,4	1.199,90
Habitatge i eficiència energètica	1	244	1.941,90	1.084,40	3.270,30
Societat del coneixement	35	392,13	1.781,50	3.612,00	5.785,63
Recerca i foment de la innovació	1	130,20	937,50	2.180,50	3.248,20
Excel·lència del sistema universitari	6	162,00	807,50	1.431,50	2.401,00
Garanties al dret subjectiu de l'ocupabilitat de les persones	11	99,93	36,5		136,43
Transversal	10	577,86	2.732,00	0,00	3.309,86
Internacionalització	4	7,00	27,00		34,00
La transversalitat de gènere al centre de la recuperació econòmica i social	2	6,75	5,00		11,75
Finançament	4	564,11	2.700,00		3.264,11
Total general	145	2.759,07	19.552,31	9.453,38	31.764,76

Més enllà d'aquestes xifres, convé recordar que el Sistema Català de Salut presenta un dèficit crònic de recursos que prové de la transferència de competències i d'una insuficiència dels pressupostos sanitaris. La despesa meritada en Salut l'any 2019 va arribar a un màxim d'11.008 milions d'euros. Aquesta xifra ha estat el resultat d'un gran esforç dut a terme aquests darrers anys.

A aquesta situació d'insuficiència, se li ha d'afegir la despesa de 1.800 milions d'euros a la que el sistema sanitari ha hagut de fer front, per a l'abordatge de la pandèmia del COVID-19.

En aquest marc, el Sistema Català de Salut requereix amb caràcter urgent la incorporació de 5.000 M€ addicionals al pressupost de salut amb l'objectiu de sanejar unes finances molt castigades per l'actual sistema de finançament. Tanmateix, cal abordar els grans reptes que en matèria de salut ha d'afrontar Catalunya. Entre els reptes destaca l'envelliment de la població, l'increment de prevalença de malalties cròniques, l'impacte de la globalització lligada a malalties emergents, la renovació d'equipaments obsolets, la incorporació de noves prestacions, els medicaments i els equipaments sanitaris, la incorporació de la tecnologia sanitària i dels equipaments tecnològics per avançar en la telemedicina i la salut digital, així com la millora de condicions laborals dels professionals del sistema.

01\ Pla de foment de la innovació en salut

2020-2025

240,50 M€

Economia per la vida

La crisi de la COVID19 ha evidenciat quins són els reptes del país i les necessitats del sistema d'innovació en salut que calen abordar amb mesures urgents i necessàries perquè el país estigui preparat per a futures crisis sanitàries. La necessitat de recuperar econòmicament el país i avançar cap a un nou model productiu basat en el coneixement, i molt especialment, en l'àmbit de la salut, la biomedicina i la biotecnologia ens situa al capdavant d'una oportunitat única i immillorable per dur a terme un "Pla de foment de la innovació en Salut" ambiciós i, al mateix temps, realista amb els recursos i l'ecosistema favorable ja existent al nostre país. I ajudar també a avançar en la integració en altres àmbits, com ara el sector Social, per aquells aspectes que la crisi n'ha evidenciat algunes febleses. Aquest Pla pretén estimular el sector amb una major capacitat de creixement, accelerar la creació de nova ocupació i atraure noves inversions, tot prioritzant un àmbit que requereix d'un reforç i una inversió específica arrel de la COVID19.

Les propostes presentades s'alineen amb les estratègies de resposta internacional i de la Comissió Europea (CE) front a la COVID19, i la d'altres països europeus que ja estan actuant també en aquesta direcció. Així mateix, aquest Pla contribueix directament al reforç d'alguns Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030.

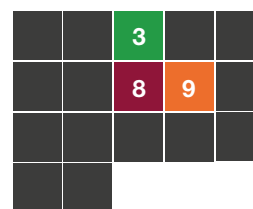
Com també contribueix als objectius del Pla de reactivació econòmica i protecció social:

- Reforçar la capacitat productiva i la capacitat del sistema sanitari i sociosanitari
- Reduir les desigualtats socials accentuades per la COVID-19
- Accelerar la transició cap a un model econòmic més sostenible i resilient

Durant la pandèmia s'ha posat de manifest la importància i l'impacte que té per a un país poder comptar amb un ecosistema d'innovació en salut potent, amb centres de recerca i tecnològics capaços de dissenyar noves teràpies, vacunes, proves diagnòstiques, i equipament mèdic; hospitals capaços de donar un serveis assistencials de primer nivell al mateix temps que assajar nous desenvolupaments, promoure la innovació en processos i serveis, i incorporar innovacions a través dels seus processos de compra o a través de projectes de col·laboració publico-privada; un teixit d'start-ups i petites empreses àgils i innovadores que desenvolupin noves tecnologies i les posin al mercat de forma àgil; una indústria farmacèutica, química, de tecnologies mèdiques, proves diagnòstiques i laboratoris d'assaig amb capacitat per respondre ràpidament a les necessitats, i escalar producció i serveis; un tercer sector amb capacitat de desenvolupar innovacions i participar en la seva validació i escalabilitat; i una administració amb flexibilitat i cultura d'innovació.

Catalunya té una gran oportunitat pel seu potent sistema d'hospitals i centres de recerca sanitària, pels prestigiosos centres de recerca bàsica i translacional, per les seves infraestructures singulars, pel prestigi internacional dels seus investigadors i les seves investigadores, pels centres tecnològics, i pel teixit industrial i emprenedor del país que ha posat en marxa un gran nombre de spin-off i start-up en l'entorn de la biotecnologia i la biomedicina. Tot aquest ecosistema ens ha de permetre la consolidació com a líders de l'R+I al sud d'Europa constituint un pol d'atracció de talent i d'inversió per promoure el desenvolupament econòmic i social del nostre país. La implicació de tots aquests actors multiplica els fons estructurals i els fons competitiu que hi destinem, incrementant de forma exponencial el retorn econòmic i social dels recursos invertits.

ODS

Departament responsable:

Departament de Salut

Creiem en la potència del nostre sistema de recerca i innovació en salut, en els actius i la riquesa que genera, en la posició que podria ocupar Catalunya i en el retorn que aquestes capacitats tenen cap a la societat. Ara és el moment de prendre la iniciativa i planificar una resposta per a la recuperació econòmica del país basada en el coneixement, la innovació i la producció en les indústries de la salut.

El Pla de foment de la innovació en Salut descriu programes concrets per millorar la preparació de Catalunya per fer front a la COVID-19 i a futures pandèmies, i identifica també les oportunitats de millora que l'emergència COVID ha posat de manifest. Aquestes oportunitats han d'esdevenir motor de recuperació econòmica i de transformació del model productiu pel país, i es prioritzen en les accions següents:

Subprojectes inclosos

Instruments de transferència tecnològica de noves teràpies i PoCs	Eines de finançament i inversió per start-ups biotecnològiques	Programa de recerca clínica acadèmica	Desenvolupament de noves tecnologies i dispositius
Estructures d'accés a dades clíniques i mostres biològiques	Noves eines digitals, IoT, telemedicina, intel·ligència artificial i 3D	Adopció de tecnologies innovadores, serveis i processos	

Pla de foment de la innovació en salut

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Instruments de transferència tecnològica de noves teràpies i PoCs	1,5	38,5		40,0
Eines de finançament i inversió per start-ups biotecnològiques	1,5	38,5		40,0
Programa de recerca clínica acadèmica	2,0	57,0		59,0
Desenvolupament de noves tecnologies i dispositius	1,0	19,5		20,5
Estructures d'accés a dades clíniques i mostres biològiques	1,0	19,5		20,5
Noves eines digitals, IoT, telemedicina, intel·ligència artificial i 3D	1,0	19,5		20,5
Adopció de tecnologies innovadores, serveis i processos	1,5	38,5		40,0
Total	9,5	231,0		240,5

Pressupost (en M€)

02\ Bioeconomia i transformació del sector agroalimentari, forestal i marítim

2021-20

3.3331,10 M€

Economia per la vida

El Green Deal, o Pacte Verd, proposa basar l'activitat econòmica de la Unió Europea i el seu creixement en un ús eficient dels recursos, la reducció de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, la modernització dels sectors productius, la protecció del capital natural i l'increment de l'ambició climàtica. Aquest plantejament ha de permetre assolir una economia, un territori i una societat més sostenibles, equitatius i resilents davant de les amenaces derivades del canvi climàtic.

El projecte "Bioeconomia i transformació del sector agroalimentari, forestal i marítim" s'alineja plenament amb aquesta estratègia, i també amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, i proposa actuacions que incideixen de manera molt especial en dos dels eixos del Pacte (Assoliment d'un sistema alimentari just, saludable i respectuós amb el medi ambient i Preservació dels ecosistemes i de la biodiversitat), i de forma transversal en els sis restants (especialment en el d'"Ambició climàtica", "Energia neta, accessible i segura" i "Tendir a la contaminació zero").

El projecte s'estructura en diversos àmbits, el primer s'adreça a assolir un model alimentari plenament sostenible, que adapti la producció primària als nous reptes derivats de les agendes globals. Entre d'altres mesures, es fomentarà la transformació dels models productius més intensius cap a la producció agrícola sostenible i s'impulsarà la producció agrària ecològica i l'agricultura regenerativa. A més del suport financer, des del sector públic es planificaran i implementaran accions d'assessorament i transferència, per traslladar al sector agrícola, ramader, forestal i pesquer els resultats obtinguts en les accions de recerca.

Com a complement d'aquestes mesures, s'impulsaran diverses accions adreçades a una gestió eficient de l'aigua i a l'estalvi d'energia. En aquest bloc es promourà un pla de millora de regadius, juntament amb la creació de nous regadius que permetin garantir l'estabilitat en la producció d'aliments. Pel que fa a l'estalvi energètic i la producció d'energies netes, són diverses les actuacions proposades, com la producció d'energia a partir de biomassa forestal i agrícola i de biogàs produït amb les dejeccions ramaderes.

De forma similar al que es proposa en l'àmbit de les energies renovables, l'assoliment d'un model econòmic plenament sostenible ens obliga a considerar la substitució de moltes matèries primeres, procedents de fonts no renovables, per d'altres d'origen biològic, i a aprofitar tots els subproductes originats en la indústria agroalimentària i en l'activitat pesquera, tot aplicant els principis de l'economia circular. L'impuls de la bioeconomia també ens permetrà desenvolupar noves cadenes de valor que tindran com efecte fer més sostenible les activitats relacionades amb la producció primària, i, també, resoldre alguns problemes derivats d'aquesta.

Algunes de les accions en l'àmbit de la bioeconomia ens donen l'oportunitat de millorar la gestió dels terrenys forestals, amb l'objectiu de fer-los més resilents davant dels riscos naturals. Tanmateix, a més de la gestió feta pels titulars dels terrenys, s'impulsaran actuacions de construcció i manteniment d'infraestructures per a la prevenció d'incendis, especialment en la interfase urbano-forestal.

ODS

1	2	3	4	5
6		8	9	10
11	12	13	14	15
16	17			

Departament responsable:

Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i
Alimentació

La conservació de la biodiversitat, que en aquells aspectes relacionats amb l'activitat agrícola, ramadera i forestal ja està contemplada en les mesures esmentades fins ara, té un pes fonamental en aquest projecte, atesa la importància que el capital natural té a Catalunya.

S'impulsaran mesures per garantir la preservació d'aquest capital natural; per una part dotant de mecanismes eficients de gestió tots els espais protegits (que suposen en l'actualitat el 32% del territori), com també aplicant accions efectives per a revertir la pèrdua de biodiversitat que està experimentant el territori català. El manteniment i millora de tots aquests espais serà també la base per a poder incrementar els serveis ecosistèmics que aquests espais ofereixen a la societat.

Finalment cal fer esment que les actuacions proposades en el projecte han de desplegar-se pel conjunt del territori, en el convenciment que potenciar l'activitat econòmica vinculada a les zones rurals i impulsar la millora de la participació del sector agroalimentari, forestal i marítim en la cadena de valor, és la millor mesura per permetre un major equilibri territorial, donar noves oportunitats per a fixar-hi població i per garantir el relleu generacional i, en síntesi, per afavorir la resiliència de tot aquest territori davant dels riscos derivats del canvi climàtic.

Subprojectes inclosos

Circuits curts, promoció i comercialització	Cohesió territorial	Creació de noves cadenes de valor basades en la Bioeconomia	Noves oportunitats de negoci
Producció sostenible	Projecte AKISCAT ¹	Modernització regadius	Preservació dels ecosistemes i la biodiversitat
Tractament aigües subterrànies i valorització del sòl	(1) Suport a la transformació del sector agroalimentari i marítim: assessorament, transferència i innovació		

Bioeconomia i transformació del sector agroalimentari, forestal i marítim

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Circuits curts, promoció i comercialització		35,00		35,00
Cohesió territorial		350,00	100,00	450,00
Creació de noves cadenes de valor basades en la Bioeconomia		200,00		200,00
Noves oportunitats de negoci		110,00		110,00
Producció sostenible		65,00		65,00
Projecte AKISCAT. Suport a la transformació del sector agroalimentari i marítim: assessorament, transferència i innovació		175,00		175,00
Modernització regadius		692,50	692,50	1.385,00
Preservació dels ecosistemes i la biodiversitat	0,50	392,72	204,08	597,30
Tractament aigües subterrànies i valorització del sòl		213,80	100,00	313,80
Total	0,50	2.234,02	1.096,58	3.331,10

Pressupost (en M€)

03\ Qualitat assistencial amb garanties i reconeixement a les professionals

2020-2025 92,42 M€

Economia per la vida

La gent gran i les persones amb discapacitat que fan ús dels diferents establiments i serveis residencials socials han patit les conseqüències de la COVID19 amb tota la màxima cruesa. També les persones treballadores del sector han estat les més colpejades pels contagis i per les dures condicions de treball en un context amb trencament de les cadenes de distribució d'equips de protecció idificultats en les derivacions per raó de la saturació del sistema de salut. L'augment de la longevitat i l'evolució dels recursos residencials i de l'atenció intermèdia hospitalària, evidencien la necessitat creixent d'atendre persones que presenten de forma simultània un perfil de malalties cròniques avançades, de complexitat social i sanitària, conjuntament amb una situació de gran dependència (grau III) i discapacitat.

Catalunya ha desenvolupat un sistema d'atenció de la dependència on ha crescut progressivament la taxa de protecció mitjançant l'increment de places amb finançament públic en les seves diverses tipologies. Però aquest creixement no ha anat acompanyat de dues variables indispensables; el creixement del nombre de servidors públics que acompanyin la xarxa de serveis socials en aspectes com la qualitat, l'acreditació i l'avaluació dels serveis; i en la millora i el reconeixement professional de les persones que treballen en aquest sector.

Cal doncs treballar en el creixement de les estructures públiques que puguin vetllar perquè es garanteixi la qualitat assistencial i, també, en la millora del sistema de preus i tarifes que pugui revertir en la millora de condicions, especialment salarials, dels col·lectius professionals.

Aquestes mateixes mesures i l'increment de costos també cal que s'apliquin al sector de la infància i l'adolescència. Convé tenir en compte la tensió pre-COVID19 patida en aquest sector per la crisi migratòria i l'arribada massiva de joves menors sense referents familiars. Cal doncs, també, una millora en aquest cas del sistema tarifari que pugui revertir en una reorganització del sector i, en especial, en un reconeixement de les persones professionals que hi treballen i que han mostrat el seu compromís en un àmbit especialment sensible com és de l'atenció a la infància.

Aquests perfils són els que han estat més exposats a l'atac de la Covid19 en el conjunt de recursos residencials, de forma que cal estructurar nous recursos d'atenció integrada impulsats des de l'acció pública, en què es garanteixi l'atenció sanitària en els entorns residencials institucionalitzats, d'acord amb nous models integrats que proporcionin més intensitat sanitària i de cures.

L'atenció social i sanitària integrada genera un conjunt de reptes que cal operativitzar en la seva implementació i que inclou línies de treball com les següents:

- l'atenció sanitària a les residències socials de Gent Gran i de persones amb discapacitats
- la llarga estada sociosanitària
- l'atenció integrada en l'entorn domiciliari i l'atenció diürn a la interacció entre l'atenció primària de salut i de serveis socials
- l'atenció sociosanitària i de salut mental integrada de llarga durada
- la integració de sistemes d'informació
- la coordinació per a la millora de la xarxa de salut mental comunitària social i sanitària

ODS

		3	4	
		8		10
16				

Departament responsable:

Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies

Així, caldrà treballar en la gestió de nous serveis d'atenció social i sanitària integrats per a les malalties cròniques avançades, la discapacitat i la gran dependència i que es promoguin nous models integrats de residències assistides i d'atenció intermèdia geriàtrica i pal·liativa en el territori. També és necessària la integració dels serveis d'informació socials i sanitaris i promoure models integrats d'atenció a l'autonomia personal comunitària i la vida independent en l'entorn domiciliari (atenció domiciliària, atenció diürna, atenció a les demències), la salut mental i les discapacitats.

La situació covid19 exigeix unes mesures de seguretat i protecció de les persones grans, de les persones amb discapacitat i salut mental, en les residències que modifica els costos dels serveis, ja que estableix noves mesures organitzatives, intensifica la higiene i la desinfecció, l'atenció a grups més reduïts i l'establiment de torns en menjador, actuacions que impacten en un augment de ràtio de personal i de cost associat a EPI i neteja, i tot tenint en compte la diferent afectació de les mesures contingudes en el Pla de Contingència estipulat per la recuperació de la normalitat en aquest àmbit.

Subprojectes inclosos

Augment de les tarifes en l'àmbit de l'atenció a la infància, adolescència i les seves famílies	Pla de contingència per a centres residencials	Tarifes Gent Gran i discapacitat i salut mental i atenció precoç
---	--	--

Qualitat assistencial amb garanties i reconeixement a les professionals

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Augment de les tarifes en l'àmbit de l'atenció a la infància, adolescència i les seves famílies	1,00	15,70		16,70
Pla de contingència per a centres residencials	1,00	64,76		65,76
Tarifes Gent Gran i discapacitat i salut mental i atenció precoç	1,00	8,96		9,96
Total	3,00	89,42		92,42

Pressupost (en M€)

04\ Reactivació del consum, manteniment d'oferta productiva

2020-2032

179,73 M€

Economia per la vida

La crisi de la COVID-19 ha accelerat certes tendències com les necessitats de transformació tecnològica i la sostenibilitat de les empreses per a ser competitives. A més, ha posat de manifest la necessitat de poder cobrir certes cadenes de valor a nivell local que són essencials per a l'autonomia o que són estratègiques per a continuar sent competitiu en un món global.

La paràlisi de l'economia ha posat en perill moltes empreses, sectors i models de negoci que han de reinventar-se a través de la innovació.

Les economies més potents, i que estan suportant millor l'aturada, són aquelles que tenen com a eina de competitivitat principal la innovació i, aquesta, associada a l'aplicació de noves tecnologies i models de negoci.

Aquesta nova normalitat també ha generat noves formes de distribució, de producció i de consum. La nova forma de viure comporta nous comportaments i, per tant, les empreses s'han d'adaptar i/o reinventar. I així hem vist que existeixen elements de fragilitat associats a una dependència extrema de cert elements que són claus per al nostre nivell de societat.

Les previsions auguren una davallada important en el número d'empreses i autònoms. A més, les nostres empreses tenen una mida relativament petita per a competir. La creació i el creixement de les nostres empreses amb una base innovadora ha de donar pas a un nou model d'economia industrial, basada en els actius tecnològics que alhora serveixen per atraure inversions i talent.

En un moment com l'actual, cal prioritzar i fer una aposta estratègica decidida per alguns àmbits en concret sense deixar de banda la resta del teixit, però si fent èmfasi en els que són de potencial creixement, pes i futur. En un entorn canviant i accelerat com l'actual, la variable competitiva principal és la innovació, entesa com la capacitat d'adaptar-se o, fins i tot, reinventar-se abans d'esdevenir irrelevants; la capacitat de transformar aquest canvis en noves solucions que aportin valor. Així doncs, un criteri molt important a l'hora de prioritzar en quins àmbits focalitzar-se, és la seva capacitat d'adaptació, transformació i/o reinvençió.

La necessitat de fomentar un ús responsable dels recursos de la societat i del sistema, promovent la producció d'impactes positius igual que el reforç de la no generació d'impactes negatius tant individual com col·lectivament, porta a treballar el benestar, definit anteriorment com un procés sistèmic i dinàmic, des de diverses dimensions i a tots els nivells; aigua i sanejament, nutrició, salut, habitatge, educació, informació i comunicació, seguretat i confiança, accés a l'energia, mobilitat, ocupació de qualitat, ingressos, capacitat de veu i llibertat d'elecció, oci i cultura, qualitat mig ambiental, i canvi climàtic, en base a una síntesi de diferents iniciatives de mesura del benestar.

Per tal de plantejar les actuacions a nivell d'innovació, hem identificat alguns reptes de la societat catalana i que les empreses, mitjançant la innovació, els pugin cobrir.

ODS

		3		
	7	8	9	10
11	12			
16				

Departament responsable:

Departament d'Empresa i Coneixement

Per fomentar una bona reactivació del teixit empresarial, necessitem formar i atraure talent, crear, reinventar actuals activitats econòmiques i atraure empreses tractoras. A continuació, es plantegen alguns reptes que tenen vinculació directa amb els objectius:

REPTE 1 Vinculat a kilòmetre zero

L'entorn COVID-19 ha ocasionat a la indústria catalana, en certs moments, veure perillar la seva capacita productiva per la manca d'autonomia dels recursos de subministrament, especialment per aquells de primera necessitat.

Es detecta la necessitat de dissenyar i fabricar tenint en compte els proveïdors i els recursos de proximitat, per tant, enfortir la connexió de les empreses més properes. i afavorir el teixit empresarial local.

REPTE 2 Foment les aliances estratègiques empresarials

Es fa necessari identificar i potenciar les empreses i entitats tractoras (multiplicadores) que ens facilitin la connexió i arrossegament d'altres empreses amb la idea de contribuir a crear aliances estratègiques i la possibilitat de realitzar innovació cooperativa, compartir recursos, infraestructures, coneixement, connexions/contactes.

REPTE 3 Nous potencials models de negoci de les empreses

En aquest nou escenari creiem necessari que moltes de les empreses s'adaptin al nou paradigma social i empresarial: ODS/sostenibilitat, connexió de la indústria (indústria 4.0), etc.

És essencial pal·liar els efectes de la crisi i provocar una recuperació del teixit empresarial català basant-nos en un model de generació de valor i de competitivitat, adreçat en especial a les pimes. Les propostes que es presenten estan centrades en els tres àmbits fonamentals d'empresa: la indústria, el comerç i el turisme. Malgrat la vinculació directa al DEMC, hi ha altres actuacions relacionades amb altres àmbits, com poden ser el de la cultura, la justícia, l'administració pública o els esports, i que tenen repercussió directa en la reactivació de l'activitat a Catalunya.

Subprojectes inclosos

Campanya de publicitat institucional per al foment del consum cultural	Decret llei urgent per a l'ordenació dels processos tancament d'activitats industrials i de reindustrialització	Línia Subvencions professionals i microempreses del sector turístic	Pla d'acompanyament a la dinamització territorial i a les APEUS
Programa de reactivació econòmica en els sectors del comerç, l'artesania, la moda i les fires	Programa de suport a la competitivitat, d'autònoms i pimes de comerç	Subvencions a autònoms i empreses del sector turístic de Catalunya afectats econòmicament per les conseqüències de la COVID-19	Segona oportunitat per a persones i empreses
Teletreball a l'Administració per a garantir l'activitat econòmica	Candidatura Olímpica Pirineus – Barcelona 2030	Millora del parc d'equipaments esportius de Catalunya	Suport a l'esport de base, escolar, federat i universitari
Suport a les activitats esportives d'estiu	Programa colònies covid19		

Reactivació del consum, manteniment d'oferta productiva

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Campanya de publicitat institucional per al foment del consum cultural	2,65			2,65
Decret llei urgent per a l'ordenació dels processos tancament d'activitats industrials i de reindustrialització				
Línia Subvencions professionals i microempreses del sector turístic	5,00	5,00		10,00
Pla d'acompanyament a la dinamització territorial i a les APEUS	0,55			0,55
Programa de reactivació econòmica en els sectors del comerç, l'artesania, la moda i les fires	15,00	15,00		30,00
Programa de suport a la competitivitat, d'autònoms i pimes de comerç	20,00	20,00		40,00
Subvencions a autònoms i empreses del sector turístic de Catalunya afectats econòmicament per les conseqüències de la COVID-19	8,50	8,50		17,00
Segona oportunitat per a persones i empreses				
Teletreball a l'Administració per a garantir l'activitat econòmica				
Candidatura Olímpica Pirineus – Barcelona 2030				
Millora del parc d'equipaments esportius de Catalunya		40,00		40,00
Suport a l'esport de base, escolar, federat i universitari		37,00		37,00
Suport a les activitats esportives d'estiu		2,5		2,50
Programa colònies covid19	0,03			0,03
Total	51,73	128,00		179,73

Pressupost (en M€)

05\ Inclusió social, acompanyament, autonomia i integració laboral

2020-2025

783,44 M€

Economia per la vida

Encara no disposem de dades consolidades en relació amb la crisi econòmica i social generada per la pandèmia de la COVID-19, però l'increment de demanda als serveis socials i a les entitats socials, pronostica un retorn a l'escenari dels anys més durs de la crisi de la dècada anterior. Així, segons dades de l'Enquesta sobre l'Impacte de la COVID19 (CEO, abril), com a conseqüència de l'esclat de la pandèmia, un 7,4 % de la població ha hagut de recórrer a l'ajuda econòmica de familiars; el 40,9 % de la població ha vist reduït els ingressos de la seva llar; i el 27 % de la població creu que amb els ingressos de la seva llar a partir de l'esclat de la pandèmia tindrà dificultats o moltes dificultats per arribar a final de mes (abans de l'esclat, el percentatge se situava en un 8,2 %). Durant els mesos de gener a maig hi ha hagut un increment del 95% de sol·licituds de la Renda Garantida de Ciutadania (10.667 noves sol·licituds entre març i maig); un 26% d'increment d'usuaris dels programes dels Bancs d'Aliments i de Creu Roja (367.849 usuaris al maig 2020, 75.217 més que abans de l'esclat de la pandèmia), i un 67% de famílies ateses per Caritas llars sense feina.

Més de 890.000 persones treballadores han vist afectats els seus llocs de treball a causa de l'aturada obligatòria d'activitat a moltes empreses, ja sigui per la pèrdua de llocs de treball o bé per la tramitació de més de 98.300 ERTOS. Moltes d'aquestes persones s'han vist obligades a recórrer als serveis socials a causa de la dràstica reducció dels seus ingressos.

En relació amb l'atenció que s'ha fet des de les àrees bàsiques de serveis socials, un estudi de la Direcció General de Serveis Socials amb dades extretes de 85 ABBS mostra que:

- Les unitats familiars amb Ajuts d'Urgència Social (AUS) han incrementat en un 145%, passant de 7.350 unitats familiars amb AUS al gener, a 18.006 famílies al mes de maig.
- Les unitats familiars amb ajut del banc d'aliments han incrementat en un 50%, passant de 35.856 unitats familiars amb ajut de banc d'aliments al gener, a 53.775 famílies al mes de maig.
- Les unitats familiars ateses mitjançant SAD social presenta un increment fins al mes de març, amb lleuger descens en el mes d'abril, que es recupera al mes de maig.
- Les unitats familiars ateses amb SAD dependència han incrementat en un 19%, passant de 14.669 unitats familiars al gener, a 17.404 unitats familiars al mes de maig.

Caldrà doncs treballar per fer front a tres grans impactes: l'atenció sanitària i l'atenció per a l'autonomia i la discapacitat en els serveis socials; als factors de risc socioeconòmic i a l'impacte social en els estrats més febles de la població, que a hores d'ara ja acumula més factors de vulnerabilitat; i a situacions de risc derivades de l'afebliment de les xarxes de relacions socials i a l'impacte en la salut mental.

En aquest sentit, els reptes per a l'acció social a què haurem de fer front en els propers mesos són:

- Manteniment del nivell de la renda: previsió que la població i les llars més afectades sigui les mateixes de la crisi del 2008.
- Augment de la demanda d'assistència social. Accés a la informació, tramitació, requisits i discrecionalitat.
- Estigma: com convertim l'accés als serveis socials com un dret de ciutadania.

ODS

1	2	3	4	5
	7	8	9	10
11				
16				

Departament responsable:

Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies

- Dificultats per reduir els nivells de pobresa a Catalunya:
 - Orientació a perfil d'homes, d'edat avançada, trajectòria laboral estable i nacionalitat espanyola.
 - Dones, infants, joves i persones de nacionalitat estrangera.
 - Àmbits d'habitatge, exclusió social, famílies i infància.

Caldrà posar l'accent en els eixos vertebradors de la nova exclusió: solitud-interacció, salut mental, gènere, nacionalitat, edat i situació laboral. I haurem de fer una atenció especial a diferents col·lectius com, per exemple, la població d'edat avançada i persones que viuen soles (híper-aïllament), les persones en situació de dependència, discapacitat i malaltia mental; la infància, l'adolescència i la joventut; les famílies monoparentals i nombroses; les dones; les persones de nacionalitat estrangera en situació d'irregularitat administrativa, les persones en situació d'atur; les persones ocupades en risc de pobresa, i a totes aquelles persones en situació d'infra-habitatge, sensellarisme i amb problemes per fer front a les despeses dels subministraments energètics.

En aquest sentit, proposem tot un seguit de mesures per fer el seguiment i una atenció especial a tots aquests col·lectius que, a causa de la crisi del Covid19, han vist agreujats els seus condicionants socials pre-pandèmia. Els errors de l'anterior crisi econòmica, que va revertir en crisi social, no es poden reproduir en la represa econòmica de l'actual crisi sanitària.

Subprojectes inclosos

Abordatge de la pobresa energètica	Accions de comunicació en l'àmbit social	Accions per garantir la participació infantil i juvenil en situacions de confinament i desconfinament	Acolliment familiar temporal d'infants amb progenitors afectats per la Covid19
Adaptar l'acollida de persones nouvingudes al context Covid19. Suport a persones nouvingudes	Agents d'Ocupació i de Desenvolupament Local	Alternativa habitacional	Ampliació de les ajudes per necessitats bàsiques
Ampliació dels serveis contra la violència masclista	Ampliació suport educatiu a l'alumnat de famílies migrants	A-Porta, Veïns i veïnes millorant la vida del veïnat	Apropar els serveis socials a la ciutadania per contribuir a garantir els drets socials bàsics a les persones i famílies afectades per la crisi de la COVID 19
Atenció a l'autonomia personal comunitària. Del Centre de Dia a la llar	Avançar cap a un nou model econòmic centrat en les persones protegint especialment els col·lectius més vulnerables	Campanya d'habilitats parentals i recomanacions per al bon tracte envers els infants i adolescents	Campanya de dret al lleure: activitats d'estiu 2020
Comunitats contra l'aïllament social	Consolidació de les figures dels i les dinamitzadores cíviques	Contractació de professionals de suport educatiu i emocional pels centres de protecció a la infància i a l'adolescència	Dispositius d'acollida d'emergència humanitària per migrants en situació de vulnerabilitat extrema

Comunitats contra l'aïllament social	Consolidació de les figures dels i les dinamitzadores cíviques	Contractació de professionals de suport educatiu i emocional pels centres de protecció a la infància i a l'adolescència	Dispositius d'acollida d'emergència humanitària per migrants en situació de vulnerabilitat extrema
Estratègia d'abordatge al sensellarisme a Catalunya	Facilitar l'accés a les prestacions de la Renda Garantida de Ciutadania	Impulsar mesures per ajudar a sortir de la crisi amb igualtat d'oportunitats a tots els col·lectius de persones nouvingudes al nostre país	Integració laboral de les persones amb discapacitat o malaltia mental
Estratègia d'abordatge al sensellarisme a Catalunya	Pla d'ocupació juvenil	Pla de creixement, reactivació i prevenció del Treball Autònom de Catalunya	Pla de xoc Treball
Programa Enfeina't	Programa temporal de desplegament territorial	Projecte Treball a les 7 comarques-programa 3	Projecte Treball als barris-programes B, C i D
Servei d'intervenció socio-educativa a la pròpia llar	Suport a l'adaptació de les llars per garantir un entorn adequat i segur	Suport i acompanyament a la Planificació Estratègica	Targetes moneder per als àpats que donen els centres oberts i els serveis d'intervenció socio-educativa
Treball i Formació			

Inclusió social, acompanyament, autonomia i integració laboral

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Abordatge de la pobresa energètica	15,11			
Accions de comunicació en l'àmbit social	1,50			
Accions per garantir la participació infantil i juvenil en situacions de confinament i desconfinament	0,2			
Acolliment familiar temporal nfrants amb progenitors afectats Covid	0,03			
Adaptar l'acollida de persones nouvingudes al context Covid19. Suport a persones nouvingudes	1,67			
Agents d'Ocupació i de Desenvolupament Local	1,26			
Alternativa habitacional	0,08			
Ampliació de les ajudes per necessitats bàsiques	43,00			

Pressupost (en M€)

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Ampliació dels serveis contra la violència masclista	5,47			5,47
Ampliació suport educatiu a l'alumnat de famílies migrants	0,73			0,73
A-Porta, Veïns i veïnes millorant la vida del veïnat	0,60			0,60
Apropar els serveis socials a la ciutadania per contribuir a garantir els drets socials bàsics a les persones i famílies afectades COVID	140,48			140,48
Atenció a l'autonomia personal comunitària. Del Centre de Dia a la llar	8,40			8,40
Avançar cap a un nou model econòmic centrat en les persones protegint especialment els col·lectius més vulnerables	48,66			48,66
Campanya d'habilitats parentals i recomanacions per al bon tracte envers els infants i adolescents	0,06			0,06
Campanya de dret al lleure: activitats d'estiu 2020	11,00			11,00
Comunitats contra l'aïllament social	0,42			0,42
Consolidació de les figures dels i les dinamitzadores cíviques	1,70			1,70
Contractació de professionals de suport educatiu i emocional pels centres de protecció a la infància i a l'adolescència	3,00			3,00
Dispositius d'acollida d'emergència humanitària per migrants en situació de vulnerabilitat extrema	3,52			3,52
Estratègia d'abordatge al sensellarisme a Catalunya	7,03			7,03
Facilitar l'accés prestacions de la Renda Garantida de Ciutadania	40,00			40,00
Impulsar mesures per ajudar a sortir de la crisi amb igualtat d'oportunitats a tots els col·lectius de persones nouvingudes				
Integració laboral de les persones amb discapacitat/malaltia mental	74,60			74,60
Mesures de conciliació de l'activitat laboral amb la vida familiar	0,50			0,50
Pla d'ocupació juvenil	52,40			52,40
Pla de creixement, reactivació i prevenció del Treball Autònom Cat.	33,10			33,10
Pla de xoc Treball	184,00			184,00
Programa Enfeina't	14,00	5,60		19,60
Programa temporal de desplegament territorial	3,08			3,08
Projecte Treball a les 7 comarques-programa 3	0,53			0,53
Projecte Treball als barris-programes B, C i D	21,85			21,85
Servei d'intervenció socio-educativa a la pròpia llar	2,40			2,40
Suport a l'adaptació llars per garantir un entorn adequat i segur	0,50			0,50
Suport i acompanyament a la Planificació Estratègica	0,56			0,56
Targetes moneder per als àpats que donen els centres oberts i els serveis d'intervenció socio-educativa	5,40			5,40
Treball i Formació	38,00	13,00		51,00
Total	764,84	18,60		783,44

06\ Cultura: base del benestar i l'economia creativa

2020-2025 383,45 M€

Economia per la vida

El projecte consisteix en una estratègia conjunta per tal que la cultura sigui un vector de desenvolupament territorial i local i un dels eixos de recuperació econòmica de Catalunya. Es basa en els sectors culturals de major rellevància i projecció sobre la geografia catalana, de manera que poden catalitzar la distribució territorial d'un notable impacte econòmic, tant directe com indirecte, en termes d'impuls empresarial, d'ocupació sostenible i de valorització d'un turisme sostenible que involucri els teixits productiu i associatiu en tot el territori de Catalunya.

El projecte es constitueix en dos grans pilars o subprojectes:

- La cultura com a element de desenvolupament territorial i local: patrimoni, festivals i ocupació sostenible

Projecte de desenvolupament territorial i local per a la recuperació econòmica potenciant el patrimoni cultural (material i immaterial) i natural català i l'associacionisme cultural. Pretén incloure totes aquelles actuacions i activitats necessàries i imprescindibles per posar en valor el patrimoni cultural, així com les programacions dels festivals i fires en els àmbits de les arts escèniques, la música i les lletres, i aconseguir un retorn social, educatiu, turístic i econòmic, fent la cultura accessible a la ciutadania (local i internacional), amb una mirada integral i transversal a nivell conceptual i territorialitzada en funció de la diversitat cultural i geogràfica de Catalunya.

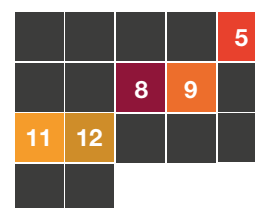
El patrimoni és el punt gravitatori del projecte, però es busca generar sinergies amb d'altres àmbits de la creació i la producció cultural que poden tenir un important impacte en el desenvolupament local i en un impacte disseminat en tot el territori de Catalunya, especialment els festivals i fires en els àmbits de les arts escèniques, la música i les lletres. De forma específica, es considera una línia d'actuació vinculada a l'impuls dels festivals i les activitats en els àmbits de les lletres (festivals, rutes literàries, etc.) com a incentiu per a un turisme cultural, sostenible i de qualitat.

- Catalunya, capital de l'audiovisual i el videojoc, del sud d'Europa

Projecte que busca recuperar un segell propi en la cinematografia. Volem crear una marca de cinema català, fonamentada en els valors, els referents culturals i en el talent del país i que pugui ser exportada al món, emmirallant-se en els models audiovisuals d'èxit que estan creant els països nòrdics. Una de les claus per fer-ho, passa per tenir infraestructures de producció suficients com per atraure rodatges i produccions dels grans productors internacionals. Actualment es disposa del Parc Audiovisual de Catalunya, una infraestructura de titularitat pública que és clarament insuficient. En aquest projecte es contempla l'impuls d'un centre de producció en els àmbits audiovisual i del videojoc que respongui a la creixent demanda internacional.

Catalunya, amb Barcelona com a centre tractor, s'està posicionant els darrers anys com un important centre productor tant d'audiovisuals com de videojocs al sud d'Europa. L'objectiu del projecte és estructurar un ecosistema català que atregui aquesta mirada mundial, a partir de Barcelona com a nucli que pugui irradiar, en altres ciutats catalanes, l'atracció i la riquesa en el territori circumdant.

ODS

Departament
responsable:

Departament de Cultura

Objectius generals

- Reforçar i potenciar els sectors de l'audiovisual i del videojoc, així com del patrimoni i l'associacionisme cultural, com a elements clau en la reactivació econòmica del país.
- Definir noves formes locals d'interacció i diàleg entre els recursos, les infraestructures, la societat i l'economia local, aplicant un enfocament de desenvolupament territorial.
- Enfortir la indústria audiovisual i digital catalana, perquè esdevingui un referent en R+D+I al sud d'Europa i afegir a les iniciatives de producció un component de recerca en tecnologia audiovisual que ens faci capdavanters en aquests àmbits.
- Impulsar la cultura com a sector econòmic amb projecció internacional, amb un impacte econòmic notable, directe i indirecte, sobre tot el territori de Catalunya.
- Facilitar un impuls al procés de creació de noves iniciatives que prenen la cultura i el patrimoni com a punt de partida, empreses joves que afronten cert risc i que plantegen productes creatius. En aquesta línia, el punt de trobada entre l'audiovisual, els videojocs i el patrimoni cultural plantegen noves perspectives per al desenvolupament de productes culturals que poden tenir un abast internacional.
- Reforçar la connexió entre els diferents sectors de la cultura (patrimoni cultural, arts escèniques, música, lletres, associacionisme i audiovisual) amb la finalitat d'impulsar el coneixement, el consum i la participació culturals de la població catalana i també internacional.

Subprojectes inclosos

Inversió en equipaments patrimonials i infraestructures. Projectes de conservació, restauració, manteniment i generació de coneixement	Gestió dels recursos patrimonials: museografies, explotació de recursos, visibilitat ciutadana	Dinamització del patrimoni cultural: Comunicació, Difusió i Turisme	Projectes socials i educatius
Impuls dels festivals de música com a incentiu per al turisme cultural	Accions de reactivació econòmica i la protecció social en l'àmbit del patrimoni literari	Impuls a la producció audiovisual catalana	Creació d'un Centre de producció audiovisual i digital i d'R+D+I
Foment de la llengua	Desenvolupament de públics	Digitalització i difusió del patrimoni audiovisual	Impuls a la producció audiovisual per xarxes socials

Cultura: base del benestar i l'economia creativa

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Inversió en equipaments patrimonials i infraestructures. Projectes de conservació, restauració, manteniment i generació de coneixement	15,10	101,90		117,00
Gestió dels recursos patrimonials: museografies, explotació de recursos, visibilitat ciutadana	3,14	13,36		16,50
Dinamització del patrimoni cultural: Comunicació, Difusió i Turisme	0,60	11,9		12,50
Projectes socials i educatius	1,24	5,46		6,70
Impuls dels festivals de música com a incentiu per al turisme cultural	1,50	1,50		3,00
Accions de reactivació econòmica i la protecció social en l'àmbit del patrimoni literari	0,20	1,55		1,75
Impuls a la producció audiovisual catalana	17,95	122,95		140,90
Creació d'un Centre de producció audiovisual i digital i d'R+D+I	0,30	53,20		53,50
Foment de la llengua	2,00	16,20		18,20
Desenvolupament de públics	0,85	4,25		5,10
Digitalització i difusió del patrimoni audiovisual	0,30	5,00		5,30
Impuls a la producció audiovisual per xarxes socials		3,00		3,00
Total	43,18	340,27		383,45

Pressupost (en M€)

07\ Pla d'Educació Digital de Catalunya

2021-2025

184,77 M€

Digitalització

El Pla d'Educació Digital per a Catalunya 2020-2023 té per objectiu contribuir al desenvolupament de les competències digitals que els ciutadans i les ciutadanes necessiten per viure i treballar en una societat caracteritzada per les transformacions i els canvis accelerats derivats de les mateixes tecnologies. L'emergència educativa actual generada per la COVID i l'esclatxa digital existent, demostren que necessitem amb immediatesa un model de transformació digital metodològica, acompanyada de continguts, recursos i connectivitat.

L'assoliment de l'èxit educatiu de tot l'alumnat i la prevenció de l'abandonament escolar prematur esdevenen prioritats que necessiten de mesures de xoc immediates.

Un pla per donar resposta des de l'escola als grans reptes socials i tecnològics de la societat actual, amb un impacte en 1.597.801 alumnes, 115.565 docents i 3.810 centres públics.

Els objectius del Pla d'Educació Digital de Catalunya:

- Assegurar que els alumnes de Catalunya siguin digitalment competents en acabar l'ensenyament obligatori.
- Augmentar el nombre de professorat que tingui la competència digital docent entesa com una competència clau del S. XXI.
- Teixir una xarxa de país amb centres digitalment transformats que facilitin l'aprenentatge en el marc de la transformació educativa.

Una de les evidències que l'emergència sanitària de la COVID-19 ha posat de manifest ha estat que el sistema educatiu necessita d'un impuls urgent per accelerar la transformació digital dels centres. És absolutament prioritari tenir unes escoles ben equipades digitalment perquè en moments d'incertesa o de nous confinaments es pugui donar resposta de manera ràpida i efectiva a les necessitats d'aprenentatge de tot l'alumnat, prioritzant sempre en termes d'equitat i qualitat aquells més vulnerables o amb necessitats educatives especials. La incertesa amb què afrontem el proper curs no ens ha de fer perdre de vista la necessitat de tenir el sistema preparat per encarar possibles escenaris híbrids on l'alumnat i docents no estiguin en el mateix espai o on hi hagi moments en què els alumnes hagin de seguir una modalitat totalment virtual.

Com s'ha vist, el tancament sobtat dels centres el passat mes de març ha causat bretxes diferents i desigualtats que cal abordar de manera urgent. Aquestes bretxes afecten de manera desproporcionada als infants i joves més vulnerables. En l'àmbit educatiu, aquesta situació ha posat de manifest que molts alumnes vulnerables no han pogut continuar amb el seu procés d'aprenentatge perquè no comptaven amb els dispositius, la connectivitat o les eines adequades per poder fer-ho. Malgrat les accions dutes a terme per part del Departament d'Educació per tal d'arribar a un nombre important del col·lectiu amb més vulnerabilitat del país, aquestes han resultat insuficients per cobrir el 100% del sistema.

D'altra banda, l'actual equipament de què disposen els centres de Catalunya no arriba a cobrir el 20% de les necessitats de l'alumnat que va des de 5è de primària fins als estudis postobligatoris (527.858 alumnes en total). En el marc de l'emergència educativa i davant la immediatesa del nou curs 2020-2021, la pandèmia ha evidenciat que aquesta dotació és absolutament insuficient, també per arribar al col·lectiu d'alumnes que pot ser que hagin de seguir el curs en un model híbrid d'aprenentatge (de 3r ESO fins a l'educació postobligatòria) i que cal tenir el sistema preparat a inicis de curs per fer front a possibles rebrots, escenaris de confinament o bé garantir el seguiment de l'educació en línia.

ODS

			4	
			9	10
	17			

Departament
responsable:

Departament d'Educació

I per desenvolupar les competències digitals del sistema, és evident que cal dotar també el professorat dels centres públics de l'equipament adient.

Tot i que el Pla es configura en un horitzó 2020-2023, pel que fa als equipaments, es considera adient allargar la seva imputació fins al final del curs 2024-2025, atès que es tracta de dispositius que poden garantir unes condicions òptimes de funcionament durant un període de cinc anys i d'aquesta manera les contractacions associades tenen uns imports anuals sensiblement inferiors.

Les infraestructures que s'han identificat com a necessàries per fer un ús efectiu i intensiu de les TIC a l'aula són la connexió a internet i la xarxa WIFI, que permeten el treball concurrent i intens, amb continguts digitals, eines telemàtiques de comunicació i col·laboració, així com connexions de dispositius per part de docents i alumnes.

Pel que fa a la xarxa interna WIFI dels centres educatius, en l'actualitat 1.230 centres encara no en disposen de manera adequada, ja que tenen xarxes antigues i obsoletes que no permeten gestionar un elevat volum de connexions simultànies. Si no es transformen aquestes xarxes és inviable qualsevol plantejament d'educació híbrida ni treball digital de tot l'alumnat en aquests centres educatius.

El context actual ha accelerat el desenvolupament previst pel Pla, inicialment plantejat per tenir una durada de cinc anys, que ara requereix dur-se a terme en tres.

Subprojectes inclosos

Equipaments per al professorat dels centres públics	Instal·lació de la LAN - WIFI a 1.230 centres educatius	Equipaments per l'alumnat	Connectivitat per l'alumnat vulnerable
---	---	---------------------------	--

Pla d'Educació Digital de Catalunya

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Equipaments per al professorat dels centres públics	1,93	27,03		28,96
Instal·lació de la LAN - WIFI a 1.230 centres educatius	11,85	12,57		24,43
Equipaments per l'alumnat	6,64	93,01		99,65
Connectivitat per l'alumnat vulnerable	3,73	27,98		31,71
Total	24,16	160,61		184,77

Pressupost (en M€)

08\ Digitalització dels sectors productius i competències digitals

2021-2032

498,37 M€

Digitalització

Si una paraula defineix el món actual és connectivitat. Persones, societats, administracions, màquines, sistemes... tot està connectat amb tot. Culturalment, físicament i tecnològicament. I des d'una òptica empresarial, la connectivitat és la relació que es pot tenir internament (organitzativament), operativament (tecnològicament) o físicament (accés a infraestructures), però també amb la societat/mercat o amb altres agents amb qui es pot treballar, tot competint, cooperant o transferint recursos i / o coneixement.

A casa nostra la indústria catalana es compon principalment de pimes (el 95% de les empreses catalanes són petites o molt petites empreses) i, una gran part, tradicionals. Això implica que tot i tenir clara la teoria, sovint presenten mancances en el seu dia a dia. Aquest fet pot derivar en dificultats que les faci més lentes, que tinguin menys coneixement del sector (mercat i competidors), menys eficients, menys punteres... en resum, menys competitives.

La Digitalització implica posar a disposició dels agents les tecnologies necessàries que donin suport a aquest flux d'informació i treball cooperatiu. Eines de connectivitat noves o renovades i liderades, com l'antiga Anella Industrial, haurien de ser accessibles de forma generalitzada per a tota la indústria catalana, i així com disposar d'eines de treball obertes (p.e. software específic) d'alt nivell.

També cal fomentar la interacció entre formes de treball cooperatiu i tecnologia que ho afavoreixi i, per tant, es proposa facilitar l'accés a equipaments tecnològics i de treball compartits d'alt nivell que permeti a empreses amb menys capacitat treballar en entorns d'alt nivell. Poder treballar amb tecnologia d'alt nivell discrecionalment o fer pilots en laboratoris compartits són eines que es recomana posar a disposició del sistema empresarial. Finalment, infraestructures compartides i situades en ubicacions més atractives poden permetre superar les dificultats d'atracció de talent, que per condicions que poden oferir les empreses soles o per la ubicació de les seves instal·lacions, les fan poc atractives per certs perfils professionals que poden resultar interessants.

A nivell industrial ens cal donar suport a projectes de transformació tecnològica dels sectors industrials i de serveis a la indústria, sobre la base de la implantació de tecnologies 4.0. Incloure mesures rellevants per a la consolidació del programa ProACCIÓ 4.0 que garanteixin la integració amb la xarxa de Digital Innovation Hubs a nivell Europeu.

En l'àmbit del comerç, l'etapa de represa es caracteritza per un auge del comerç electrònic, necessitat de sistemes de click & collect, ús intensiu de big data i màrqueting digital, i altres tecnologies aplicables al comerç, amb particular èmfasi en el back office. Cal donar les eines al sector per afrontar aquests canvis de forma ràpida i amb la màxima agilitat per poder resultar competitiu.

Pel que fa al sector agrari, malgrat que aquestes tecnologies que es presenten com a solucions a diferents reptes ja estan disponibles en el mercat, el grau d'implementació, si bé és variable segons els sectors agrícoles, és en general baix o, en tot cas, el ritme d'implementació és lent en comparació al que seria esperable pel potencial transformador que presenten. Per tant, cal incidir de manera directa sobre el sector i la seva digitalització.

Finalment, la digitalització i connectivitat de les empreses no és possible si no disposem de treballadors qualificats per utilitzar les noves tecnologies. La crisi de la COVID ha afectat molts llocs de treball, i a més cal tenir en compte que el talent té un cost d'acord al nivell del

ODS

1	2	3	4	5
6		8	9	10
11		13	14	15

Departament responsable:

Departament d'Empresa i Coneixement

professional que no tota empresa pot assumir a temps complet. Un ajust entre demanda i oferta de professionals pot donar peu a oportunitats, però cal que es capaciti les persones adequadament mitjançant processos formatius que es parlin amb les empreses i siguin capaços de satisfer els requeriments que imposen els nous models de negoci i les noves tecnologies.

L'ús de les TIC a les empreses ja no és un element diferenciador, sinó un element imprescindible per a poder competir en els mercats. Actualment el valor de la digitalització recau en la capacitat de transformació de les empreses i els seus treballadors i afecta els models de negoci, la cadena de valor del sector i les pròpies operacions de l'empresa.

L'objectiu ha de ser que totes les empreses catalanes arribin a un nivell de digitalització adequat per ser competitives i poder abordar processos de transformació digital que els permeti, a més de ser més eficients i productius, repensar el seu model de negoci i/o el conjunt de processos de la companyia tenint en compte el nou paradigma digital.

Subprojectes inclosos

AgroDigiCat: Transformació digital del sector agroalimentari català	Catalunya MarketPlace Next Gen – projectes RD	Consolidació proACCIO 4.0	Desenvolupament del Marketplace
Programa d'acompanyament en la transformació digital del comerç, serveis, artesanía i moda	Pla PIME digital	Ajuts per a la connexió digital de persones participants en PAO	Formació d'alt nivell en competències digitals, aliança BCN Digital Talent
Sense esclatxa digital	Consultes Digitals a les Cambres de Comerç		

Digitalització dels sectors productius i competències digitals

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
AgroDigiCat: Transformació digital del sector agroalimentari català	18,00	72,00		90,00
Catalunya MarketPlace Next Gen – projectes RD	1,20	6,00		7,20
Consolidació proACCIO 4.0	16,00	150,00		166,00
Desenvolupament del Marketplace	0,25			0,25
Programa d'acompanyament en la transformació digital del comerç, serveis, artesanía i moda	10,00	50,00		60,00
Pla PIME digital	10,00			10,00
Ajuts per a la connexió digital de persones participants en PAO		25,00	17,00	42,00
Formació d'alt nivell en competències digitals, aliança BCN Digital Talent		5,50	7,00	12,50
Sense esclatxa digital		40,00	70,00	110,00
Consultes Digitals a les Cambres de Comerç	0,42			0,42
Total	55,87	348,50	94,00	498,37

Pressupost (en M€)

09\ Territoris, ciutats intel·ligents

2020-2025

263,88 M€

Digitalització

L'accés a internet s'ha convertit en una necessitat bàsica, tant per a la ciutadania com per a les empreses, més encara en el transcurs de la pandèmia. El teletreball, l'activitat escolar en línia, les comunicacions familiars en confinament, l'accés a l'administració digital, les relacions de les empreses (amb proveïdors, clients o amb l'administració), etc. són activitats que actualment no es poden dur a terme sense un accés a internet de qualitat i d'alta capacitat.

En aquest sentit, el Govern aposta perquè Catalunya sigui un territori vertebrat amb infraestructures digitals i ciutats intel·ligents. La xarxa pública de fibra òptica d'alta capacitat és una infraestructura estratègica pel territori, que persegueix l'equilibri territorial, la igualtat d'oportunitats arreu del país, la millora de la competitivitat de les empreses catalanes, l'impuls del teixit econòmic arreu del territori i, finalment, és una eina important per a poder lluitar contra la despoblació, ja que apropa les oportunitats de treball i de formació als ciutadans i empreses de tots els municipis i polígons industrials.

Per això, es finalitzarà el desplegament de la xarxa pública de fibra òptica d'alta capacitat que s'està duent a terme en el marc de l'acord del Pacte Nacional per a la Societat Digital i on també s'encaixa la iniciativa resultant de l'aprovació del Pacte Nacional per a la Indústria. A banda de la connexió de les capitals de comarca el 2020 i d'aquests municipis en una primera fase, el Govern vol garantir l'accés a tots els municipis del país l'any 2023.

L'arribada de la fibra òptica de la Generalitat als municipis permet connectar les infraestructures i serveis públics d'arreu del país, facilitar el desplegament de nous serveis i la creació de nous operadors locals i, també, impulsar el desplegament de la 5G arreu del territori.

La tecnologia 5G implica una revolució en les comunicacions. Entre altres aspectes, destaca la seva gran amplada de banda, la capacitat de suportar una altíssima densitat de dispositius per cel·la, la reducció de la latència, aspectes que permeten el desenvolupament de nous serveis digitals avançats en camps com la salut, el turisme, la mobilitat o Smart Cities, entre d'altres.

A Europa, s'espera que la tecnologia 5G generi 2,4 milions de llocs de treball nous en els propers 10 anys. L'objectiu és aconseguir que molts d'aquests nous llocs de feina i aquesta riquesa associada a la tecnologia 5G es creïn a Catalunya, que disposa de totes les capacitats per esdevenir un territori idoni per a ser capdavantera en el desplegament d'una tecnologia de caràcter disruptiu com és el 5G.

En aquest sentit, la Generalitat aposta pel desplegament del 5G com una "prioritat de govern i de país", per això varem aprovar l'Estratègia 5G de Catalunya, liderada pel Departament de Polítiques Digitals i Administració Pública, amb la voluntat de convertir Catalunya en un pol tecnològic mundial en tecnologia 5G.

Dins del marc de l'Estratègia 5G de Catalunya es vol impulsar el sector TIC en zones allunyades de l'àrea metropolitana de Barcelona i ajudar a la transformació dels sectors econòmics de cada territori, com per exemple l'energètic a Terres de l'Ebre, l'agroalimentari a les terres de ponent, el turístic a les comarques gironines o la indústria a la Catalunya Central.

ODS

		3	4	
		8	9	
11				
	17			

Departament responsable:

Departament de Polítiques
Digitals i Administració
Pública

Així, es posaran en marxa diverses àrees 5G arreu de Catalunya amb un àmbit territorial a nivell de demarcació, on s'agreguin diferents iniciatives dirigides a promoure la tecnologia 5G mitjançant laboratoris en entorns reals, desenvolupament de pilots i proves de concepte i activitats de formació i disseminació. Aquestes àrees disposaran de cobertura 5G en zones concretes, però desplegaran les seves activitats en tota la demarcació.

D'altra banda, el Departament de Polítiques Digitals i Administració Pública impulsa el Corredor 5G del Mediterrani, un corredor que, en aplicació de la tecnologia 5G, ha de permetre testejar i desenvolupar solucions de mobilitat autònoma i connectada a Catalunya.

Després de l'adjudicació del projecte europeu 5GMed, on la Generalitat ha jugat un paper fonamental, Catalunya vol posicionar-se com un país capdavanter i aprofitar l'oportunitat que tenim per a liderar el mercat de la mobilitat del futur: connectada i intel·ligent.

A través d'aquest projecte es desenvoluparan casos d'ús d'aplicació de la tecnologia 5G a la mobilitat autònoma i connectada; tant pel que fa a vehicles privats com públics, flotes de camions, trens, etc., i es contribuirà a reforçar competitivament indústries tradicionals a Catalunya (automòbil i logística).

Subprojectes inclosos

| Àrees 5G

| Corredor 5G del
Mediterrani

| Xarxa Pública de Fibra
Òptica

Territoris, ciutats intel·ligents

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Àrees 5G	0,60	3,60		4,20
Corredor 5G del Mediterrani	1,00	15,00		16,00
Xarxa Pública de Fibra Òptica	46,00	197,68		243,68
Total	47,60	216,28		263,88

Pressupost (en M€)

10\ Tecnologies digitals avançades

2020-2025

33,30 M€

Digitalització

La COVID-19 ha impactat greument a tots els sectors i empreses, ha aturat el consum, ha canviat la mobilitat global i ha accelerat l'adopció de noves tecnologies. Avui en dia, les economies es mesuren per la seva capacitat d'innovació i generació de coneixement, on la crisi també ha colpejat fortament sobretot per la paralització de l'activitat i per l'alentiment o reorientació de les convocatòries públiques i de les contractacions procedents del sector privat que nodreixen financerament i amb talent les institucions científiques i tecnològiques, així com per la reorientació de gran part de l'activitat cap a la lluita contra el virus i a la mitigació de la pandèmia. La crisi pot també impactar negativament en l'efecte multiplicador de la recerca i la seva transferència a mercat i, per tant, sobre la competitivitat del país i el creixement de l'economia.

La crisi ha posat cruament en evidència que una societat no basada suficientment en el coneixement disposa d'una capacitat limitada per fer front a situacions d'emergència. Aquesta constatació no fa sinó reforçar i fer més punyent que mai la proposta del Pacte Nacional per a la Societat del Coneixement (PN@SC), recentment culminat i aprovat el seu document final, i que dibuixa l'estratègia per a una Catalunya que camina alineada amb el grup de països europeus que aposten per la societat del coneixement, líders en innovació, que fomenten una societat més sostenible, justa i cohesionada, majors estàndards de qualitat de vida i que contribueixen amb la seva recerca i innovació als Objectius de Desenvolupament Sostenibles (ODS). L'estratègia es pot resumir en el lema seqüencial: Coneixement – Innovació – Creixement – Progrés – Benestar.

L'estratègia passa per enfortir el sistema de generació de coneixement i innovació publico-privat, i generar teixit econòmic basat en el valor afegit a través de la transferència de tecnològica, la creació de noves empreses de base tecnològica, el finançament de compra pública innovadora, el talent i invertint en grans projectes tractors tecnològics, acceleradores i hubs d'innovació que donin resposta als reptes de present i de futur de Catalunya. En definitiva, la innovació i la transferència de coneixement han d'estar a l'ADN de la nostra societat, posant a l'abast les eines necessàries i que són bàsicament: potenciar la generació de coneixement, enfortir les estructures de recerca i innovació, accelerar la seva posada a mercat, impulsar el talent innovador i emprenedor, i fer d'aquest l'agent del canvi que ens ha d'aproximar als països europeus líders en innovació. Això implica:

- Protegir i impulsar la recerca i la innovació com a palanca de competitivitat del teixit econòmic.
- Reforçar i impulsar el sistema per fer-lo més innovador i resiliència i que generi riquesa, noves cadenes de valor i oportunitats i, per tant, creixement.
- Accelerar el progrés econòmic i social a partir del coneixement, la innovació i el talent.

Aquests reptes impliquen un programa transformador que acceleri les actuacions plantejades en el PN@SC per tal de promoure la tracció de la inversió privada, la creació i el creixement d'empreses innovadores i nous nínxols de futur en uns moments on les empreses necessiten dedicar els seus recursos propis en mantenir l'activitat econòmica. És obligació de l'Administració pública impulsar actuacions que mitiguin l'impacte de la crisi i impulsin la resposta immediata per part d'una economia basada en un coneixement que Catalunya genera al nivell dels països europeus capdavanters, sobretot quant a producció i productivitat científica i, especialment, en innovació transformant la nostra base empresarial. Hem d'aproximar també el país als estàndards en termes d'inversió en R+D+I i de recursos humans.

ODS

		3	4	5
6		8	9	
11		13		
	17			

Departament responsable:

Departament de Polítiques
Digitals i Administració
Pública

Subprojectes inclosos

Programa de recerca i
innovació en tecnologies
digitals avançades

Catalonia.ai

La intel·ligència
artificial en català:
eina d'aprenentatge i
comunicació

Tecnologies digitals avançades

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Programa de recerca i innovació en tecnologies digitals avançades	2,20	9,80		12,0
Catalonia.ai	1,00	10,0		11,0
La intel·ligència artificial en català: eina d'aprenentatge i comunicació	0,92	9,37		10,3
Total	4,12	29,17		33,30

Pressupost (en M€)

11\ Acció climàtica

2020-2032

6.330,8 M€

Transició ecològica

L'eix d'Ambició Climàtica del Pacte Verd de la UE pel 2030 i el 2050 se centra en la mitigació i l'adaptació als efectes del canvi climàtic i aposta per una economia resiliència i descarbonitzada. L'objectiu és la neutralitat climàtica el 2050 i es proposa:

- Reduir la vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic
- Millorar la resiliència dels sistemes urbans
- Millorar l'eficiència en l'ús dels recursos hídrics i l'energia
- Racionalitzar el planejament urbanístic
- Millorar el coneixement dels impactes del canvi climàtic, especialment en el litoral i els boscos

La vinculació entre el canvi climàtic i el disseny de les ciutats és directa. Els seus impactes, a conseqüència de les emissions de CO2 derivades, essencialment, dels usos energètics residencials, de la mobilitat i del cicle de l'aigua, són evidents i objectivables. Els hàbitats urbans són grans consumidors d'energia: el sector industrial, el domèstic i els serveis acaparen conjuntament més de la meitat de l'energia que es consumeix a Catalunya.

Les propostes reconsideren els actuals models urbans i plantegen mesures per a la transformació del teixit urbà i residencial per fer-lo més sostenible, així com per produir energia neta. L'Administració ha de vetllar per la resiliència. El monitoratge del litoral català; la regeneració urbana i la renaturalització dels edificis; la desclassificació de sòls no sostenibles; els instruments legislatius pel reciclatge urbà. La preservació de recursos hídrics i la gestió de les vulnerabilitats són claus contra el canvi climàtic.

També cal abordar la descarbonització del sistema energètic. La producció i utilització d'energia en tots els sectors econòmics representa més del 75% de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle de la UE. Cal desenvolupar un sector elèctric basat en fonts renovables, completat amb un ràpid procés de supressió del carbó i amb la descarbonització del gas.

És necessari incidir en la demanda avançant en àmbits com l'estalvi i l'eficiència i evolucionar cap a l'electrificació. També potenciar l'anomenada "indústria 4.0" i anar cap a un model d'energia neta, assequible i segura.

L'Administració ha d'apostar per la transició a les energies renovables i netes. S'han de mobilitzar recursos per a la instal·lació de sistemes de generació d'energia renovable, per exemple amb biomassa, associats al recurs forestal existent a Catalunya. La implantació de sistemes fotovoltaics per a autoconsum en immobles i infraestructures públiques són una altra fórmula, així com la inversió en sistemes fotovoltaics de mitjana i elevada potència sobre el terreny, prioritàriament erm, i combinar la seva implantació amb projectes de millora de regs i bombeig fotovoltaic. Cal implantar un sistema de monitoratge energètic, telecomandament i gestió remota del parc immobiliari així com una infraestructura energètica pública; optimitzar el consum dels equipaments; i gestionar l'explotació de la infraestructura energètica. Amb l'assoliment d'aquests objectius, l'Administració esdevé un agent actiu al mercat elèctric amb potencial per articular iniciatives públiques de participació en el mercat elèctric.

ODS

1				
6	7	8	9	10
11	12	13		15
16				

Departament responsable:

Departament de Territori i Sostenibilitat

A banda de les iniciatives que pugui prendre la Generalitat, al mateix temps és imprescindible establir acords amb sectors industrials essencials a Catalunya, per la descarbonització del sector productiu, i traçar un full de ruta sectorial que permeti, a més, la millora de competitivitat dels sectors econòmics.

El projecte inclou la creació d'una plataforma d'integració de tecnologies energètiques disruptives, la Taula de l'hidrogen; ajuts a inversions en energies renovables a les empreses industrials; línies de préstec per autogeneració amb energies renovables, i el Pla GENERCAT per accelerar la implementació d'un mercat immediat per empreses de serveis energètics i instal·ladores.

Amb la descarbonització de l'economia, incidim en la reducció de gasos amb efecte d'hivernacle i en un entorn sense substàncies tòxiques. La reducció de la contaminació afecta la salut de les persones i el seu benestar. La contaminació atmosfèrica, l'acústica i la lumínica perjudiquen el nostre organisme, amb dificultats per a respirar, trastorns en la son i en el descans. Una disminució de la contaminació, dels residus que generem, i especialment els que són perillosos o contaminants, beneficia els ecosistemes, la biodiversitat i, de retruc, les persones.

Des de l'Administració cal seguir implementant les zones de baixes emissions, invertir en la depuració de l'aigua, en la Xarxa de vigilància i previsió de la contaminació atmosfèrica, i en el tractament de les dejeccions ramaderes, així com en la reducció de contaminants emergents en el sanejament.

En resum, mesures d'emergència, a curt o llarg termini, per garantir la participació dels interlocutors socials i econòmics en l'elaboració de les estratègies per la transició energètica cap a un model d'energia neta, assequible i segura. Accions com les que es proposen estableixen les bases per a la millora del sector productiu i la lluita contra el canvi climàtic. I van en la direcció d'accelerar la transició cap a un model econòmic més sostenible, que aposti per un model energètic descarbonitzat.

Subprojectes inclosos

Transició energètica	Contaminació zero	Fotovoltaica per a autoconsum en immobles i infraestructures
Comunitats locals d'energia amb biomassa	Sistema de monitoratge energètic i telecomandament	Fotovoltaica sobre el terreny
Energia neta, assequible i segura	Acció climàtica i resiliència vers el canvi climàtic	
Pla GENERCAT. Inversió en autogeneració renovable en equipaments propis de la Generalitat de Catalunya	Descarbonització del sector productiu i de la demanda energètica de Catalunya. Estalvi d'eficiència i renovables al sector industrial i PIME	

Acció Climàtica

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
ARP				
Transició energètica		400		400
EMC				
Descarbonització del sector productiu i de la demanda energètica de Catalunya. Estalvi eficiència i renovables al sector industrial i PIME		26		26
Pla GENERCAT. Inversió en autogeneració renovable en equipaments propis de la Generalitat de Catalunya		21		21
TES				
Acció climàtica i resiliència vers el canvi climàtic	7,3	1.655,5	918,6	2.581,5
Energia neta, assequible i segura	0,3	168,9	53,8	223
Contaminació zero	6,1	774,2	679,5	1.459,8
VEH				
Comunitats locals d'energia amb biomassa		3,6		3,6
Fotovoltaica per a autoconsum en immobles i infraestructures		66,0		66,0
Fotovoltaica sobre el terreny		750,0	750,0	1.500,0
Sistema de monitoratge energètic i telecomandament		50		50
Total	13,6	3.915,2	2.402,0	6.330,8

Pressupost (en M€)

12\ Automoció i mobilitat sostenible

2021-2032

5.877,30 M€

Transició ecològica

El Green Deal, o Pacte Verd, és l'estratègia de creixement econòmic de la Unió Europea, basada en un ús eficient dels recursos, la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, la modernització dels sectors productius, la protecció del capital natural i en l'increment de l'ambició climàtica. Un dels principals objectius del Pacte Verd és l'assoliment d'una economia moderna, innovadora i dissociada de l'ús dels recursos per aconseguir una societat més equitativa socialment i resiliència als embats del canvi climàtic.

Això ens obliga a treballar en dos àmbits:

- Fer créixer la xarxa de transport públic per absorbir la demanda de mobilitat.
- Aconseguir una indústria de l'automoció adaptada als nous reptes.

Es fa necessari una modernització i millora continuada que afavoreixi la millora de la funcionalitat de les nostres vies, així com la reducció de la sinistralitat. Les nostres empreses necessiten d'una xarxa d'infraestructures que assegurin la mobilitat dels seus treballadors i de les seves mercaderies i que afavoreixi la seva competitivitat. Alguns pobles i ciutats de Catalunya necessiten la construcció de variants que expulsin el trànsit de pas fora de la població, reduint així l'exposició a contaminants i sorolls dels seus veïns i que permetin la pacificació de les vies. Fomentar la innovació pel desenvolupament de solucions que redueixin l'empremta de carboni i contribueixi a l'economia circular és un altra de les accions necessàries a abordar.

Les actuacions ens han de permetre connectar tot el territori de Catalunya per millorar la interconnexió social i econòmica mitjançant infraestructures sostenibles, resilents i intel·ligents. Cal promoure l'activitat econòmica de tots els territoris, també en aquells que tenen població i activitat econòmica disseminada.

D'altra banda, cal reorientar la indústria de l'automoció i la mobilitat per tal que continuï sent un dels sectors tractors de Catalunya, però cal fer-ho tenint en compte els reptes que es presenten i respectant els requeriments de sostenibilitat que ens marca el Green Deal.

El sector de l'automoció és un dels més importants del teixit productiu català, tant en termes de producció (10,2% del PIB) com d'ocupació (143.000 persones). Però, a més, és un sector cabdal pel seu efecte multiplicador sobre el conjunt de l'economia, ja que impulsa molts altres sectors com el de productes metàl·lics, el de maquinària i equips, el de l'electrònica, el de serveis de transport, el tèxtil, el químic, etcètera.

Catalunya té un paper destacat al món en el sector de l'automoció, ja que és la Comunitat Autònoma que més vehicles fabrica dins l'Estat espanyol (un 20% de les unitats), el qual, alhora, és el novè fabricant mundial i el segon europeu.

Actualment, el sector mundial de l'automoció es troba en un moment de profunda transformació que es mostra, d'una banda, en el fet que, l'any 2018, les vendes i la producció varen disminuir, després de vuit anys de creixement continuat, i el 2019 es van seguir reduint. I, de l'altra, en què les inversions realitzades els darrers exercicis per part dels fabricants són les més altes de la història de l'automoció. Tanmateix, l'esclat de la crisi de la COVID-19 probablement modificarà a la baixa els plans d'inversió atès que l'automoció és un dels sectors que n'ha resultat afectat més negativament. A Catalunya, a més, cal afegir que el sector ha estat impactat per l'anunci de la intenció de la companyia Nissan de tancar les seves plantes a finals del 2020.

ODS

1		3		
	7	8	9	
11	12	13		

Departament
responsable:

Departament d'Empresa i
Coneixement

La transformació del sector de l'automoció ve determinada per múltiples factors i tendències que fan que actualment sigui més rigorós parlar del sector de la mobilitat, el qual, si bé es fonamenta en l'automoció i en la fabricació d'altres vehicles, abraça també altres indústries i cadenes de valor que, de manera combinada, ofereixen serveis i solucions completes de transport de mercaderies i persones a les ciutats i als territoris. Constitueix una nova indústria sorgida al voltant dels conceptes de l'automatització de la conducció, de la connectivitat dels vehicles, de la seva descarbonització i de les noves fórmules de servei de la mobilitat.

La xarxa d'infraestructures de mobilitat de Catalunya ha d'estar al servei de la implementació d'una mobilitat més sostenible i segura. Per fer possible els diferents reptes que això suposa, calen actuacions per fer créixer la xarxa, especialment pel que fa al transport públic; també per modernitzar-la, innovar i fer una millora continuada de la seva funcionalitat i prestacions.

Atesa la rellevància del sector a Catalunya i el moment decisiu que està travessant a nivell global, el Govern de la Generalitat ha decidit impulsar un pla de suport a la indústria de l'automoció i la mobilitat, juntament amb un pla d'infraestructures al servei d'una mobilitat més sostenible.

Subprojectes inclosos

Nous horitzons de negoci i d'innovació	PIRVEC 2. Pla d'infraestructures de recàrrega del vehicle elèctric 2021-2024.	Pla de suport a la Indústria de l'Automoció i la Mobilitat
Infraestructures al servei d'una mobilitat més sostenible	Transició cap a una connectivitat intel·ligent i sostenible	

Automoció i mobilitat sostenible

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
EMC				
Nous horitzons de negoci i d'innovació	3,75	3,75		7,50
PIRVEC 2. Pla d'infraestructures de recàrrega del vehicle elèctric 2021-2024.	5,80			5,80
Pla de suport a la Indústria de l'Automoció i la Mobilitat	50,00	213,00		263,00
TES				
Infraestructures al servei d'una mobilitat més sostenible	407,00	3.805,00	810,00	5.022,00
Transició cap a una connectivitat intel·ligent i sostenible	42	432,00	50,00	524,00
VEH				
Nova xarxa d'alimentació per a la mobilitat elèctrica		55,00		55,00
Total	508,55	4.508,75	860,00	5.877,30

Pressupost (en M€)

13\ Economia circular

2021-2032

1.199,9 M€

Transició ecològica

El Green Deal europeu estableix com un dels seus grans eixos l'Economia Circular, a desplegar en els anys vinents.

Actualment, l'economia és lineal. S'extreuen recursos de les matèries primeres, es transformen, s'utilitzen i al final de la seva vida útil acaben sent un residu. Aquest sistema ha de canviar obligatòriament.

L'extracció de recursos i la transformació de materials, combustibles i aliments provoquen aproximadament la meitat de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, i més del 90% de la pèrdua de biodiversitat i estrès hídric del conjunt de la UE. Malgrat que s'ha iniciat un procés de transició, la indústria europea segueix sent massa lineal i dependent d'un flux d'extracció i comercialització de materials, la seva transformació en productes i, finalment, la seva eliminació com residus o emissions. En conseqüència, la indústria representa el 20% de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, mentre que només el 12% dels productes emprats per la indústria prové del reciclatge.

Una solució transitòria que s'està aplicant actualment és el reciclatge a partir de la recollida selectiva. Es tracta d'una mesura que és insuficient per assolir l'objectiu de la circularitat, ja que el sistema continua sent lineal, amb l'excepció que, al final, una fracció de residus torna a ser un recurs per ser reutilitzat.

La quantitat de residus que arriben als abocadors ha de disminuir del 34% actual fins al 10% com a màxim el 2035 i s'ha d'aprofitar tot allò que sigui possible, abans d'anar a les solucions finals. S'han de repensar els models productius, treure tot el valor dels residus si no es poden reaprofitar, impulsar noves tecnologies per obtenir de les plantes de residus, metanol, etanol, biogàs, hidrogen, entre altres.

Tot i que el residu zero és pràcticament impossible d'assolir, s'ha d'aconseguir que s'aprofiti la major part dels residus que es rebutgen, convertint-lo en un recurs en constant circulació.

Entenem l'economia circular com un sistema d'aprofitament de recursos on preval la reducció, la reutilització i el reciclatge. Es tracta de fer sostenible el model productiu, perquè el valor dels productes, els materials i els recursos es mantinguin a l'economia el temps més gran possible i es redueixi al mínim la generació de residus.

Aquesta nova concepció del model productiu relaciona els aspectes ambientals, econòmics i socials. El sistema lineal utilitzat fins ara (que es basa en l'extracció, fabricació, utilització i eliminació dels productes) està arribant al límit, ja que s'estan esgotant els recursos naturals i combustibles. Per aquest motiu, el nou model optimitza els estocs, els materials, l'energia i els residus, i busca la màxima eficiència en la utilització.

A més, l'economia circular comença en la mateixa concepció del producte; és en aquest punt on apareix la definició d'ecodisseny. Concebre productes que des de la seva gènesi tinguin en compte la seva reutilització o si es poden desacoblar en diferents peces per poder ser substituïdes fàcilment i augmentar-ne la vida útil.

ODS

6	7	8		
11	12	13		

Departament responsable:

Departament de Territori i Sostenibilitat

L'aigua també és una peça clau de la circularitat. Les plantes depuradores regeneren i recuperen aigua no reutilitzable en una primera instància. D'aquesta forma, es recupera un bé preuat que en un futur serà escàs a conseqüència de l'estrès hídric que patirem per la poca regularitat de les precipitacions, a causa del canvi climàtic.

En clau catalana, actualment s'està elaborant el Full de Ruta d'Economia Circular de Catalunya, impulsada pel Departament de Territori i Sostenibilitat. Aquest document pretén aglutinar totes les polítiques a desplegar des de l'Administració, al mateix temps que involucra les empreses privades per impulsar la circularitat, i ha de ser el marc general que guïï totes les polítiques en aquest àmbit.

Els objectius d'aquest pla són, per una banda, accelerar la transició cap a un model econòmic més sostenible, ja que la circularitat permet minimitzar l'impacte ambiental en la producció i el consum, perquè parteix de l'aprofitament dels residus com a recursos. I, per altra banda, reforçar la capacitat productiva i dels sectors econòmics, atès que les mesures van encaminades a la millora de l'adaptació del sistema econòmic enfront dels impactes del canvi climàtic, on la minva de recursos productius és una tendència a l'alça.

Tot això ha d'estar totalment enfocat a una economia baixa en carboni i amb l'objectiu del residu zero, per poder aprofitar el màxim de material possible en tots els processos i evitar l'extracció de matèries primeres.

Subprojectes inclosos

Indústria neta,
circular i digital

Economia circular

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Indústria neta, circular i digital	18,4	877,1	304,4	1.199,9
Total	18,4	877,1	304,4	1.199,9

Pressupost (en M€)

14\ Habitatge i eficiència energètica

2020-2032

3.270,30 M€

Transició ecològica

L'eix de Transició ecològica es fixa en les eines per transformar l'economia de forma sostenible, ja sigui amb la construcció de noves infraestructures (energètiques i de mobilitat), ja sigui canviant el model productiu, tot evolucionant cap a la circularitat. A més, un dels àmbits on Europa i la seva proposta de Green Deal han fixat l'atenció és en la renovació urbana. En el projecte "Habitatge i eficiència energètica" no només s'aborda l'ús eficient de l'energia i dels recursos en la construcció i la renovació d'edificis, sinó també en les propostes de millora urbana i de desplegament de l'accés a l'habitatge. Aquesta proposta implicaria tant el parc privat com el parc de la Generalitat d'habitatges públics o edificis i instal·lacions on es desenvolupa la seva activitat.

Així doncs, en el plantejament d'una Agenda Verda de Catalunya, que transposi l'estratègia de creixement econòmic de la UE, alineada amb els objectius globals de sostenibilitat ambiental i orientada cap a la renovació urbana, es proposa el programa d'accions següent:

- **Eficiència energètica.** Les accions van orientades cap a la millora de l'eficiència energètica dels edificis i habitatges, optimitzant l'energia en tractar-se d'un recurs escàs, i alhora proveint les necessitats dels seus usuaris amb noves formes d'energia renovables. Es realitzen propostes com la generalització de la rehabilitació del parc d'habitatges en clau verda per assolir els objectius europeus de renovació fins al 2030 (la taxa anual de renovació dels Estats membres oscil·la entre el 0,4% i l'1,2% i la UE vol doblar-la). Aquesta iniciativa es concretaria en un pla per rehabilitar el 30% del parc immobiliari català en el termini d'una dècada, afrontant un 3% cada any. La Generalitat aportaria un 20% del cost a través d'ajudes, mentre que la resta hauria de ser assumit per finançament privat i públic (crèdits de l'Institut Català de Finances-Agència de l'Habitatge de Catalunya). Altres propostes consisteixen en la prospecció de noves fonts d'energia geotèrmiques, l'elaboració de cartografies per a la idoneïtat solar i fotovoltaica de les cobertes, l'impuls de plans d'estalvi energètic i la consolidació d'estàndards d'eficiència energètica en els plecs de licitació d'habitatge social de l'INCASÒL.
- **Accés a l'habitatge.** Un aspecte central en la renovació urbana és la provisió d'un dret universal com és l'accés a l'habitatge assequible i adequat. De fet, segons dades d'ONU-Hàbitat, el 80% de les ciutats estan formades per habitatges. Es proposen mesures encaminades a garantir aquest dret, impulsant instruments per a l'increment sensible del parc d'habitatge social (amb un programa per construir 7.500 habitatges en cinc anys, és a dir 1.500 anuals), la recerca de noves formes d'allotjament (com la construcció d'allotjaments dotacionals), la mobilització del parc existent en entorns rurals (per fomentar el reequilibri territorial i combatre el despoblament) o la implementació d'ajuts al lloguer.
- **Renovació urbana.** En un context en el qual les previsions pels pròxims anys estimen un estancament demogràfic, és més que pertinent la revisió dels principis generadors de l'urbanisme a Catalunya. La lògica del creixement extensiu que va caracteritzar els principals sistemes urbans del país durant el segle passat ha de deixar lloc a la consolidació de nous instruments que facin prevaldre la renovació urbana (revitalització de teixits urbans existents, transformacions urbanes per a canviar-ne els usos o millora de les àrees urbanes amb déficits) per davant de l'extensió, tal com preveu la Llei de Territori. Així mateix, en aquest procés de revisió és imprescindible atendre a la diversitat urbana de Catalunya per tal de mantenir un model territorial que sigui equilibrat. Es proposen accions estratègiques, com ara la simplificació de processos per aprovar instruments de planejament urbanístic o bé l'adopció d'una "Estratègia catalana per a la renovació urbana", però també altres més

ODS

		3		
6	7	8		
11	12	13		

Departament responsable:

Departament de Territori i Sostenibilitat

concretes i emblemàtiques, com el desplegament del “Pla director urbanístic de transformació de la C-31” al tram Sant Adrià de Besòs-Badalona, amb l’objectiu de revertir una tendència urbanística que ha esdevingut poc sostenible.

El projecte “Habitatge i eficiència energètica” vol accelerar la transició cap a un model econòmic més sostenible, però també minimitzar les desigualtats socials, vetllant per una millora de l’accés a l’habitatge. Al mateix temps aspira a reforçar la capacitat productiva del sector de la construcció, l’arquitectura, l’urbanisme, l’enginyeria o les energies renovables, gràcies a un gran impuls dels plans de renovació d’edificis i habitatges.

Els edificis representen el 26% de l’energia consumida a Catalunya i el paper dels espais habitats és essencial per mitigar els efectes del canvi climàtic. Respecte a les emissions de gasos amb efecte d’hivernacle, els edificis generen el 10,6% de les emissions de CO₂, per manca d’aïllaments tèrmics, absència de sistemes passius, dèficits de disseny o manca de manteniment.

Subprojectes inclosos

Renovació urbana i
habitatge

Habitatge i eficiència energètica

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Renovació urbana i habitatge	244,00	1.941,90	1.084,40	3.270,30
Total	244,00	1.941,90	1.084,40	3.270,30

Pressupost (en M€)

15\ Recerca i foment de la innovació

2021-2032

3.248,20 M€

Societat del coneixement

La COVID-19 ha impactat greument a tots els sectors i empreses, ha aturat el consum, ha canviat la mobilitat global i ha accelerat l'adopció de noves tecnologies. Avui en dia, les economies es mesuren per la seva capacitat d'innovació i generació de coneixement, on la crisi també ha colpejat fortament sobretot per la paralització de l'activitat i per l'alentiment o reorientació de les convocatòries públiques i de les contractacions procedents del sector privat que nodreixen financerament i amb talent les institucions científiques i tecnològiques, així com per la reorientació de gran part de l'activitat cap a la lluita contra el virus i a la mitigació de la pandèmia. La crisi pot també impactar negativament en l'efecte multiplicador de la recerca i la seva transferència a mercat i, per tant, sobre la competitivitat del país i el creixement de l'economia.

La crisi ha posat cruament en evidència que una societat no basada suficientment en el coneixement disposa d'una capacitat limitada per fer front a situacions d'emergència. Aquesta constatació no fa sinó reforçar i fer més punyent que mai la proposta del Pacte Nacional per a la Societat del Coneixement (PN@SC), recentment culminat i aprovat el seu document final, i que dibuixa l'estratègia per a una Catalunya que camina alineada amb el grup de països europeus que aposten per la societat del coneixement, líders en innovació, que fomenten una societat més sostenible, justa i cohesionada, majors estàndards de qualitat de vida i que contribueixen amb la seva recerca i innovació als Objectius de Desenvolupament Sostenibles (ODS). L'estratègia es pot resumir en el lema seqüencial: Coneixement – Innovació – Creixement – Progrés – Benestar.

L'estratègia passa per enfortir el sistema de generació de coneixement i innovació publico-privat, i generar teixit econòmic basat en el valor afegit a través de la transferència de tecnològica, la creació de noves empreses de base tecnològica, el finançament de compra pública innovadora, el talent i invertint en grans projectes tractors tecnològics, acceleradores i hubs d'innovació que donin resposta als reptes de present i de futur de Catalunya. En definitiva, la innovació i la transferència de coneixement han d'estar a l'ADN de la nostra societat, posant a l'abast les eines necessàries i que són bàsicament: potenciar la generació de coneixement, enfortir les estructures de recerca i innovació, accelerar la seva posada a mercat, impulsar el talent innovador i emprenedor, i fer d'aquest l'agent del canvi que ens ha d'aproximar als països europeus líders en innovació. Això implica:

- Protegir i impulsar la recerca i la innovació com a palanca de competitivitat del teixit econòmic.
- Reforçar i impulsar el sistema per fer-lo més innovador i resiliència i que generi riquesa, noves cadenes de valor i oportunitats i, per tant, creixement.
- Accelerar el progrés econòmic i social a partir del coneixement, la innovació i el talent.

Aquests reptes impliquen un programa transformador que acceleri les actuacions plantejades en el PN@SC per tal de promoure la tracció de la inversió privada, la creació i el creixement d'empreses innovadores i nous nínxols de futur en uns moments on les empreses necessiten dedicar els seus recursos propis en mantenir l'activitat econòmica. És obligació de l'Administració pública impulsar actuacions que mitiguin l'impacte de la crisi i impulsin la resposta immediata per part d'una economia basada en un coneixement que Catalunya genera al nivell dels països europeus capdavanters, sobretot quant a producció i productivitat científica i, especialment, en innovació transformant la nostra base empresarial. Hem d'aproximar també el país als estàndards en termes d'inversió en R+D+I i de recursos humans.

ODS

	2	3		5
6	7	8	9	
11	12			

Departament responsable:

Departament d'Empresa i Coneixement

La recerca és una activitat que, per si mateixa, pot impulsar la innovació en tant que implica solucions noves, més eficients o trencadores a problemes i demandes socials o empresarials. És imprescindible afavorir una correcta comunicació i relació entre els agents del sistema per ajudar, després, a convertir el coneixement propi generat en activitat productiva mitjançant la innovació. També caldrà millorar l'intercanvi de coneixement entre el sistema educatiu i de recerca i el sistema empresarial, així com impulsar la innovació empresarial. I això s'ha de fer per mitjà d'una inversió pública que tingui continuïtat en el temps, promogui el creixement de la inversió privada, contribueixi als ODS i potencii la innovació en tots els àmbits econòmics incloent l'economia de la vida (salut i alimentació), indústria i sostenibilitat, i alineï les polítiques d'innovació per tal d'integrar tots els agents de l'ecosistema local i connectar-lo internacionalment. Per aquest fet i per la singularitat dels sectors concrets de la salut i l'agroalimentari, el pla també contempla actuacions específiques en aquests àmbits (en coordinació amb les establertes en els seus respectius eixos), que venen a complementar les actuacions genèriques i imprescindibles per a tots els sectors productius del país.

Amb aquestes mesures es respon també a les demandes sectorials d'agents socials i empresarials (Cambres de Comerç de Catalunya, Enginyers Industrials de Catalunya, Biocat, Eurecat, CataloniaBio&HealthTech, Fenin, Leitat, BarcelonaTechCity, Foment i Pimec). Tots ells recomanen actuacions per mitigar l'impacte de la crisi i activar la capacitat de resposta immediata mitjançant una economia basada en el coneixement.

Subprojectes inclosos

Impuls de la Recerca Agroalimentària, Forestal, Marítima i de Desenvolupament Rural a Catalunya (ARP)	Compra pública d'innovació	Innovació davant la disrupció	Programa Nuclis_Cooperació internacional en innovació
Reptes i missions empresarials d'innovació i tecnologia	Sistematització i resiliència en els models i estratègies d'innovació	Doctorat industrial	R+D universitària: SDUR fases 2 i 3 (Suport a Departaments i Unitats de Recerca)
Programa ICREA i ICREA Acadèmia	Foment de la cultura de la innovació – Talent per a la resiliència	Foment de la innovació – Regions del coneixement	Protecció del sistema de recerca i innovació
Protecció de la base del talent	Centres CERCA i les ICTS (BSC, ALBA, CNAG) com a estructures de recerca de gran impacte científic i social	Eurecat i xarxa TECNIO	Innovació empresarial: programa salut i biomedicina
Recerca empresarial i innovació - Entitats agregades d'acceleració (EAA)	Desenvolupament del INNOHUBS	Deeptech invest	Governança de l'R+D

Recerca i foment de la innovació

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Impuls de la Recerca Agroalimentària, Forestal, Marítima i de Desenvolupament Rural a Catalunya	45,00	45,00		90,00
Compra pública d'innovació	0,25	0,25		0,50
Innovació davant la disrupció	0,50	0,50		1,00
Programa Nuclis_Cooperació internacional en innovació	1,00	1,00		2,00
Reptes i missions empresarials d'innovació i tecnologia	50,00	50,00		100,00
Sistematització i resiliència en els models i estratègies d'innovació	1,25	1,25		2,50
Doctorat industrial		15,00	28,00	43,00
R+D universitària: SDUR fases 2 i 3 (Suport a Departaments i Unitats de Recerca)		180,00	420,00	600,00
Programa ICREA i ICREA Acadèmia		37,00	77,00	114,00
Foment de la cultura de la innovació – Talent per a la resiliència	0,10	7,00	14,00	21,20
Foment de la innovació – Regions del coneixement		100,00	210,00	310,00
Protecció del sistema de recerca i innovació	32,00			32,00
Protecció de la base del talent		175,00	420,00	595,00
Centres CERCA i les ICTS (BSC, ALBA, CNAG) com a estructures de recerca de gran impacte científic i social		140,00	420,00	560,00
Eurecat i xarxa TECNIO		48,00	140,00	188,00
Innovació empresarial: programa salut i biomedicina		32,50	213,50	246,00
Recerca empresarial i innovació - Entitats agregades d'acceleració (EAA)		15,00	28,00	43,00
Desenvolupament del INNOHUBS		45,00	105,00	150,00
Deeptech invest		45,00	105,00	150,00
Governança de l'R+D				
Total	130,20	937,50	2.180,55	3.248,20

Pressupost (en M€)

16\ Excel·lència del sistema universitari

2020-2032

2.401,0 M€

Societat del coneixement

La COVID-19 ha impactat fortament en el sistema universitari català perquè des del primer moment va suposar el pas de tota l'activitat acadèmica a un format no presencial, començant per la docència i acabant amb l'avaluació continuada i final, així com l'adaptació dels treballs de fi de grau i màsters, les pràctiques externes i les proves d'accés a la universitat. Un impacte que ha afectat a més del 75% dels prop de 285.000 estudiants universitaris amb residència durant el curs a Catalunya, que fins llavors cursaven la seva formació en format presencial.

La crisi actual ha posat en evidència el paper central del coneixement en l'elaboració de qualsevol estratègia de resposta i recuperació en front d'una emergència que no és només sanitària, i que afecta profundament la nostra societat i totes les societats del món. Aquí, i arreu, les anàlisis, les propostes, els tractaments i les solucions estan basades en el coneixement i en la seva translació en l'àmbit de la salut, però també en tots els àmbits científics. Es posa cruament en evidència que una societat no prou basada en el coneixement disposa també de menys capacitat per fer front a situacions d'emergència.

Així, es reforça la proposta del Pacte Nacional per a la Societat del Coneixement (PN@ SC), recentment culminat i aprovat el seu document final, i que dibuixa l'estratègia per a una Catalunya que camina alineada amb el grup de països europeus que aposten per la societat del coneixement, per contribuir als Objectius de Desenvolupament Sostenibles i que són líders en innovació perquè fomenten una societat més sostenible, més justa, més cohesionada i amb majors estàndards de qualitat de vida. L'estratègia es pot resumir en el lema danès: Coneixement – Creixement – Prosperitat – Benestar.

La formació, el talent, la ciència, la tecnologia i la innovació i la cultura emprenedora generen beneficis que la ciutadania rep en forma de coneixement, de preparació professional, de qualitat de vida, de salut, d'entorns de benestar i de cohesió social i territorial. Alhora, són fonaments que, entre d'altres, fan avançar la nostra estima i identitat com a país, i contribueixen en general a la millora d'un desenvolupament sostenible i responsable i al creixement de la competitivitat de la nostra economia. El model català d'universitats i recerca està permetent millorar la formació dels graduats o titulats, desenvolupar un sistema innovador de recerca amb capacitat per atreure talent i captar recursos competitiu per poder situar l'educació superior i la recerca entre les capdavanteres a Europa i al món.

El sistema de coneixement el formen, de manera principal, tres subsistemes: el d'educació superior, el de recerca i el d'innovació. Entre aquests actors destaca, per la seva tasca històrica i dimensió d'activitat, la universitat, amb funcions que abasten tots tres àmbits. Així, la universitat pot veure's més afectada en els seus evidents beneficis socials i externalitat positives per l'impacte de la pandèmia en els tres àmbits. La pèrdua d'activitat pot impactar en la qualitat i competitivitat internacional, i d'aquí en l'efecte de l'educació superior com a bé públic: ascensor social, millors hàbits, major civisme, inclusió i valors democràtics, major capacitat de canvi i adaptació. Així, la resposta a la COVID-19 planteja en la preservació i millora de l'excel·lència universitària tres reptes:

ODS

1			4	5
		8	9	10
11				

Departament responsable:

Departament d'Empresa i Coneixement

- L'accés a l'ensenyament superior mantenint els principis d'equitat i funció social de la universitat.
- La protecció del sistema universitari català en tant que la darrera crisi va afeblir les seves finances i l'actual està incrementant els costos de funcionament per la requerida adaptació tecnològica d'una oferta fonamentalment presencial i als nous estàndards de salut.
- L'impuls de les externalitats socials positives de la universitat, també com a motor econòmic del territori, de les possibilitats laborals i de la innovació basada en el coneixement.

Aquesta estratègia implica un suport amb majors recursos estables en el finançament de l'educació superior a la vegada que l'impuls de les polítiques científiques i d'innovació ha de ser, a més, pensat per a tot Catalunya, cosa que demana polítiques de desenvolupament regional i fer-les emergir des de les demandes i les voluntats de la diversitat territorial catalana i l'autonomia dels centres universitaris com a aglutinadors dels tres àmbits implicats: educació superior, recerca i innovació. Una concreció en un programa transformador que acceleri les actuacions plantejades en el PN@SC.

Subprojectes inclosos

Equitat en l'accés a la universitat	Pla d'Infraestructures Universitàries	Protecció de la funció social de la universitat
Protecció de la universitat pública	Qualitat del personal docent i investigador universitari	

Excel·lència del sistema universitari

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Equitat en l'accés a la universitat	59,00	500,00	742,00	1.301,00
Pla d'Infraestructures Universitàries		150,00	350,00	500,00
Protecció de la funció social de la universitat	20,00	15,00	21,00	56,00
Protecció de la universitat pública	83,00			83,00
Qualitat del personal docent i investigador universitari		142,50	318,50	461,00
Total	162,00	807,50	1.431,5	2.401,00

Pressupost (en M€)

17 Garanties al dret subjectiu de l'ocupabilitat de les persones

2020-2025

136,43 M€

Societat del coneixement

Un àmbit especialment afectat per la crisi del COVID ha estat el mercat de treball. La pandèmia ha afectat en molt poc temps, i de forma molt severa i inesperada, a moltes persones amb feines i ingressos, fins ara, estables. Alhora, també ha tingut un impacte molt important a l'economia informal, que es calcula que és prop del 20% del total i a la qual li costa teixir xarxes de protecció. Els factors de celeritat i severitat han condicionat molt l'impacte en la pèrdua d'ingressos de persones treballadores.

Les dades de l'atur registrat del mes de juny indiquen que hi ha 485.019 persones aturades, 1.870 persones més respecte al maig (+0,4%) i 127.747 persones més que al juny de l'any passat (+35,8%). Això succeeix en un mes, el juny, on acostuma a reduir-se l'atur, coincidint amb l'inici de la temporada turística i, des de 1996 (any d'inici de la sèrie històrica disponible), només havia augmentat en 2004 (+0,2%), 2007 (+0,3%) i 2008 (+2%), aquest darrer el més fort. Cal tenir present que de febrer a juny d'enguany, l'atur registrat ha augmentat en 89.805 persones, mentre que en el mateix període del 2019 es va reduir en 39.370 persones.

Però les dades anteriors no expressen l'impacte que la regulació temporal d'ocupació té. Els organismes estadístics internacionals han mantingut els indicadors de seguiment del mercat de treball sense alterar per raó del factor temporalitat que es preveia en l'impacte. Fent, per tant, el seguiment de la pèrdua d'ocupació amb altres indicadors, tenim que segons dades d'afiliació a la seguretat social la pèrdua de llocs de treball neta durant la crisi sanitària ha estat de 134.009 llocs entre març i juny. Cal afegir, a més, que s'han tramitat més de 98.300 ERTOS, la qual cosa ha suposat que almenys 725.000 persones treballadores han pogut veure's incloses en les mesures de suspensió o reducció dels expedients. Tot i que en queden afectades prop de 381.968 a 30 de juny, i que per tant la recuperació és més lenta del que es podria esperar, és un escenari probable que moltes d'aquestes persones, si retornen a l'activitat, ho facin amb dificultats, ja siguin de sostenibilitat de la seva activitat o amb risc per a la viabilitat dels seus llocs de treball, atès que probablement caldrà mantenir encara durant cert temps les mesures de limitació de l'activitat com ho mostren els rebrots dels darrers dies.

L'impacte en la pèrdua d'ingressos, en més o menys intensitat, ha afectat a 900.000 persones al llarg d'aquests mesos, considerant els afectats per expedients de regulació i els llocs de treball perduts. Si bé s'ha iniciat la recuperació en part, amb una activació del 47% dels treballadors afectats, no és menys cert que es pot haver incrementat l'endeutament de moltes famílies per aquesta situació.

Cal impulsar mesures que preservin el major nombre d'empreses possible, perquè aquesta crisi, per la seva severitat, pot fer que moltes d'elles tinguin dificultats per reiniciar la seva activitat. I també és imprescindible que des del Govern de la Generalitat de Catalunya reaccionem davant d'aquesta situació i impulsem projectes d'accés al treball per millorar l'ocupabilitat de les persones desocupades, la situació de les quals s'ha vist agreujada per efectes de les mesures preventives i de contenció derivades de la situació de la Covid-19. Així, entre d'altres mesures, cal que reforcem l'orientació, la formació i la intermediació de les persones, que ha d'anar acompanyat d'una aportació de recursos extraordinaris de forma immediata.

I és que és a través de la formació que podem millorar l'ocupabilitat i el retorn al món laboral d'aquells col·lectius en risc d'exclusió social com pot ser les persones aturades de llarga durada i/o les majors de 50 anys, les persones menors de 35 anys en situació d'atur (especialment aquells que van abandonar el sistema educatiu), les persones amb baixa qualificació professional

ODS

1			4	5
		8	9	10
	17			

Departament responsable:

Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

i/o amb necessitat de reciclatge professional, les persones beneficiàries de la Renda Garantida de Ciutadania, les dones que han patit o pateixen situacions de violència de gènere, les dones majors de 52 anys amb dificultats de reincorporació al mercat de treball, les persones en situació de desavantatge laboral, les persones amb discapacitat física, psíquica, mental o sensorial, les persones en tractament de salut mental, així com d'altres persones en situació de risc d'exclusió social. Atesa l'actual conjuntura, les desigualtats poden créixer i els diferents col·lectius esmentats seran els més afectats per la manca de llocs de treball i la precarietat laboral. I és per aquest motiu que oferir una formació bàsica és cabdal per millorar la seva ocupabilitat tenint en compte les característiques i la idiosincràsia territorial.

També cal remoure la bretxa digital i l'elaboració de programes formatius que donin resposta a les necessitats de les empreses de nous perfils professionals digitals específics.

Subprojectes inclosos

Sistema de formació contínua de nivell superior	Reskilling digital de treballadors del sector automoció	Forma i Insereix	Formació d'Oferta en Àrees Prioritàries (FOAP)
Formació en el sector de l'aeronàutica	Formació i requalificació	Formació per a persones treballadores ocupades en situació post-Covid19	Increment pressupost Treball i Formació Joves
Joves en pràctiques per a empreses	Projecte UBICAT	Referents d'ocupació juvenil 2020-2021	

Garanties al dret subjectiu de l'ocupabilitat de les persones

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Sistema de formació contínua de nivell superior	1,40			1,40
Reskilling digital de treballadors del sector automoció	1,63			1,63
Forma i Insereix	0,75	0,75		1,50
Formació d'Oferta en Àrees Prioritàries (FOAP)	35,00	35,00		70,00
Formació en el sector de l'aeronàutica	0,31	0,75		1,06
Formació i requalificació	1,00			1,00
Formació per a persones treballadores ocupades en situació post-Covid19	45,00			45,00
Increment pressupost Treball i Formació Joves	0,84			0,84
Joves en pràctiques per a empreses	5,00			5,00
Projecte UBICAT	6,00			6,00
Referents d'ocupació juvenil 2020-2021	3,00			3,00
Total	99,93	36,50		136,43

Pressupost (en M€)

18\ Internacionalització

2020-2025

34,00 M€

Transversal

Davant la situació post-criisi COVID-19, la majoria de països i regions del nostre entorn requeriran inversió estrangera per tal de dinamitzar les seves pròpies economies, afectades per la caiguda de la demanda externa / interna. En paral·lel, aquesta crisi ha presentat una oportunitat per territoris com Catalunya: l'augment de barreres a la internacionalització està provocant el replantejament de moltes empreses que aposten per apropar els centres productius i les cadenes de subministrament. Catalunya amb un ampli i diversificat teixit industrial, així com la seva situació geogràfica al sud d'Europa, es presenta com una ubicació atractiva per a la reubicació d'aquestes empreses.

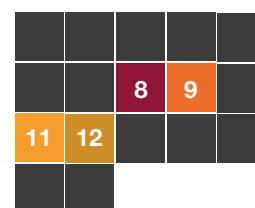
Catalunya des de fa temps s'ha posicionat com la millor regió del sud d'Europa per invertir. Ara més que mai, cal seguir mantenint aquesta presència internacional i destacant el paper de Catalunya com a destinació atractiva per a inversors, però també per a la promoció dels productes catalans i de les seves indústries (agroalimentària, turística, manufacturera), així com posant en valor la disponibilitat de talent qualificat i la capacitat d'atracció de talent internacional de Barcelona.

Per tal de poder competir amb altres regions i països en la lluita per guanyar les possibles candidatures que es vagin presentant d'inversions internacionals (favorablement les que comportin generació d'ocupació i repercuteixin en la cadena de proveïdors locals), Catalunya ha de marcar un perfil propi que la diferenciï de les seves principals competidores. Cal, d'una banda, definir els mercats inversors potencialment amb més oportunitats per a Catalunya per engegar campanyes de posicionament. Cal compaginar aquestes campanyes genèriques de país amb campanyes més específiques amb contingut sectorial d'acord amb els possibles leads identificats en aquests mercats. També, complementar aquests actius amb la promoció de la qualitat del teixit empresarial català i dels productes "dissenyats, creats, innovats i produïts a Catalunya".

D'altra banda, les empreses, especialment les pimes, han d'obrir els seus mercats i mirar cap a l'exterior. S'aprecia una tendència pre-covid a la reducció de la base exportadora i alta mortalitat d'empreses que comencen a exportar, però no esdevenen regulars. Aquestes tendències s'accentuen en un món post-covid on hi haurà més barreres a la internacionalització i major proteccionisme. Per tant, exportar serà cada vegada més difícil. Es fa necessari un programa d'ampli abast i impacte per poder superar aquesta situació i assegurar que les pimes tinguin totes les eines per fer negocis internacionalment, ja que això les fa més resilients i competitives. Es tractaria d'un programa d'ampli abast i impacte per ajudar a les pimes a començar a incorporar l'exportació en els seus departaments comercials.

En el món post-covid pren rellevància l'àmbit digital per fer negocis i, en particular, la venda en línia internacional. Cal implementar un programa pilot d'internacionalització en línia perquè la venda electrònica internacional és una de les demandes més importants per part de les empreses, ja que necessiten cert acompanyament en un procés que és molt nou per la majoria de pimes exportadores regulars i en el qual hi ha un grau de complexitat important. El programa ha d'estar liderat per ACCIO, en col·laboració amb els agents de suport a la internacionalització, com ho és l'Institut Ramon Llull en l'àmbit de la cultura i de les arts, també encaixant-hi el valor que aporten les oficines exteriors en aquest procés. Així, les oficines d'ACCIO arreu del món hauran d'avançar en la reformulació dels serveis per incorporar aquest canal en coexistència amb el canal tradicional. Aquest procés s'ha de fer de manera coordinada amb la unitat d'internacionalització i els experts en digitalització del procés d'internacionalització.

ODS

Departament responsable:

Departament d'Empresa i Coneixement

Finalment, Catalunya s'ha caracteritzat per tenir un teixit empresarial poc acostumat a accedir a fons i projectes de concurrència nacional i internacional. Per molt que les dades comparatives a nivell estatal siguin bones, ens trobem que, atenent el potencial que tenim, encara hi ha molt de marge de millora en la captació per part de les empreses i entitats de l'ecosistema empresarial de base innovadora, per captar aquestes importants fonts de recursos compartits. Per això ens cal donar suport a projectes de RD en el seu camí de desenvolupament mitjançant l'ajut a la redacció de propostes de projectes a fons de tercers. Accedir a fons de tercers representa actualment una via de guany de competitivitat de les regions europees. L'accés a part dels 1.000 milions euros de CDTI que mou anualment, als fons de Minencotur, Minecodigital o als grans programes de H2020 i HEuropa futur, ha de ser una constant en les actuacions a recolza.

Subprojectes inclosos

Campanya de promoció internacional de Catalunya	Digitalització de la internacionalització (programa d'internacionalització online)	Dinamització de projectes d'abast nacional i europeu
Iniciació a l'exportació	El Lull, la porta digital al món	

Internacionalització

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Campanya de promoció internacional de Catalunya	2,00	2,00		4,00
Digitalització de la internacionalització (programa d'internacionalització online)	2,00			2,00
Dinamització de projectes d'abast nacional i europeu	0,50	0,50		1,00
Iniciació a l'exportació	2,50	2,50		5,00
El Lull, la porta digital al món		22,00		22,00
Total	7,00	27,00		34,00

Pressupost (en M€)

19\ La transversalitat de gènere al centre de la recuperació econòmica i social

2020-2025

11,75 M€

Transversal

En el marc de l'estratègia de recuperació social i econòmica de la pandèmia de la Covid-19 i en un moment de transformació social com el que estem vivint, on necessàriament ens replantegem la forma d'organitzar-nos tant a nivell social, com laboral i personal, és absolutament indispensable i urgent que s'incorpori de forma transversal la perspectiva de gènere i interseccional en el disseny i en la implementació de tots els plans i mesures que s'elaborin per fer front als efectes de la pandèmia del Covid-19. No podem desapropitar aquesta oportunitat per fer un avanç definitiu en el camí cap a la igualtat efectiva ni obviar els riscos que comportaria no incorporar la perspectiva de gènere en els plans de recuperació. En aquest sentit, es vetllarà per tal que totes les actuacions previstes incorporin la transversalitat de gènere i donin resposta a les necessitats de les dones derivades i les desigualtats agreujades arrel de la situació de pandèmia i confinament.

Per altra banda, a grans trets es pot afirmar que a causa de la Covid-19 el diferencial d'impacte entre dones i homes es posa de manifest per quatre factors principals: la sobrecàrrega de treball sanitari i de serveis; el major nombre d'hores que les dones dediquen al treball domèstic i de cura; la major pobresa i precarietat laboral; l'augment del risc de trobar-se en situació de violència masclista; i la desigual exposició a malalties i trastorns.

Per donar resposta a aquesta realitat, i en la línia de les accions proposades per l'ONU-Dones que els governs han de prioritzar davant dels efectes específics que ha provocat la pandèmia, es preveu l'impuls de les actuacions específiques següents:

- **Campanya per una coresponsabilitat efectiva**

Campanya als mitjans de comunicació adreçada directament als homes per posar en qüestió la seva manca de responsabilitat en l'exercici de les tasques de treball domèstic i de cura de les persones, i com aquesta negligència perjudica greument la vida de les dones, en constituir l'arrel de la iniquitat de gènere que impedeix que aquestes es puguin desenvolupar i realitzar a nivell professional, social, personal i familiar en igualtat de condicions. Aquesta campanya ha de contribuir a què les dones tinguin les mateixes oportunitats de desenvolupament en tots els àmbits exactament iguals que les dels homes, que es troben en les mateixes condicions, laborals i professionals, de realitzar les seves carreres professionals i de gaudir del seu lleure el mateix temps que en gaudeixen els homes. De la mateixa manera, ha de contribuir a posar en valor tot el treball no remunerat i de criança tant pel seu valor de desenvolupament i cohesió social com econòmic, així com construir una societat diversa, on els lideratges femenins i les maneres de fer diferent enriqueixin i facin més sostenibles els estils de vida de la nostra societat en el seu conjunt.

- **Grup de treball Dona i Empresa**

Creació d'una taula de treball on es parli de la situació actual i es determinin futures actuacions que permetin una major incorporació de la dona en feines relacionades amb el món empresarial, i especialment en l'àmbit de la indústria. Les propostes d'actuació que sorgeixin d'aquesta taula caldrà que siguin en els diferents àmbits: contingut de les feines, accés a la feina, flexibilitat laboral i conciliació, formació i capacitació, lideratge femení, etc. Malgrat els impactes es veuran a mig i llarg termini, es pretén, entre altres:

- Incrementar les vocacions industrials i el nombre de dones treballadores a la indústria
- incrementar el nombre de dones graduades en l'àmbit de les titulacions STEM
- augmentar el nombre de dones en càrrecs directius
- aconseguir reduir la bretxa salarial de les dones

ODS

		3	4	5
	7	8	9	10
	12			

Departament responsable:

Departament de la Presidència

- Ajuts per a l'emprenedora digital femenina - PDA

L'ocupació en el sector de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) mostra el creixement més gran de generació d'ocupació dels últims anys i és superior al creixement del conjunt de l'economia catalana. L'últim Baròmetre del sector tecnològic 2019, presentat per Cteco, alerta sobre la urgència relacionada amb l'escassetat de trobar el talent de les dones en el sector TIC. L'estudi de la Comissió Europea, Women in the digital age (2018), exposa des d'una perspectiva de gènere la participació de les dones en l'economia digital. Les dades analitzades confirmen que les dones estan menys representades a tots els nivells del sector digital a Europa, ja sigui l'educació superior, el treball o l'emprenedoria. En l'àmbit de la l'emprenedoria digital femenina, l'estudi explica el biaix de gènere com una major dificultat de les dones per accedir a la inversió, l'existència d'estereotips de gènere i la manca de referents de lideratges femenins. Per això, la Comissió Europea recomana mesures per donar suport específicament a les dones emprenedores en el món digital. La finalitat d'aquesta acció és donar suport en el creixement i la consolidació d'empreses emergents de base tecnològica, amb presència de dones en el seu equip fundador.

Aquesta actuació vol subvencionar projectes de validació de tecnologia i model de negoci, de llançament de nous productes al mercat o l'acceleració i posada en marxa per accedir a rondes de finançament.

- Programa Treball i Formació línia DONA

Se sap que les pandèmies, com l'actual, exacerbem les desigualtats de gènere, per això caldrà que les mesures que s'estableixin per superar la crisi de la COVID 19 no agreugin sinó que redueixin les actuals desigualtats de gènere al treball i a l'ocupació: les dones tenen més atur i més atur de llarga durada, el 21,8% de les dones treballen a temps parcial enfront el 8,5% dels homes, i hi ha una bretxa salarial del 27%. Les situacions de crisi perjudiquen més les dones perquè es troben en situacions més precàries i perquè els treballs de cura i domèstic compensen els serveis de l'Estat del Benestar que es retallen. Per això, es recomana, a l'enfocar polítiques per combatre la crisi des d'una perspectiva de gènere, considerar la posició de les dones en el mercat de treball, les relacions familiars i les economies del benestar.

El programa Treball i Formació línia DONA (contractació laboral temporal per part d'ajuntaments i formació) va dirigit a dones en situació d'atur de llarga durada, preferiblement més grans de 52 anys, i que no cobren cap prestació o subsidi, atès que hi ha significativament més dones que homes inscrits al Servei Públic d'Ocupació i que es troben en aquesta situació. A més, també es dirigeix a demandants d'ocupació del Servei Públic que es trobin en situació de violència masclista (hi ha més de 5.000 dones inscrites al SOC en aquesta situació). En el context de la COVID es vol esperar que les contractacions es facin per oferir serveis vinculats a la cura, educatius i socioeducatius.

Subprojectes inclosos

Campanya per una coresponsabilitat efectiva	Grup de treball Dona i Empresa	Ajuts per a l'emprenedora digital femenina	Programa Treball i Formació línia DONA
---	--------------------------------	--	--

La transversalitat de gènere al centre de la recuperació econòmica i social

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
Campanya per una coresponsabilitat efectiva	0,70			0,70
Grup de treball Dona i Empresa	0,05			0,05
Ajuts per a l'emprenedora digital femenina	1,00			1,00
Programa Treball i Formació línia DONA	5,00	5,00		10,00
Total	6,75	5,00		11,75

Pressupost (en M€)

20\ Finançament

2020-2025

3.264,11 M€

Transversal

Els grans projectes d'inversió productiva requereixen un finançament competitiu i pacient, compromès a llarg termini. A Catalunya hi ha actors i sectors productius amb capacitat d'atraure i d'executar projectes d'inversió estratègics pel país. Per aconseguir desbloquejar aquestes potencialitats cal una aposta de país per a dissenyar mecanismes potents i competitius de finançament, que permetin fer una cerca proactiva de projectes i competir amb altres possibles localitzacions.

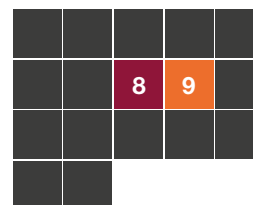
D'altra banda, l'atracció de noves inversions per part d'empreses ja establertes a Catalunya és clau per mantenir la seva competitivitat. Això es fa evident, també, en el cas de les filials de les multinacionals aquí establertes, les quals necessiten rebre inversions de forma recurrent per tal de reforçar la seva posició global i assegurar la seva viabilitat futura. És, per tant, imprescindible que el Govern fomenti proactivament i incentivi les inversions, tant per part de nous actors com per part de les empreses ja establertes a Catalunya.

En aquest sentit, l'ICF, com a entitat financera pública de Catalunya, té com a missió principal promoure el finançament de la comunitat empresarial a Catalunya per tal de contribuir al creixement, la innovació i la sostenibilitat de l'economia catalana. Durant la pandèmia COVID-19, l'ICF i Avalis, amb el suport del govern de la Generalitat, han posat prop de 1.100 milions d'euros a disposició del teixit econòmic de Catalunya per fer front a les necessitats de liquiditat i per assegurar el manteniment de llocs de treball. Algunes de les línies que s'han habilitat són l'ICF Covid-19, ICF Eurocrèdit Covid-19 i Reestructuracions Covid-19; i n'hi ha d'altres de suport sectorial (a l'esport o al comerç, per exemple) que estan pendents d'obertura. AVANÇSA, com a societat pública de participacions industrials i de promoció i localització industrial de Catalunya, està també treballant en la creació d'un gran fons de préstecs participatius, per tal de generar un efecte multiplicador que atregui altres vehicles inversors.

El principal objectiu és ajudar el sector industrial manufacturer i de serveis a la producció afectat per la COVID-19 així com articular participacions en projectes industrials a Catalunya, preferentment acotats per CCAE i amb prevalença del sector de l'automoció, del metall, del plàstic i de la fusta, tot i mantenint la possibilitat de finançar també operacions d'altres sectors.

En una altra línia d'actuació, és cabdal que la unitat d'atracció d'inversió estrangera de la Generalitat de Catalunya compti amb un programa d'ajuts propi, dotat de suficients recursos per a fer captació proactiva de projectes d'inversió d'alt impacte, així com per a promoure noves inversions d'empreses ja establertes a Catalunya. Aquest programa consisteix en una línia de subvencions per la creació d'ocupació i la inversió en actius productius de tot el sector industrial, d'inversions de modernització, automatització i digitalització de les plantes actuals; noves plantes o línies de producció de productes amb major complexitat i valor afegit; increment de la capacitat de producció; inversions per incorporar elements addicionals de la cadena de valor a l'activitat ja existent (noves plantes de manufactura, centres de distribució i logística, centres d'R+D, de tecnologia o digital hubs, etc.), així com inversions en millores mediambientals.

ODS

Departament responsable:

Departament de la
Vicepresidència i
d'Economia i Hisenda

En darrer terme, també s'està treballant en el disseny d'un gran fons d'inversió públic-privat que permeti al govern invertir i prendre participacions en l'accionariat d'empreses amb elevat potencial de futur i capacitat d'endegar projectes estratègics pel benestar i l'economia de Catalunya. La creació d'aquest fons d'inversió permetrà disposar d'una eina de creixement addicional per a la recuperació econòmica post-covid. En concret, l'objectiu és el de reforçar l'economia catalana, en l'horitzó posterior a la crisi de la Covid-19, mitjançant la creació d'un instrument d'inversió que permeti impulsar projectes empresarials amb potencial de creixement i de valor afegit – principalment en sectors estratègics com pot ser el de la biomedicina, l'agroalimentació i la indústria 4.0. L'anàlisi d'iniciatives similars de capital públic latent en el nostre entorn mostra com es poden dissenyar mecanismes exitosos, els quals cal adaptar a les idiosincràsies i a l'estructura productiva de l'economia catalana. L'ICF, com a banca pública del país, es preveu que jugui un paper destacat en la gestió d'aquest fons.

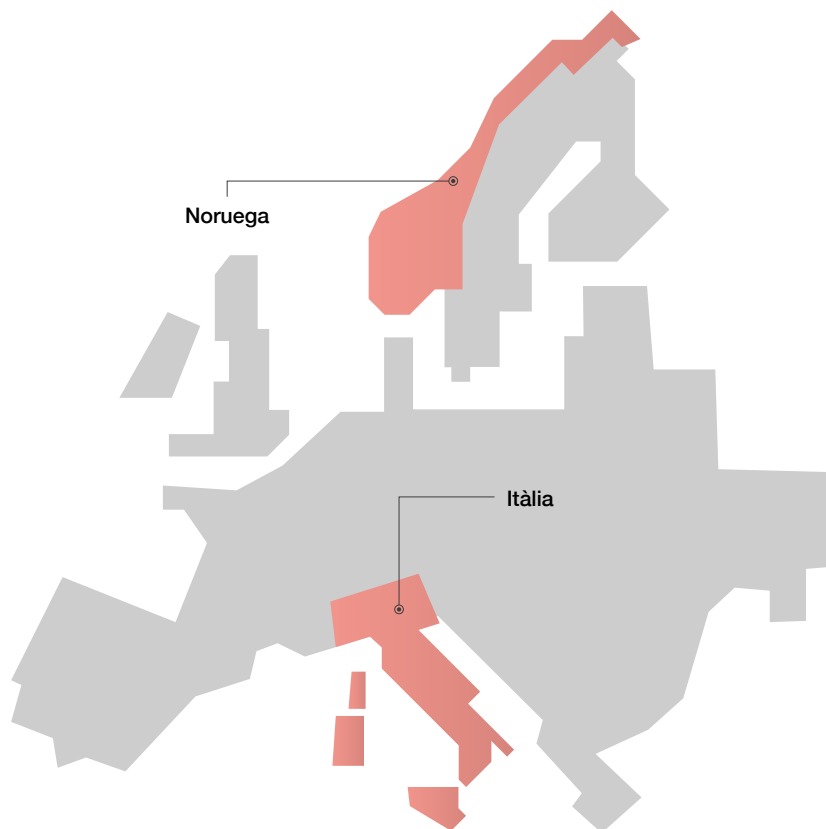
Per poder oferir tots aquests serveis i potenciar també el desenvolupament de fonts de finançament alternatiu, la Generalitat de Catalunya posarà a disposició d'empreses del sector de la tecnologia i dels serveis financers dos edificis de la seva propietat situats al Passeig de Gràcia, en concret els números 19 i 105. Aquesta operació consistirà, en el cas de l'edifici núm. 19, en l'atorgament d'un dret de superfície sobre part de l'edifici a favor de l'Institut Català de Finances amb l'objectiu de crear un hub d'empreses de tecnologia Fintech. En el cas de l'edifici núm. 105 es tractarà d'una concessió demanial a empreses o institucions.

Subprojectes inclosos

ICF com a instrument a banca pública del Govern de la Generalitat	Línia AVANÇSA de préstecs participatius per la reactivació econòmica de la indústria a Catalunya	Línia d'ajuts per la captació d'inversions empresarials d'alt impacte
Creació d'un centre tecnològic d'empreses Fin Tech	Fons per la reactivació	

Finançament

	2020	2021-2025	2026-2032	TOTAL
ICF com a instrument a banca pública del Govern de la Generalitat	500,00	2.500,00		3.000,00
Línia AVANÇSA de préstecs participatius per la reactivació econòmica de la indústria a Catalunya	50,00			50,00
Línia d'ajuts per la captació d'inversions empresarials d'alt impacte	14,00	100,00		114,00
Creació d'un centre tecnològic de empreses Fin Tech				
Fons per la reactivació	0,11	100,00		100,11
Total	564,11	2.700,00		3.264,11

6\ Estratègies de referència per la sortida de la crisi

Diversos estats europeus, com Itàlia i Noruega, han aprovat durant les darreres setmanes els plans que defineixen les estratègies nacionals per sortir de la crisi del coronavirus. A Itàlia, el govern ha aprovat un pla que inclou importants propostes de reforma per recuperar la competitivitat i el creixement. A Noruega, el govern ha presentat un paquet econòmic per enfortir les empreses i el mercat de treball i promoure la transformació ecològica de l'economia. A Catalunya, el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS) ha emès un posicionament sobre com gestionar la nova realitat que es presenta després de la COVID-19 en clau de sostenibilitat. Aquestes iniciatives han servit de punt de partida per l'elaboració del Pla de reactivació econòmica i protecció social.

Le Iniziative per il rilancio "Italia 2020-2022"

Per decret del primer ministre italià, de 10 d'abril de 2020, es va crear el **Comitè d'Experts en Afers Econòmics i Socials**, presidit pel senyor Vittorio Colao, ex conseller delegat de Vodafone, al capdavant d'un equip format per **17 experts**, des d'antics ministres, executius, economistes, psicòlegs, sociòlegs o físics.

El Comitè d'Experts va rebre l'encàrrec del Govern italià per **elaborar un programa de propostes per afavorir la represa econòmica del país després de la fase més crítica de l'emergència sanitària de la COVID-19**. El 24 d'abril ja va presentar el seu primer Informe [Reinici amb Seguretat](#), tot articulant un conjunt de recomanacions sobre com afrontar la desescalada així com la represa de l'activitat durant el mes de maig.

Per decret del primer ministre, de 26 d'abril, el Comitè va concentrar les seves activitats en la preparació de recomanacions relacionades amb iniciatives per enfocar la fase de recuperació. El Comitè d'Experts va dur a terme una intensa activitat, amb entrevistes amb més de 200 personalitats del món econòmic, social i cultural, així com amb representants de la Comissió Europea i de l'Administració.

En data 27 de maig de 2020, el Comitè d'Experts va presentar un primer esborrany de l'informe al president del Consell de Ministres, a partir del qual es va elaborar l'informe definitiu, amb el títol de [Le Iniziative per il rilancio Italia 2020-2022](#). El pla presentat està dividit en sis àmbits:

1. Empresa i treball
2. Infraestructures i medi ambient
3. Turisme, art i cultura
4. Administració pública
5. Formació, recerca i competència
6. Persones i famílies

Els sis àmbits desenvolupen un total de **102 mesures**, que principalment prioritzen les ajudes a empreses i autònoms, a la sanitat i a la recerca, al turisme i a l'agricultura. També aporta mesures novedoses en matèria de frau fiscal, de regularització de l'economia submergida o en política d'habitatge públic.

L'objectiu de les iniciatives proposades pel Comitè és accelerar el desenvolupament del país i millorar la sostenibilitat econòmica, social i ambiental, **d'acord amb l'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides i amb els objectius i estratègies definits per la Unió Europea**, que estaran connectades amb el finançament del marc financer plurianual 2021-2027 i altres instruments financers extraordinaris com el fons "Next Generation EU" proposat per la Comissió Europea.

Durant la segona setmana del mes de juny aquesta iniciativa va ser presentada davant els "Estats Generals de l'Economia" que va convocar el govern italià per analitzar amb representants polítics, econòmics i socials d'arreu del país i de les institucions europees, com la presidenta de la Comissió, la senyora Ursula Von der Leyen, i la presidenta del Banc Central Europeu, la senyora Christine Lagarde, sobre com sortir de la crisi. Tanmateix, convé assenyalar que els partits de l'oposició van decidir no participar en aquesta iniciativa, i que no s'ha determinat quin serà el cost d'aquesta bateria de propostes. Aquest pla, concebut com una eina per aconseguir un gran pacte social per al país, serà debatut al Parlament italià.

L'estratègia noruega per reactivar el país

En data [2 de juny de 2020](#), el govern noruec va presentar **el paquet de mesures econòmiques més ambiciós des de l'esclat de la pandèmia de la COVID-19** amb un cost aproximat de **27.000 milions de corones noruegues** (uns 2.541 milions d'euros). Fins aquell moment, les mesures adoptades havien estat dirigides a mitigar les conseqüències negatives per a empreses i llars que s'havien vist afectades de forma severa pel virus i les mesures preventives per frenar-lo. En canvi, les mesures presentades el 2 de juny (anomenades de fase 3) estan centrades a donar suport a la recuperació econòmica del país. L'objectiu principal del govern noruec és propiciar el context adequat perquè es creïn més llocs de treball i es reincorporin treballadors al mercat de treball amb la finalitat que l'atur no s'enquisti.

L'estratègia i les mesures proposades s'agrupen en 5 grans àmbits:

- Mesures perquè **les persones tornin a la feina**, com ara un subsidi perquè les empreses recuperin treballadors acomiadats temporalment.

- Mesures per **fomentar la diversificació**, com les aportacions a favor de [Innovation Norway](#) (l'instrument més important del govern noruec per a la innovació i el desenvolupament de les empreses i les indústries d'aquest país).
- Mesures per **crear un futur verd**, amb un paquet d'inversions de 3.600 milions de corones noruegues per impulsar la transició verda.
- Mesures al **sector educatiu**, com l'impuls de la formació professional i l'educació secundària per adults (impuls valorat en 1.000 milions de corones noruegues).
- Mesures per **fer créixer el nombre de persones que treballen**.

El govern noruec reconeix que en aquesta tercera fase hi ha sectors de l'economia que creixeran ràpidament mentre que altres seguiran tenint dificultats per diversos motius, com per exemple una demanda deprimida o uns preus del petroli baixos. És per això que en aquesta tercera fase el paquet de mesures és més complex. D'una banda, s'estan modificant o eliminant progressivament mesures que s'havien adoptat a l'inici de la pandèmia, però que ja no són adequades en la situació actual. De l'altra, s'estan proposant mesures noves per als sectors que continuen estant molt afectats alhora que es proposen mesures per fomentar l'activitat, el creixement i l'ocupació. Finalment, hi ha un altre tipus de mesures que estan destinades a garantir que funcions públiques crítiques com el servei de salut i els serveis municipals puguin seguir complint el seu paper vital en la situació actual.

A Catalunya, l'Agenda 2030 serà un pilar de la recuperació

El Govern va aprovar el 25 de setembre de 2019 el **Pla nacional per a l'Agenda 2030**, que té com a objectiu la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya, vetllant per l'assoliment dels 17 Objectius per al Desenvolupament Sostenible (ODS) mitjançant les polítiques públiques impulsades per la Generalitat de Catalunya. El Pla inclou **696 compromisos** únics que es converteixen en 920 perquè alguns d'ells estan inclosos a diversos ODS o a més d'una fita del mateix ODS, cosa que reflecteix la transversalitat de l'Agenda 2030 de Nacions Unides i del pla.

El Pla està concebut com un instrument per **garantir la coherència de les polítiques per al desenvolupament sostenible**. Vincula les fites de l'Agenda 2030 de Nacions Unides amb la planificació i la normativa vigent, el Pla de Govern i els plans departamentals i, properament, l'Agenda Urbana de Catalunya (actualment en fase d'elaboració).

Tot i la irrupció de la COVID-19, el CADS, en un posicionament del 15 d'abril de 2020, defensa que els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) continuen plenament vigents i "no es poden posar en quarantena" ja que són "una brúixola per orientar-nos a l'hora de superar l'actual crisi, millorar la nostra resiliència com a societat i beneficiar el planeta". El CADS assenyalava que la reactivació de l'economia catalana ha de passar per l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el model de producció i consum, garantint una economia circular, neutra en carboni, que contribueixi a assolir els acords de París sobre canvi climàtic i a revertir el procés accelerat de pèrdua de biodiversitat.

Per al CADS, la sortida d'aquesta crisi passa per **aturar els processos de degradació de la natura; afavorir una economia que estigui al servei de les persones i que respecti els límits del planeta; finançar millor els sistemes públics de salut i d'assistència social, especialment a la gent gran; i invertir decididament en recerca**.

Annex 1.

Mesures adoptades

COVID-19

Aquest annex recull de forma sintètica les principals actuacions realitzades pel Govern durant la crisi de la COVID-19 i, especialment, les mesures d'urgència en el sistema de salut per afrontar l'emergència sanitària i les actuacions oportunes per garantir el manteniment del teixit econòmic i social, amb iniciatives destinades a la injecció de liquiditat a les empreses, entitats i treballadors, així com a la protecció de l'estat del benestar.

En aquest sentit, s'han agrupat les mesures adoptades segons si fan referència a la gestió de l'emergència sanitària, de l'emergència econòmica i productiva, de l'emergència educativa i de l'emergència social, amb el benentès que totes elles estan interrelacionades, ja que l'impacte de la pandèmia ha estat global i transversal.

Gestió de l'emergència sanitària

Immediatament després de la detecció del primer cas a Catalunya, es va actualitzar el **Pla d'actuació del Procicat per emergències associades a malalties transmissibles emergents amb potencial d'alt risc**, amb l'objectiu d'anticipació i resposta global, a través de la coordinació de tots els departaments del Govern per a una gestió integral, no només des del punt de vista sanitari, sinó també en relació amb el potencial impacte en el funcionament de l'activitat ordinària de la població.

Així, l'11 de març, es va activar la fase d'alerta del Pla Procicat, que va prendre les mesures següents: **supressió d'activitats de més de 1.000 persones**, tant en espais oberts com tancats; limitacions **a 1/3 de l'aforament de la capacitat en interiors**; i tancament al públic dels **esdeveniments esportius**.

Seguidament es va procedir al tancament dels centres educatius i de l'activitat lectiva-presencial a les universitats així com la suspensió de serveis públics i activitats en instal·lacions esportives, culturals i de restauració, entre d'altres. Van quedar excepcions d'aquesta suspensió generalitzada els establiments de venda d'alimentació i neteja, en ser considerats serveis essencials i als quals es van garantir les condicions per tal que en poguessin continuar oferint la producció i la distribució.

A la vegada, es va decretar el confinament en els **municipis d'Igualada, Santa Margarida de Montbui, Òdena i Vilanova del Camí**, que va requerir la contractació de reforços sanitaris i, entre d'altres aspectes, va suposar reordenar l'atenció primària per atendre millor els malalts amb la instal·lació d'un punt d'atenció sanitària a l'entrada del CAP Anoia que va facilitar el triatge de les persones amb símptomes. També es van destinar **180 llits de l'Hospital General de Catalunya** per reforçar l'Hospital d'Igualada. Es van desplegar controls policials addicionals, amb la posada en marxa el **Pla operatiu Oris - Confinament de la Conca Òdena**, entre el 12 de març i el 4 d'abril.

A tot Catalunya, des de l'inici de la pandèmia i fins al 2 de juliol, s'han tractat **62.365 casos de COVID-19** a l'Atenció Primària, **40.342 persones han estat hospitalitzades** i **58.468 han estat ateses a les urgències dels hospitals**. Hi ha hagut 4.118 casos ingressats en llits de crítics (UCI, REA...) i 14.796 casos confirmats com a positius de la COVID-19 a les residències.

Davant d'aquesta emergència sanitària, **s'ha dut a terme una reorganització de l'atenció assistencial en 3 àmbits: en l'àmbit hospitalari, en l'atenció primària i en l'atenció residencial**.

En l'àmbit hospitalari, s'han habilitat **11 pavellons salut a tot Catalunya** (pròxims als centres sanitaris de referència com l'Hospital Clínic, l'Hospital de Sant Pau, la Vall d'Hebron i Bellvitge, entre d'altres), amb una inversió de **56 M€**.

També s'han habilitat **30 hotels salut per a l'atenció de pacients i 33 hotels per a professionals del sistema sanitari**, per evitar contagis, propagació i desplaçaments dels professionals, amb més de 50.000 pernотacions i 800 professionals que n'han fet ús.

A més, l'increment de la capacitat de les UCIs ha estat de 12.000 a **20.000 llits convencionals** i de 600 a **2.081 llits de crítics, el triple, i s'han incorporat hospitals privats** per operar de forma agregada amb la resta de llits hospitalaris del SISCAT.

A l'atenció primària, s'han reforçat els sistemes d'atenció telefònica i no presencial: més de 1.000 professionals d'atenció primària es connecten diàriament de manera remota a l'estació clínica de treball per seguir passant consultes mèdiques. També s'han reprogramat consultes que podien posposar-se per atendre persones malaltes i descongestionar així els hospitals. I és destacable l'esforç fet des de l'atenció primària per incrementar el suport assistencial a les residències.

Un altre punt a destacar ha estat l'increment de la plantilla contractada: s'han mobilitzat professionals sanitaris (metges/esses i infermers/es) jubilats, persones acabades de llicenciar i estudiants (voluntaris), la qual cosa ha suposat un increment de **més de 4.900 professionals** (un 3,71% més respecte l'any passat en el període 1 de març-1 de maig).

Per últim, en aquest àmbit, **s'han destinat 140 M€ com a reconeixement als professionals sanitaris**, la tasca i l'esforç dels quals ha estat altament valorada per tota la ciutadania. A nivell tecnològic s'han desenvolupat eines per fer el seguiment de la població, com la **nova app StopCOVID19Cat** que permet detectar l'estat de la malaltia i la seva evolució per a la presa de decisions, o l'aplicació **Gestioemocional.cat**. per ajudar a la ciutadania en la gestió i la millora de la seva salut emocional, amb més de 273.800 persones usuàries.

Pel que fa al subministrament de material sanitari —en un mercat mundial amb estocs trencats— es van adquirir prop de **100 milions de fungibles** (23,9 milions de mascaretes quirúrgiques; 7,7 milions de bates; 11,6 milions de mascaretes FFP2 i FFP3, 55,2 milions de guants i ulleres) i més de **2.000 respiradors**.

S'han realitzat **més d'1,6 milions de proves diagnòstiques PCR**, incloses les 50.000 que es van realitzar a través del **Programa Orfeu** per al cribratge massiu de la població i que va activar en temps rècord tots els centres catalans en la cerca de reactius per tal que es poguessin realitzar aquests **testos PCR**.

Cal tenir present, que en el moment àlgid de la pandèmia, els estocs podien estar trencats o hi havia una alta demanda mundial, per la qual cosa es van activar tots els mecanismes per donar **suport als processos d'importació, acreditació de proveïdors** i logística a través de les oficines d'ACCIO a l'exterior, i es va crear un **marketplace**, per posar en contacte les empreses i fabricants de Catalunya per facilitar la col·laboració empresarial i fer front a l'emergència sanitària, amb més de 2.500 inscrits i més de 1.400 ofertes publicades.

De cara al futur, s'ha realitzat una planificació per tenir **un estoc del material de protecció de seguretat per a 4 mesos** i previsió de compres extres per a la tardor de 80 milions d'unitats de material. I en aquest mateix sentit, s'ha realitzat la compra de 230.000 vacunes més contra el virus de la grip estacional per avançar la campanya al més aviat possible.

En el camp de la recerca i la innovació, s'han finançat **19 projectes de recerca i innovació** contra la COVID-19, amb **4 M€**. Els projectes inclouen teràpies, vacunes i tractaments preventius, estudis genètics i predictius, i alguns podrien arribar a la població abans de finalitzar l'any.

Pel que fa a infraestructures en l'àmbit sanitari, **s'han accelerat els plans previstos i la gestió de nous equipaments amb una inversió de 81 M€**. De manera desglossada, 32 M€ han estat destinats a inversions no previstes, com llits d'UCI, llits d'hospitalització, lliteres i suport amb bombes d'infusió. La resta ha suposat l'acceleració d'alguns plans previstos en atenció primària com 1,3 M€ del Pla de millora (ecògrafs, electrocardiògrafs, etc.), i 46 M€ del Pla específic de suport a la renovació tecnològica PeRT (respiradors, monitors, desfibril·ladors i, entre d'altres, equips de subministrament ràpid). Finalment, s'ha disposat d'1,2 M€ previstos en el Pla d'inversions en infraestructures de Salut (PAIS).

Quant a la gestió de les residències, des del 8 d'abril el Departament de Salut en va assumir la coordinació amb un Pla de residències que contemplava mesures per fer una atenció directa a les persones i establir accions per part dels Equips d'Atenció Primària. Es van realitzar **proves PCR per a la detecció de la malaltia a tota la població residencial per establir mesures de desinfecció i sectorització**. També es va garantir el nombre necessari de professionals de cura i atenció social i una persona de referència i coordinació a cada centre.

En el moment en què es va necessitar reubicar les persones residents, es van buscar els espais necessaris. Durant la pandèmia s'han traslladat més de 2.800 persones a 42 nous espais per esponjar els serveis existents i fer possibles les sectoritzacions. I s'ha procedit a la desinfecció de més de 600 centres residencials.

Només entre l'1 i el 15 de maig es van fer més de **300.000 visites a les residències** i, en el pic de la pandèmia, s'hi van dedicar més de **vuit-cents professionals equivalents de medicina i infermeria**. De cara al futur, aquest és un aspecte que s'haurà d'estructurar: la intenció és dedicar **cinc-cents professionals d'atenció primària a les residències per poder enfortir aquesta atenció**.

D'altra banda, es van **intervenir 13 centres residencials en situació crítica** i es van substituir de forma temporal les empreses i entitats gestores.

També s'ha reforçat el personal de les residències, tant públiques com privades: s'han activat 277 professionals d'atenció domiciliària urgent, s'han reubicat als centres més de 2.700 treballadors desplaçats des d'altres serveis suspesos (com centres de dia), s'han signat 2.248 contractes a centres residencials propis de la Generalitat, i s'ha creat una borsa de treball específica del SOC amb més de 4.000 professionals inscrits que s'han ofert a les residències.

Totes aquestes actuacions del Govern durant l'emergència sanitària en els mesos de confinament i fases de desescalada, tenen la seva continuïtat en l'**anunci del Pla de contingència per a les residències dotat amb un pressupost de 96 M€**. Un pla de contingència que vetllarà pel reforç de l'atenció des de la primària amb l'equivalent a 450 professionals, la reserva de fins a 3.000 places per poder fer aïllaments o la contractació de 1.800 professionals gerocultors.

L'actuació de l'emergència sanitària s'ha vist complementada amb la necessitat de vetllar per la seguretat de la ciutadania. **Des de Protecció Civil de Catalunya s'ha estat en contacte permanent i coordinació amb els ajuntaments i tots els implicats en la gestió de la COVID-19 arreu del territori català**. S'han realitzat reunions diàries per coordinar el Procicat, reunions que es mantenen actualment, i s'han gestionat i atès unes seixanta mil consultes ciutadanes, operatives o institucionals, en el marc de l'equip tècnic creat a tal efecte. També s'ha donat suport a l'elaboració dels plans sectorials de desconfinament.

De fet, en aquesta pandèmia ha estat de vital importància la feina feta pels ajuntaments. Per aquest motiu, s'ha creat la **taula bilateral amb el món local** per millorar la coordinació i la gestió del desconfinament amb ajuntaments, diputacions i entitats municipalistes. I és en el convenciment de la importància del món local, que **s'ha avançat el 50% del Fons de Cooperació Local de Catalunya (61 M€)** per reforçar la liquiditat dels ajuntaments.

A nivell territorial, **per gestionar i assegurar que es complissin totes les ordres de restriccions de la mobilitat i del confinament**, es va posar en marxa el **Pla ORIS**. Així, en el marc de l'aplicació d'aquestes mesures, els Mossos d'Esquadra, en coordinació amb les Polícies Locals, han desplegat campanyes de controls policials específics a les principals carreteres i autopistes catalanes. Igualment, es va implantar una mesura pionera, el **certificat autoresponsable de desplaçament**, que determinava la mobilitat de la ciutadania, i del qual s'han emès 40.000 certificats diaris de mitjana.

Paral·lelament, **s'han ampliat les capacitats operatives del cos de Bombers de la Generalitat** per adaptar-les a l'emergència sanitària, donant suport en el muntatge d'infraestructures sanitàries temporals; i realitzant la desinfecció d'edificis i infraestructures en situacions crítiques, o també visites a residents i assessoraments. En concret, van ajudar a desplegar tres hospitals temporals, a Barcelona, Sabadell i Lleida, i van realitzar un total de 123 serveis en residències de gent gran.

Per altra banda, en la gestió de qualsevol crisi, esdevenen clau els aspectes relatius a la comunicació amb la ciutadania. Aquesta va ser una prioritat pel Govern des del primer moment, que va adoptar com a principi rector el de la **transparència**. Des de l'inici de la pandèmia, s'han realitzat **més d'una cinquantena de rodes de premsa** des de les quals s'ha treballat per donar tres informacions bàsiques: quina situació hi havia en cada moment, què estava fent el Govern i què havia de fer la ciutadania.

A més, es va establir la **gratuïtat del servei 061** i la prestació **del servei del 012 durant els caps de setmana**. A més, per millorar l'atenció del **061 Salut Respon**, es van contractar **200 nous professionals i se'n va triplicar la capacitat**. De forma similar el **telèfon d'emergències 112** va arribar a operar des de quatre sales diferents, atesos els increments de trucades, que els primers dies van arribar a augments del 300 per cent.

Finalment, amb aquesta voluntat s'ha habilitat **un portal específic dins la pàgina web de Govern Obert** amb tota la informació, eines, aplicacions i normativa en tots els àmbits de govern. Així mateix, **s'ha facilitat informació en format de dada oberta** vinculada amb els efectes de la pandèmia: un total de 37 conjunts de dades de la COVID, entre les quals hi ha dades basades en els ERTOS, en contractacions d'emergència de la Generalitat, en l'evolució del consum d'aigua i de la generació de residus o l'ús del transport públic.

Gestió de l'emergència econòmica i productiva

L'impacte econòmic de la pandèmia sobre els pressupostos de la Generalitat per al 2020 s'ha estimat en **4.972 M€**, dels quals 2.565 M€ corresponen a una major despesa i 2.407 M€ a la reducció dels ingressos respecte a les previsions inicials.

Per tant, l'impacte de la pandèmia ha estat molt ampli i ha obligat a adoptar mesures per protegir el teixit econòmic i productiu i per facilitar la liquiditat de particulars i empreses. En aquest sentit, convé destacar els **1.080 M€ en préstecs i avals**, amb diverses línies, entre les més rellevants la línia **"ICF COVID-19"**, dotada amb 700 M€, perquè autònoms i empreses puguin sol·licitar préstecs a l'ICF per imports de fins a un màxim de 2,5 M€, o els avals del 100% dels préstecs formalitzats a través d'entitats financeres i l'ICF fins a un límit de 300 M€.

En matèria fiscal, destaquen **8 decrets llei amb 23 mesures en matèria tributària** que van orientades a reduir la càrrega tributària a famílies i empreses i a aportar liquiditat als sectors afectats. Afecten 13 tributs, incideixen sobre 6,3 milions de beneficiaris, amb un impacte en la tresoreria de 665 M€ i 144 M€ d'impacte en el pressupost 2020. Entre d'altres, destaquen els nous terminis de presentació i ingrés en període voluntari de l'impost sobre les estades en establiments turístics, de l'impost sobre successions i donacions, i de l'impost sobre les begudes ensucrades envasades i d'impostos relacionats amb la gestió de residus; o els ajornaments de la liquidació i la recaptació de l'impost sobre les emissions de CO₂ als vehicles de tracció mecànica.

De fet, l'activitat empresarial s'ha vist molt afectada tant en l'oferta, arran de la interrupció de les cadenes de subministrament i la paralització de l'activitat econòmica, com en la demanda derivada de l'increment de persones a l'atur, de la crisi social i, també, de la incertesa.

Cal tenir present, per exemple, que durant el pic de la pandèmia, es van suspendre tots els contractes d'obres encarregades per la Generalitat i el seu sector públic, excepte els d'emergència, bàsics o estratègics. Malgrat això, es va autoritzar a reiniciar projectes i obres d'equipaments educatius, per acabar aixecant les restriccions i reactivant de forma urgent, per exemple, més d'un centenar d'obres en infraestructures (114 M€), cycle de l'aigua (50 M€) i habitatge (30 M€), per un valor total de licitació de 200 M€.

Entre els sectors més afectats a casa nostra, destaquen el turístic i el del comerç –pel cessament de l'activitat a nivell local, però també global– i el sector industrial i, més específicament, de l'automoció –per l'impacte de la COVID-19 a nivell mundial.

Per fer-hi front, en matèria turística, es va aprovar una **línia d'ajut directe de 3,5 M€ per a 1.400 professionals i microempreses afectades**, que es va ampliar en 1,5 M€ addicionals per cobrir tota la demanda. A més, es va crear una **nova línia de 8,5 M€ per a guies habilitats i empreses del sector**, amb ajuts que oscil·laven entre els 1.000 i els 10.000 €. Addicionalment, es va establir una moratòria de l'impost sobre estades en establiments turístics fins a l'octubre i s'ha reduït el cànon de l'aigua a establiments hotelers, càmpings i altres allotjaments de curta durada fins al 31 de desembre.

En matèria de comerç, **s'ha obert una línia de suport al sector de 9 M€**, a la vegada que s'ha engegat la **campanya "Ara és el teu torn"** per reactivar la demanda, i s'ha posat en marxa la plataforma Taulell Comerç amb iniciatives innovadores per reactivar el comerç local, que neix amb la voluntat de ser l'altaveu de les entitats i associacions de comerç.

D'altra banda, en matèria d'indústria, s'ha activat una **línia d'ajuts directes de 10,8 M€** destinada a 1.000 micro i petites empreses per mantenir l'ocupació i fer front a les despeses bàsiques i baixades d'ingressos, i s'ha treballat en una **nova línia de Cupons a la competitivitat empresarial post-COVID**, de 3 M€. A més, s'ha proporcionat suport individualitzat per a les **empreses industrials en el confinament de la conca d'Òdena**, i s'ha impulsat un **Pla de suport a la indústria de l'automoció** i de la mobilitat, i un **Pla d'acció del sector del transport i la logística** amb 26 actuacions orientades a 150.000 persones que treballen al sector.

Cal destacar també l'aportació de la **Finestreta Única Empresarial** i del **Canal Empresa**, que van oferir des del primer moment un servei digital personalitzat, dirigit a empreses, autònoms i professionals, amb més de 10.000 consultes, 400.000 visites i més de 170.000 expedients, a la vegada que s'establí un **protocol d'autorització a les empreses essencials** i de la seva cadena de valor per seguir treballant arran del reial decret 10/2020.

Un altre element en què s'han focalitzat esforços des de l'inici de la pandèmia, ha estat **garantir el subministrament alimentari** i no patir cap trencament en la cadena de producció, distribució i comercialització. En aquest sentit, cal destacar, per exemple, el paper del Cos d'Agents Rurals per garantir l'accés de productors, agricultors i ramaders a les seves explotacions o la creació d'una **comissió de coordinació de la campanya agrària**, que ha fixat un Pla d'acció específic per a la població nouvinguda per la campanya de fruita coordinat al món local.

A més, s'ha posat en marxa un **pla de xoc** per a determinats subsectors vinculats al món agrari i pesquer. Concretament, un Pla de suport al **sector vitivinícola**, de 5,3 M€, amb ajuts a la promoció, verema en verd, substitució del sucre per most concentrat, destil·lació i emmagatzematge de vi privat; un Pla de suport al **sector pesquer**, de 3,1 M€, amb ajuts als diferents sectors marítics davant la davallada de facturació, i un Pla de suport al sector de la **flor i planta ornamental i al sector d'aviram, carn de conill i hípiques**, amb 20 M€ destinats a crèdits bonificats i amb interès zero.

Per donar suport, també, als petits productors amb dificultats de comercialització, s'ha habilitat la compra de **productes frescos per 4 M€** per destinar-los al Banc dels aliments, i s'ha creat un **MarketPlace**, que posa en contacte el sector agroalimentari i les entitats per subministrar aliments a col·lectius vulnerables. També s'ha activat un nou cercador d'**#AlimentsDeProp** que aglutina productors catalans de proximitat per facilitar la comercialització dels seus productes.

Un altre sector que ha patit la crisi sanitària d'una forma devastadora és el de la **cultura**, ja que les mesures de confinament van obligar a aturar-ne l'activitat. Des del primer moment, doncs, es va impulsar el **Pla de rescat de la cultura** per pal·liar la crisi econòmica profunda en la qual el sector es va trobar immers i que va evidenciar, encara més, la precarietat que afecta no poques persones que treballen en aquest àmbit. I aquestes polítiques s'han impulsat obrint tots els canals d'assessorament i d'acompanyament i mitjançant un web, creat ad hoc, que ha rebut més de 30.000 visites.

En aquest marc, s'han creat **ajuts extraordinaris** com ara una **nova línia extraordinària de subvencions**, dotada amb **8 M€, per fer front a les despeses estructurals** o de funcionament de les empreses i entitats en què hagin pogut incórrer durant l'estat d'alarma en els àmbits de les arts escèniques, les arts visuals, l'audiovisual, la cultura digital, el llibre i la música; així com línies d'ajuts de **3 M€, per compensar les pèrdues per anul·lació d'espectacles** i activitats culturals durant el període d'estat d'alarma, i de **2 M€, per a despeses estructurals d'entitats afectades pel cessament de l'activitat cultural**. També s'han activat **línies de crèdit per dotar de liquiditat el sector fins als 27,5 M€**. A més s'han publicat i modificat les bases de subvencions per impulsar l'activitat i gestionar activitats cancel·lades no reprogramables.

També s'ha donat **suport als grans equipaments** per facilitar-los liquiditat i poder mantenir tots els llocs de treball. I aquest suport s'ha vehiculat tant mitjançant **aportacions extraordinàries — fins a 4 M€—** per cobrir possibles dèficits posteriors a la represa de l'activitat, com a través de l'avançament de les transferències ordinàries i/o les subvencions als equipaments amb participació majoritària i als equipaments consorciats.

Igualment, s'ha reestructurat el pressupost del 2020 per poder prioritzar les mesures més socials, per exemple, creant una **prestació social de fins a 5 M€ per als treballadors de la cultura que havien quedat sense cobertura**.

Un altre àmbit que s'ha vist greument afectat ha estat el de l'**esport**, un sector que representa el 2% del PIB, amb més de 100.000 llocs de treball i amb un teixit que impacta sobre el 72% de la ciutadania. Davant d'això, s'ha impulsat un **Pla Nacional per a la Reactivació de l'Esport i l'Activitat Física**, que permetrà la injecció de 61,5 M€ durant el 2020 en forma de subvencions, programes i línies de finançament per preservar l'activitat esportiva i la viabilitat dels agents del sector. Entre les mesures, destaquen els ajuts per a activitats amb un impacte significatiu esportiu afectades per la COVID-19, amb 3,5 M€ destinats a l'esport de clubs i d'entitats esportives i l'esport als ajuntaments, els 9,5 M€ per a activitats de les federacions esportives o la nova línia de 10M€ per la línia de crèdit al sector esportiu.

Finalment, si aquesta crisi sanitària ha posat en evidència alguna cosa, a banda dels aspectes estrictament sanitaris, és la importància de les polítiques digitals. Per això, el Govern s'ha centrat a procurar que no s'aturessin les xarxes, que no s'aturés l'economia i que tampoc ho fes l'activitat ordinària de la Generalitat.

En aquest sentit, s'ha vetllat per **garantir l'accessibilitat a les dades, malgrat condicionaments econòmics o socials**, i es va arribar a un acord amb els operadors, amb l'ampliació, sense cost, dels plans de dades per no deixar sense internet els abonats davant l'augment de demanda.

I també en aquest àmbit, **s'ha accelerat el desplegament de les xarxes de fibra òptica de la Generalitat**, un projecte que es preveia acabar el 2021 i les 10 obres més importants del qual **s'enllestiran aquest estiu de 2020 a fi de connectar totes les capitals de comarca de Catalunya**.

S'han impulsat, també, mecanismes per **facilitar el teletreball**, tant a les administracions públiques com a l'àmbit productiu. En aquest sentit, s'ha activat un **banc d'eines digitals** perquè la ciutadania pugui mantenir l'activitat durant la crisi de la COVID-19 i que s'ha concretat en la **web 'L'Oficina des de casa'** que posa a disposició de pimes i autònoms un seguit de recursos tecnològics oferts per diferents empreses del sector TIC.

Igualment, s'ha garantit la continuïtat de la feina de la Generalitat, mitjançant l'**impuls del teletreball**, aprovant les instruccions oportunes per garantir el normal funcionament de l'Administració i vetllant pels riscos laborals del personal, durant els processos progressius de confinament i desconfinament.

Gestió de l'emergència educativa

A tenor de la situació epidemiològica, el 13 de març **es van tancar tots els centres públics, concertats i privats d'infantil, primària, secundària, batxillerats, formació professional i règim especial** encara que prèviament, dies abans, ja s'havien tancat alguns centres i el dia abans tots els centres educatius de la Vall d'Òdena. Això va afectar a **5.455 centres, 1.600.000 alumnes, 115.000 professors i 7.600 PAS**.

Amb el tancament dels centres educatius i la suspensió presencial de les classes per un temps indeterminat, calia continuar les activitats lectives a través d'altres modalitats d'ensenyament. Per aquest motiu, es van trametre **indicacions sobre com dur a terme l'ensenyament de manera telemàtica**, criteris d'aprenentatge i acompanyament de tot l'alumnat, així com instruccions per realitzar **l'avaluació i el seguiment** de l'alumnat durant el confinament. També es va permetre la màxima flexibilitat perquè l'alumnat d'FP i de Règim Especial poguessin finalitzar les pràctiques.

Val a dir que, de forma similar, en matèria universitària, la decisió d'**interrompre l'activitat presencial a tots els centres educatius universitaris** va afectar 200.000 estudiants presencials reglats i un professorat que supera les 20.000 persones. I, igualment, es van haver de reprogramar les proves d'accés a les universitats, que van afectar més de 39.000 estudiants.

A més, en matèria educativa, es van fer un seguit d'accions per tal d'assegurar la connectivitat tant del professorat com dels alumnes a través d'un **Pla d'equitat digital** mitjançant el qual es van lliurar **28.000 dispositius i prop de 20.000 kits de connectivitat** a alumnes que no en disposaven per seguir el curs des de casa. Es van prioritzar els alumnes de les etapes que es graduaven —6è de primària, 4t d'ESO, 2n de batxillerat i finals de cicles formatius, els dels centres de màxima complexitat o de territoris aïllats. Igualment, es va activar el "**Pla d'Acció: Centres Educatius en Línia**": es van realitzar més **423.000 videoconferències** en l'entorn dels centres educatius; es van crear **709 noves plataformes d'entorns virtuals d'aprenentatge** —un creixement del 48,1 % de les plataformes que hi havia—, amb **321 recursos didàctics**, dels quals s'han fet **390.000 visualitzacions**.

Una de les màximes preocupacions va ser, també, garantir que els alumnes amb beca menjador continuessin rebent aquesta ajuda. Per això es van habilitar **150.00 targetes menjador** (8.000 d'atenció social) repartides amb una càrrega total final de 272 € cada targeta (també es van incloure els dies no lectius de setmana santa), una despesa de **40 M€**, 5 més del que seria habitual en un curs normal.

Cal destacar també que, durant la suspensió de l'activitat, es van garantir els **pagaments ordinaris als serveis contractats** pel Departament d'Educació, i s'ha procedit a **indemnitzar econòmicament les empreses de menjador i transport escolar** i el pagament del complement salarial dels treballadors dels menjadors en cas d'ERTO i a impulsar ajuts, de 23 M€, per a associacions de pares i mares que presten servei de menjador per compensar els danys i perjudicis que hagin patit pel tancament dels menjadors escolars.

Finalment, es va aprovar el **Pla d'Obertura dels centres educatius** d'acord amb les indicacions sanitàries establertes en cada fase i, durant el mes de juny, es van poder obrir els centres. I, ja de cara al proper curs 2020-2021, s'han pogut dur a terme per via telemàtica **150.000 preinscripcions** de l'ensenyament obligatori, cosa que no s'havia fet mai abans, i més de 100.000 al post-obligatori. També s'ha presentat el **Pla d'actuació** per a centres educatius en el marc de la pandèmia per COVID-19 i tots els centres i tots els ajuntaments han rebut les primeres instruccions generals l'1 de juliol. A més, a fi de garantir que al setembre totes les escoles obriran amb normalitat i seguretat, es farà una **despesa extraordinària de 370 M€** en educació, 233 M€ dels quals destinats a la incorporació de 8.250 professionals, entre personal docent i no docent, per reforçar l'atenció educativa a l'alumnat.

Gestió de l'emergència social

Des de l'inici de la pandèmia el teixit social i laboral del nostre país ha estat sotmès a una gran tensió. Per això, s'ha volgut treballar des de la cooperació, la coordinació i la coresponsabilitat amb tots els sectors, entitats i empreses. Durant aquests mesos, per exemple, ha estat important el treball conjunt amb patronals i sindicats a través del **Consell de Relacions Laborals de Catalunya**, per impulsar les recomanacions i mesures en la represa.

En l'àmbit del treball, s'han gestionat 98.137 expedients d'ERTO i, tenint en compte aquestes xifres, les principals línies d'actuació s'han dut a terme en el marc d'un **Pla de xoc per a l'ocupació**, amb 59 M€, amb l'objectiu d'ajudar: les persones treballadores afectades econòmicament i els col·lectius en situació de risc, les persones treballadores autònomes, les petites empreses i les microempreses perquè reprenquin l'activitat, i les administracions locals perquè planifiquin estratègicament la reactivació econòmica.

A més, s'ha treballat en la creació d'un **servei d'acompanyament als deutors en situació d'insolvència** que els permeti sol·licitar i assolir un acord extrajudicial de pagaments amb els seus creditors, amb l'objectiu que les persones afectades disposin d'una nova oportunitat per reincorporar-se a l'activitat econòmica.

També s'han destinat **20 M€ a un ajut extraordinari per a despeses de primera necessitat**, que s'han materialitzat en l'aportació de 200 euros en un únic pagament adreçat a persones treballadores que hagin patit una disminució d'almenys un 30% en els seus ingressos.

Aquesta crisi, però, ha colpejat especialment aquells col·lectius que ja abans es trobaven en una situació de vulnerabilitat. En aquest sentit, s'han volgut intensificar els esforços perquè alguns sectors gaudissin de la màxima liquiditat i es veiessin el mínim d'afectats possible per l'aturada.

S'ha realitzat un **Pla del sector del lleure**, per reactivar les activitats del lleure infantil i juvenil durant l'estiu. Una mesura d'especial importància pels efectes del confinament sobre la població més jove. Aquest pla, dotat d'11 M€, suposa doblar el pressupost destinat a beques per a casals i colònies, la contractació de més personal i la compra de materials de prevenció.

També s'ha ampliat en **10 M€ l'addenda al contracte programa amb els ens locals**, per ajudar-los a fer front a les necessitats més immediates de la població (sensellarisme, voluntariat i atenció domiciliària).

S'han reactivat els ajuts a les persones amb discapacitat o malaltia mental, que ha suposat posar un altre cop en marxa fins a 75 M€ que serviran per a la represa de l'activitat dels Centres Especials de Treball, la contractació de persones d'atenció a la integració i de material per a les entitats.

També s'ha volgut tenir en compte la situació de les persones que, habitualment, es troben fora de l'administració formal. És el cas de les treballadores de la llar no regularitzades o els immigrants sense papers. Persones que han vist com el confinament ha eliminat les seves úniques fonts d'ingressos. En aquest sentit, s'ha activat una línia d'ajuts per fomentar la contractació de les treballadores de la llar o els programes de formació per a immigrants sense papers i les seves famílies.

Especialment important durant els mesos de confinament i les fases de desconfinament ha estat el treball que s'ha fet des de l'Institut Català de les Dones en el **suport a les dones víctimes de violència masclista**. Durant aquests mesos **s'ha reforçat la Línia 900 900 120** amb un increment en hores d'atenció de professionals. Cal tenir present que aquesta línia ha rebut un increment d'un 60% de les trucades, amb una mitjana de 40 trucades diàries. A més a més d'aquest reforç, s'han impulsat nous canals d'atenció a les dones víctimes de violència masclista com un nou servei de WhatsApp o la campanya *Establiment segur contra la violència masclista*.

A més, s'ha ampliat la disponibilitat de **places residencials per a dones amb fills**, amb 60 noves places, i s'ha obert un nou servei d'urgència i 3 nous serveis per a la recuperació de les dones en situació de violència masclista.

Pel que fa a l'**habitatge**, s'ha aplicat una **moratòria per a més de 20.000 famílies en el pagament del lloguer** del parc d'habitatges de la Generalitat; s'han avançat els ajuts al lloguer a les persones majors de 65 anys i a les dones víctimes de violència de gènere; s'ha convocat una **línia d'ajuts extraordinària de 14,5 M€**, ampliada en 5 M€ davant l'elevat nombre de peticions rebudes, per pagar el lloguer de famílies amb dificultats econòmiques sobrevingudes per la COVID-19.

Del 2 al 9 d'abril es va disposar la gratuïtat del **transport públic** a tot Catalunya mentre va estar vigent el permís retribuït recuperable per a les persones treballadores per compte aliè que no prestaven serveis essencials: aquesta mesura va tenir un cost de 3,3 M€.

En **matèria penitenciària** l'objectiu prioritari va ser la preservació de la salut i de la vida de les persones que en aquells moments estaven vivint als centres penitenciaris i als centres de justícia juvenil de Catalunya. Per aquest motiu, es van restringir activitats, visites i trasllats, però, en paral·lel, es va compensar aquesta manca de contacte físic i d'activitat amb la compra de 230 telèfons mòbils que se sumaven als ordinadors dels centres perquè les persones internes poguessin fer videoconferències. En dos mesos, s'havien fet 31.126 videotrucades i 5.251 interns havien fet servir aquest servei. Així mateix, es va posar en marxa un servei d'atenció telefònica per als familiars de presos amb COVID-19 que va rebre més de 300 trucades setmanals.

Cal recordar, també, que el conjunt del sistema penitenciar es va solidaritzar amb la situació global i es van transformar les aules de confecció en tallers productius per poder servir 191.363 mascaretes, en aquells primers moments, molt escasses.

La utilització de videoconferències també s'ha estès a l'Administració de Justícia i es va posar en marxa un **servei de videoconferències Webex** amb la intenció d'evitar desplaçaments, que va facilitar 1.426 videoconferències entre els jutges i advocats, les comissaries de Mossos d'Esquadra o policies locals, o els centres hospitalaris, entre molts d'altres.

Finalment, pel que fa a l'acció exterior, s'ha prestat un servei d'**acompanyament per a tots aquells que en el moment de l'emergència sanitària es trobaven temporalment a l'estranger** i tenien dificultats en el retorn al país. S'han atès **2.864 persones que estaven a 107 països diferents i gairebé el 100% d'ells ha pogut tornar a casa**.

A més, a fi d'aportar opcions a la difícil gestió de la crisi sanitària, es va fer una **recopilació de bones pràctiques internacionals en relació amb les mesures de confinament** que, posteriorment, es va ampliar al seguiment del desconfinament amb la recopilació de les mesures que s'impulsaven per a la recuperació econòmica i social, amb especial atenció als sectors més perjudicats: al sector agrícola, al sector cultural, al sector educatiu, als vinculats a temes d'infància, a residències de gent gran, a la digitalització, a la transició ecològica, i, per posar un altre exemple, a l'aplicació de la renda bàsica universal.

Annex 2.

**Detall de l'impacte de la covid-19
per sectors**

1\ Impacte en el sistema de recerca català

La COVID-19 ha impactat fortament en el sistema de recerca català sobretot per la paralització de l'activitat i de les convocatòries públiques i privades de recursos humans i de projectes que nodreixen finançament institucions i equips humans, algunes de les quals s'han reorientat cap a la lluita contra el virus i la mitigació de la pandèmia.

L'impacte de la COVID-19 en aquest àmbit es tradueix principalment en vuit aspectes:

1	2	3	4
Cessament de l'activitat	Adaptació a noves condicions de treball	Pròrrogues contractuals	Temporalitat de projectes: pròrroga i ajornament
5	6	7	8
Priorització de la COVID-19	Reducció de recursos per a R+D i transferència	Reducció de recursos per a Innovació i centres tecnològics	Risc reputacional

S'estima que aquest impacte superi els 175 MEUR de cost d'oportunitat entre personal i espais improductius durant tota la primavera i gran part de l'estiu, la suspensió o ajornament de convocatòries que afectarà a la continuïtat i productivitat científiques prevista en el segon i tercer trimestre de l'any d'un sistema de recerca català competitiu internacionalment i la baixada de facturació per transferència de coneixement i dels centres tecnològics.

Un impacte que en valor net de major despesa d'adaptació i de personal, menors ingressos nets (overhead) esperats, i estalvis de consums i material durant l'estat d'alarma, es pot valorar en gairebé 25 milions d'euros per als diferents agents científics (universitats, centres de recerca, centres tecnològics i entitats de sistema).

La crisi de la COVID-19 ha fet encara més rellevants els tres reptes principals que cal afrontar per impulsar la competitivitat del país a partir del coneixement:

- **Major inversió en R+D+I:** Invertir més i de manera més eficaç en recerca i desenvolupament, fomentant l'impacte social de la recerca i incentivant alhora la inversió privada amb instruments específics com proves de concepte, mesures fiscals, gestió i explotació de dades, compra pública d'innovació o fons concurrents (matching funds).
- **Creixement a partir del coneixement:** Fomentar una cultura empresarial i social, promovent la cooperació publico-privada, alineant els objectius de la recerca pública i privada i incentivant els projectes d'innovació empresarial connectats al sistema científic per avançar cap a una producció majoritària basada en el coneixement.
- **Desenvolupament del capital humà:** Incrementar la dotació de recursos humans en R+D per apropar Catalunya al que li correspondria per dimensió econòmica i demogràfica, reforçar l'atracció i retenció de talent, i promoure l'ocupació en sectors intensius en coneixement per consolidar un model de creixement econòmic sostenible, competitiu i de progrés.

2\ Impacte en el sistema universitari català

La COVID-19 dins del sistema universitari català va suposar el pas de tota l'activitat acadèmica a un format no presencial des del 13 de març, començant per la docència i acabant amb l'avaluació continuada i final, així com l'adaptació dels treballs de fi de grau i de màsters, les pràctiques externes i les proves d'accés a la universitat. Un impacte que ha afectat a més del 75% dels prop de 285.000 estudiants universitaris amb residència durant el curs a Catalunya, que fins llavors cursaven la seva formació en format presencial.

Es tracta d'un impacte que ha afectat principalment a vuit aspectes del sistema universitari català:

1	2	3	4
Adaptació d'urgència d'un sistema fonamentalment presencial	Previsió d'oferta i matrícula universitària pel curs 2020-2021	Accés a l'educació superior	Carrera professional i investigadora
5	6	7	8
Costos de personal	Costos per a l'activitat de recerca	Costos d'adaptació de l'espai i nous requeriments de salut	Risc de manca de liquiditat per ajornament d'ingressos regulars de matrícula i recerca

Aquest impacte, entre major despesa d'adaptació, personal i indemnització per paralitzacions, menors ingressos esperats tant de matrícula com de recerca com altres ingressos propis, i estalvis de consums durant l'estat d'alarma, es pot valorar en prop de 70 milions d'euros per a les 7 universitats públiques presencials. I del mateix ordre també per les universitats privades i la UOC. L'impacte depèn en gran mesura de la previsió de baixada d'ingressos de matrícula, que només es podrà confirmar a l'inici del curs 2020-21.

Això planteja enfrontar, principalment tres reptes:

- L'**accés a l'ensenyament superior mantenint els principis d'equitat i funció social** de la universitat.
- La **protecció del sistema universitari català** en tant que la darrera crisi va afeblir les seves finances i l'actual està incrementant els costos de funcionament per la requerida adaptació tecnològica d'una oferta fonamentalment presencial i als nous estàndards de salut.
- L'**impuls de les externalitats socials positives de la universitat**, també com a motor econòmic del territori, de les possibilitats laborals i de la innovació basada en el coneixement.

3\ Impacte en la indústria

L'afectació a la indústria ha estat molt diferent segons el sector que s'analitza: hi ha sectors (com el farmacèutic) que n'han sortit beneficiats i, per contra, n'hi ha d'altres (com el tèxtil) que n'han sortit perjudicats.

● **L'índex de producció industrial (IPI) de Catalunya del mes de març de 2020 va caure un 17,4%** interanual segons l'IDESCAT. **Tots els sectors van retallar la producció, especialment els béns de consum durador (-31,7%) i els béns d'equipament (-31,2%).**

• Les **activitats que més van reduir la producció** van ser la **fabricació de material de transport** (-43,8%), les **indústries extractives** (-32,7%), el **tèxtil** (-23,2%), la fabricació de **maquinària i d'equips mecànics** (-19%) i la **metal·lúrgia** (-16,8%).

• **Tan sols 4 activitats van augmentar la producció** al mes de març: **productes farmacèutics** (+4,8%), **energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat** (+1,6%), **alimentació** (+1,5%), i **paper i arts gràfiques** (+0,3%) (8/5/2020).

● La caiguda de l'IPI de Catalunya el mes d'abril va ser encara més pronunciada, amb un descens del 31,7%.

• Els **sectors més afectats** han estat l'**automoció** (la producció ha caigut un 90%) el **tèxtil** i la **confecció** (-56,4%), la **maquinària** (-51,2%) i la **metal·lúrgia** i els **productes metàl·lics** (-51,2%).

• **Tan sols els productes farmacèutics** (+1,2%) i l'**energia** i el **gas** (+4,5%) **van augmentar la producció.**

3.1\ Àmbits amb oportunitats de negoci

Quant als **sectors que presentaran oportunitats de negoci** en l'entorn postCOVID-19, destaquen principalment les **activitats vinculades a les ciències de la vida, comerç electrònic, packaging, química, les TIC i els continguts digitals i l'agroalimentació.**

Ciències de la vida

● **El sector de les ciències de la vida (*life sciences*) ha estat el sector clau en l'emergència sanitària.** Actualment, científics de tot el món estan buscant una vacuna contra la COVID-19 i la rellevància dels serveis sanitaris i la recerca mèdica s'ha fet palesa més que mai. La crisi del coronavirus ha exercit una tensió sense precedents en els sistemes sanitaris de tot el món i és d'esperar que els governs aportin qualsevol recurs disponible del servei sanitari públic i privat, així com proveïdors, per a fer front a la crisi sanitària.

• Les farmacèutiques espanyoles, entre elles moltes catalanes, creixen un 20% i dupliquen els seus beneficis. Les farmacèutiques que cotitzen en borsa (Almirall, Biosearch, Faes Farma, Grifols, Oryzon Genomics, PharmaMar, Reig Jofre i Rovi) van multiplicar per més de dos els seus resultats conjunts en el primer trimestre, en què la crisi sanitària va disparar la demanda i l'aprovisionament de medicaments.

● **El sector de les ciències de la vida serà probablement el sector que plantejarà majors oportunitats de negoci** a les empreses catalanes els propers mesos.

Comerç electrònic

- **La situació de confinament ha comportat una disminució de les barreres, els dubtes i les pors dels consumidors respecte d'aquest canal de distribució, fet que ha accelerat el seu creixement, tot guanyant nous consumidors.**
 - Segons UNO, la patronal de les empreses de logística, el comerç electrònic va créixer a Espanya un 50% en motiu de l'estat d'alarma. Destaca el creixement de papereria, vi i cervesa, electrònica i serveis informàtics, material esportiu, recanvis d'automoció, joguines, productes veterinaris i de mascotes i indústria farmacèutica. Per contra, el comerç electrònic ha caigut en picat en tèxtil, construcció i editorials, entre altres.
- **Aquest fet ha provocat, en un primer moment, un retard en els terminis de lliurament per la saturació dels centres logístics i les xarxes de transport, però, a la vegada, un augment del màrqueting i les promocions en línia, així com l'adopció d'aquest canal de venda per part de pimes i del comerç local.**

Packaging

- **El sector del *packaging* ha esdevingut una peça clau per tal de garantir la seguretat i la qualitat de tots els serveis i productes considerats de primera necessitat, essencials per a la societat en aquest estat d'alarma.** Per aquest motiu, la producció segura d'envasos i d'emalatges és indispensable per a garantir les cadenes de producció d'aliments, begudes i fàrmacs, entre d'altres.
- Així mateix, els nous sistemes logístics, originats pel **ràpid creixement del canal de comerç electrònic, empenyen el sector del *packaging* a una ràpida transformació per tal d'adaptar-se a aquestes noves necessitats.**
- **La crisi del coronavirus ha propiciat que la proximitat dels mercats sigui un valor afegit capaç de generar noves oportunitats de negoci per a tota la indústria.** Així, una eventual relocalització de les cadenes de valor farà que el sector del *packaging* cobri importància, així com la relocalització en tercers països serà una oportunitat per a la maquinària d'aquest sector.

Química

- **La indústria química és un dels principals suports per a la indústria de les ciències de la vida.** Durant l'estat d'alarma, el sector químic i farmacèutic va continuar operant i desenvolupant la seva activitat com a sector estratègic que és en aquelles línies de producció lligades a la fabricació i provisió, tant de productes sanitaris com d'altres de primera necessitat, com l'alimentació, amb la finalitat de contribuir a garantir la continuïtat de la cadena de subministrament.
 - En el cas d'una malaltia respiratòria com la COVID-19, l'oxigen que s'utilitza per a assistir a la respiració i tractar la hipòxia és més important que mai. La indústria química, a més d'oxigen, desenvolupa altres gasos medicinals amb múltiples aplicacions.
- Les empreses químiques de Tarragona van prendre mesures davant el coronavirus i no hi va haver afectació en el seu ritme productiu. Es van reforçar i adaptar línies de producció per a les demandes del mercat sanitari i van caure les comandes d'aquells sectors industrials no essencials.

• **La química també contribueix amb productes antisèptics i desinfectants, materials de fibres sintètiques per a dissenyar material hospitalari i productes químics de neteja com sabons, detergents i desinfectants.** Altres productes per al tractament i potabilització de l'aigua (clor), gasos industrials per garantir la cadena de fred, materials com els polímers i fibres sintètiques per a la fabricació d'equips de protecció individual (EPIs) o matèries primeres per a la fabricació de productes sanitaris com xeringues, respiradors, borses de sèrum/sang, bates hospitalàries, mascaretes, guants, materials quirúrgics, etc.

TIC

● **L'#stayathome ha provocat un canvi en la mentalitat de la població que ha fet desplegar de manera ingent les oportunitats empresarials en el sector de les TIC, un sector facilitador i que ha possibilitat la readaptació d'altres sectors:**

- En molts casos, el teletreball ha estat la clau per a seguir treballant i això comporta l'actualització d'ordinadors, monitors i oficina a la llar.
- La formació en línia ha esdevingut la normalitat i els professors i alumnes s'han hagut de familiaritzar amb les noves eines tecnològiques.
- El llançament de pel·lícules i *shows* directament en línia, així com l'increment de l'oferta de serveis d'*streaming* han augmentat el consum d'entreteniment a casa.
- L'increment de la confiança en el sistema telemàtic augmentarà les compres en línia de productes de salut, les videotrucades amb personal mèdic i la disminució del contacte en hospitals.

● Segons el Banc d'Espanya, un 8,6% dels ocupats a Catalunya teletreballava abans de la COVID-19, ocasionalment o de forma regular (tres dècimes més que la mitjana espanyola). El teletreball potencial post-COVID-19 s'eleva fins al 33,5% (gairebé quatre punts percentuals més que la mitjana estatal).

Agroalimentació

● **Malgrat la crisi de la COVID-19, l'alimentació ha funcionat a ple rendiment. Amb incorporació del canal en línia i la distribució a domicili, la indústria alimentària és un dels pocs sectors que funcionen a ple rendiment i, fins i tot, han hagut de realitzar noves contractacions.**

● La cautela per la situació econòmica ha fet que el **factor preu guanyi pes com a decisor de compra** (el consum de productes de marca blanca ha crescut un 23% a Espanya, segons l'AECOC).

● **La despesa efectuada en el canal HORECA s'ha desviat cap al canal del retail** -comerç minorista- (+1.600 milions d'euros pel retail a Espanya, segons Nielsen). Per la seva banda, el canal HORECA ha potenciat les iniciatives solidàries de menjar preparat per als col·lectius més vulnerables.

● **La nova logística del sector rural gràcies a què s'ha disparat la venda en línia:** pagesos, ramaders i viticultors creen noves aliances i estratègies per subministrar directament a més clients i consolidar rutes de distribució rendibles i sostenibles.

3.2\ Àmbits sectorials moderadament afectats

En aquest apartat s'hi inclouen sectors que s'han vist afectats en un primer moment, però que a mig termini es recuperaran. Destaquen sectors com el metall o la maquinària, però també hi ha altres activitats presencials com l'esport i l'educació.

Maquinària, béns d'equip i metal·lúrgia

- **El sector de la maquinària i el sector del metall han estat dels més afectats per la crisi de la COVID-19.**
- Per una banda, **el sector del metall està molt vinculat a les matèries primeres i la bona marxa del sector es basa en l'evolució de l'economia i en l'execució d'altres activitats industrials, com el sector de l'automoció, que també ha estat afectat.**
- D'altra banda, **el sector de maquinària i equips mecànics té una vinculació directa i estreta amb la inversió industrial, cosa que explica que la seva evolució depengui significativament de l'evolució de la conjuntura econòmica i que tingui un comportament marcadament cíclic.**
- Amb la crisi de la COVID-19, el sector estarà més subjecta als tres principals factors dels quals depèn la seva competitivitat:
 - Conjuntura econòmica internacional.
 - Preu i accés a les matèries primeres.
 - Evolució dels sectors que fan de tractors del sectors de la maquinària, els béns d'equip i la metal·lúrgia: el sector de l'automoció, el de la construcció, el ferroviari, l'aeronàutic i altres activitats industrials.

3.3\ Àmbits sectorials afectats negativament

Els àmbits més afectats i que tindran una recuperació més lenta són, principalment, l'automoció i el sector tèxtil/moda.

Automoció

- **La COVID-19 ha tingut un gran impacte en el sector automobilístic a tot el món.** A Europa ha afectat el lloc de treball de més d'1,1 milions de persones i la pèrdua de producció de més de 2 milions de vehicles, segons l'Associació Europea de Fabricants d'Automòbils.
 - La venda de vehicles es va desplomar un 78,3% a la UE a l'abril. Itàlia (-97,6%) i Espanya (-96,5%) van ser els països que van patir les pitjors caigudes. En termes acumulats, en el període gener-abril de 2020 les vendes de cotxes han patit una caiguda del 39,1%.
- **L'actual crisi econòmica i el nou comportament dels consumidors causat per la COVID-19 suposen un impuls per a un canvi permanent. Tot i tractar-se d'un dels sectors més afectats en un primer moment, podria beneficiar-se a mig termini. La por a l'ús del transport públic fa que s'espera que incrementi l'ús del transport privat a mig termini.**

- Segons Citi, el sector automobilístic pot ser un dels beneficiats amb el desig d'evitar aglomeracions en la mobilitat. Tot i que a Europa pot ser inferior pel teletreball i un parc automobilístic més eficient, a la Xina, on el vehicle privat tenia menys pes, pot haver-hi una gran oportunitat.

- **El sector ja s'enfrontava a grans reptes: la mobilitat, la fabricació i les emissions dels vehicles.** L'automoció té la solució pel seu futur en una mobilitat sostenible i tecnològica. El cotxe elèctric o de pila de combustible són la resposta més immediata a la que haurà de fer front el sector en la seva cerca de noves oportunitats.
- El Clúster de l'automoció (CIAC) preveu que els ingressos de la indústria de l'automòbil es redueixin entre un 40% i un 50% en el conjunt d'Espanya. Afirmar que el descens serà més important a la indústria auxiliar. La caiguda es deu a la disminució de l'activitat domèstica, però també a la incertesa a Europa, Àsia i Amèrica, principals mercats exteriors del sector (s'exporta el 80% del que es produeix). La xifra de negoci al mes de març va caure un 70% i a l'abril gairebé un 100%.

Tèxtil i moda

- El sector del tèxtil ha estat un dels sectors més afectats negativament.
 - Segons la patronal espanyola Confederación de la Industria Textil (Texfor), la facturació del sector tèxtil pot caure fins al 37% el 2020. Cap empresa del sector espera mantenir la facturació de l'any passat i un 7% preveu caigudes de fins al 75%. El 60% de les empreses han presentat ERTO.
- Podem distingir efectes en dos moments diferents:
 - **Els efectes de la COVID-19 en la fase de confinament han estat:**
 - Escenari en què els ingressos són zero.
 - Els mateixos costos operatius: despeses de personal, pagament dels lloguers, pagament dels inventaris en estoc i altres despeses com impostos i quotes d'autònoms.
 - **Els efectes en la fase de recuperació i nova normalitat han estat:**
 - Descens de les vendes respecte l'etapa anterior a la COVID-19.
 - Nova realitat als punts de venda: mesures de seguretat per a protegir els clients, mesures de neteja dels productes exposats als punts de venda.
 - La situació de la indústria manufacturera és especialment greu per dos motius: no poden recórrer al comerç electrònic i els costos operatius són més alts que en les empreses comercials.

4\ Impacte sobre el comerç

La crisi de la COVID-19 ha provocat una afectació clara i evident en el teixit comercial del país, no tan sols per les vendes perdudes durant l'estat d'alarma i les setmanes de confinament, sinó també arran d'un entorn particularment difícil per afrontar la fase de represa.

Al marge dels establiments que encara no han obert, els que ho han fet es troben amb una demanda feble, sense comptar encara amb la despesa de turisme estranger, necessitat d'implementar restriccions i mesures de seguretat, deutes acumulats, considerables estocs als quals han de donar sortida i, sovint, una necessitat urgent de reinventar el model negoci per adaptar-lo als nous hàbits de consum.

D'acord amb les últimes dades disponibles per part de la Direcció General de Comerç, l'impacte de la crisi de la COVID-19 en el comerç català ha estat el següent:

- Entre el 16 de març i el 30 de juny, el comerç català ha perdut 5.300 milions d'euros en vendes no materialitzades, el que suposa l'11,25% de la seva facturació anual. En cas de realitzar aquest càlcul sense considerar els establiments de productes essencials, s'estima que s'ha perdut aproximadament el 23% de la facturació anual.
- Durant el període de confinament –que va comportar el tancament de tots els comerços de productes no essencials–, s'estima que van haver de tancar el 65% dels establiments comercials de Catalunya, mentre que van veure interrompuda la seva activitat professional aproximadament el 60% dels ocupats del sector.
- Des del començament de la crisi fins a l'1 de juliol, el comerç al detall ha patit 12.729 ERTOS que afecten 56.593 persones. Si es té en compte que el conjunt del sector ocupa 349.500 persones, el 16,22% dels ocupats/des han estat afectats per ERTOS.
- En cas d'incloure en les estadístiques els ocupats en comerç a l'engròs i venda de vehicles, el nombre d'ERTOs és de 22.262, i el d'afectats és de 131.577.

D'acord amb informes del sector, s'estima que la crisi pot forçar el tancament definitiu d'entre el 12% (escenari baix) i el 30% (escenari alt). La previsió és que el descens en la demanda agregada comporti uns ingressos per al segon semestre de l'any un 15% inferiors als mateixos mesos de l'any passat.

Principals reptes del sector a curt termini

- Les empreses del sector han patit unes increïbles **tensions de tresoreria** motivades pel tancament, pagament de lloguers, despeses de personal no cobertes pels ERTOS, pagament de taxes, etc. Resulta urgent facilitar que les empreses es dotin de circulants –ja sigui via subvencions o via finançament– que evitin provocar situacions d'endeutament que comprometin el seu futur.
- Una de les grans reivindicacions del sector, encara vigent en la fase de represa, és la necessitat de **mesures clares** i que siguin comunicades amb **prou temps d'antelació** perquè les empreses s'organitzin.
- És imprescindible instrumentar **campanyes de reactivació de la demanda**, donant continuïtat a la campanya "Ara és el teu torn" que ha aparegut a TV3 durant l'estat d'alarma. L'actual entorn de cohesió i col·laboració entre les principals entitats del sector beneficia la possibilitat de dur a terme aquestes actuacions de la mà del teixit empresarial. Una major col·laboració amb altres sectors d'activitat també encaixa amb aquesta línia de treball.

- La necessitat de **transformació tecnològica** s'ha accelerat en múltiples dimensions: requereixen solucions de *back office* que optimitzin els seus processos, potenciar el comerç electrònic –pensant també en la sostenibilitat– i el màrqueting digital, fer un ús intensiu de les solucions tecnològiques per garantir les mesures d'aforament, potenciar l'anàlisi de dades i l'ús de la intel·ligència artificial, entre d'altres.
- Cal fomentar una **reconversió dels perfils professionals** de les empreses per garantir estructures més líquides i professionals independents que tinguin unes habilitats més transversals. Alhora, és imprescindible un **reconeixement de les competències** de treballadors de determinats oficis, que posin en valor la seva experiència i en fomentin la seva capacitat per preservar el lloc de treball o buscar-ne un de nou.
- Cal una **professionalització del model associatiu**, aprofitant l'auge de la proximitat i el sentiment de comunitat ocasionat per la crisi de la COVID-19, sempre pensant en tenir unes associacions més preparades per afrontar l'entorn amb la futura llei de les APEU (àrees de promoció econòmica urbana). Així mateix, en el cas del món associatiu, cal fer un ús molt més intensiu de les noves tecnologies i del compartiment de dades.
- El **sector firal** i el sector dels **mercats de marxants**, també absolutament afectats per la crisi de la COVID-19, requereixen plans específics per adaptar-se a la fase de represa i redefinir els seus models tradicionals. La professionalització i modernització d'aquests sectors tindrà un efecte multiplicatiu en l'economia catalana.
- És necessari potenciar el foment de l'**artesanía catalana**, des d'una òptica de la contemporaneïtat que posi en valor la seva possibilitat de ser consum habitual. L'actualitat de l'artesanía va molt més enllà de ser un element cultural que reforça la cultura catalana, és un veritable nexa entre innovació i tradició, que posa l'ofici, la creativitat i la tècnica per davant de tot.
- És imprescindible dur a terme campanyes de reactivació i foment de comercialització de la **moda catalana**. Aquest ha estat un dels sectors més castigats per la crisi, amb el tancament obligat dels punts de venda, i requereix una reactivació amb particular èmfasi en la projecció internacional.

5\ Impacte sobre el turisme

A partir de la declaració de l'estat d'alarma del passat dia 14 de març el conjunt del sector turístic s'ha vist abocat a una absoluta i total paràlisi només trencada pels establiments d'allotjament que s'han determinat com serveis essencials i que han orientat la seva activitat a la pròpia atenció de la gestió de la crisi. Al mes de març les arribades internacionals van patir una reducció del 68,2% i els ingressos per arribades internacionals una reducció del 66,2%. A partir d'abril l'activitat ja ha estat nul·la.

A data 23 de juny de 2020 les principals branques d'activitat del sector turístic han registrat un total de 25.772 expedients de regulació temporal d'ocupació que afecten a 171.055 persones treballadores. El nombre de persones afectades suposa un 24% del total d'afectades per ERTO a Catalunya.

En relació al volum de passatgers als aeroports catalans entre gener i maig, l'activitat s'ha reduït un 58,6% a Barcelona, un 83,7% a Girona i un 96,9% a Reus. L'activitat a Alguairre ha estat nul·la.

Pel que fa als creueristes arribats als ports catalans entre gener i juny, Barcelona ha patit una reducció del 84,38% i Tarragona del 96,38%. L'activitat a la resta de ports catalans ha estat nul·la.

Mitjançant un estudi encomanat al Grup de Recerca AQR-LAB de la Universitat de Barcelona s'ha fet un anàlisi per avaluar l'afectació prevista pel sector turístic al llarg del 2020. Aquesta anàlisi s'ha fet des de la perspectiva de la demanda i també des de la perspectiva de l'oferta. S'han establert dos escenaris A i B amb intensitats diferents d'afectació.

Les afectacions en el volum anual de negoci no són idèntiques en el conjunt de les activitats que integren les indústries turístiques (CCAE 2009, codis 49, 50, 51, 52, 55, 56, 68, 77, 79, 823, 90, 92 i 93).

Reduccions en el volum anual de negoci:

del -15,8% al -18,3% (49) Transport terrestre	del -39,6% al -47,5% (50) Transport marítim i per vies de navegació interiors	del -50,8% al -55,0% (51) Transport aeri	del -15,0% (52) Activitats afins al transport
del -42,1% al -46,7% (55-56) Serveis d'allotjament, menjar i begudes	del -10,4% (68) Activitats immobiliàries	del -20,4% al -26,3% (77) Activitats de lloguer	del -47,1% al 52,1% (79) Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen
del -62,5% al -65,8% (823) Organització de convencions i fires de mostres	del -46,7% (90-92) Activitats de creació, artístiques i espectacles; activitats culturals; jocs d'atzar	del -50,3% (93) Activitats recreatives i d'entreteniment	

En resum, les dades més significatives pel 2020 són:

- Caiguda del turisme a Catalunya d'entre un 47% i un 59% (inclou turisme domèstic i internacional).
- Caiguda de les pernoctacions en allotjaments turístics entre el 58% i 69%, en funció de l'escenari que es pugui acabar donant de restriccions a la mobilitat interior i internacional, així com també al moment que es produeixi l'activació a partir de la fase III.
- Impacte directe de la facturació amb una reducció de -13.940 milions d'euros a -15.205 milions d'euros.
- Impacte directe sobre els llocs de treball amb una reducció de -81.800 a -95.000 llocs de treball.
- Caiguda d'entre -1,5 a -2,9 punts percentuals de la contribució del turisme al PIB català.
- Si també és té en compte l'efecte indirecte i l'efecte induït, l'impacte econòmic se situa en una reducció de -25.700 milions d'euros a -28.250 milions d'euros i la destrucció de llocs de treball se situa entre els 128.000 i els 152.800.

La crisi generada per la pandèmia del coronavirus representa, segurament, la disrupció més important de la nostra generació. A nivell sanitari, les seves conseqüències estan sent dramàtiques i el seu impacte econòmic serà extraordinari. Això no obstant, com totes les crisis, suposa també una gran ocasió per aprendre i per millorar les polítiques empresarials i de reforçament de la competitivitat.

6\ Aprenentatges empresarials derivats de la crisi

En termes d'aprenentatge, i a risc de simplificar, es poden destacar dos aspectes:

1. Tot i que era impossible preveure una crisi d'aquest abast, la qual ha donat lloc a mesures tan **dràstiques** com el confinament, **cal estar més preparats per esdeveniments disruptius com aquest i l'única manera de fer-ho és consolidar una activitat de prospectiva socioeconòmica sòlida i reconeguda** amb visió de termini mitjà-llarg però al mateix temps molt flexible. És el que alguns experts denominen com *short-term planning*.

2. La crisi també ha posat en evidència la necessitat d'aprofitar, com recordava Yuval Noah Harari en una entrevista en els primers dies del esclat de la pandèmia¹, una de les millors qualitats dels ser humans: **la capacitat de cooperar i de compartir informació estratègica**. S'obre una gran oportunitat per reconstruir una nova relació de confiança entre tots els agents del desenvolupament econòmic i d'impulsar una nova manera de treballar:

- Amb **més cooperació públic-privada**: aquesta reconstrucció no es podrà fer si no s'uneixen i s'optimitzen els esforços del sector públic i privat treballant en una única direcció.
- Amb **més agilitat i eficiència** gràcies a la digitalització i a noves formes de treballar a distància.
- Amb **més inclusió**: per aquest motiu prenen especial importància conceptes incipients com la creació de valor compartit² o mesures com la renda bàsica universal, ja posada sobre la taula per diferents experts³.
- Amb **més efectivitat**: dissenyant polítiques que considerin les macro tendències que marquen el desenvolupament socioeconòmic i que s'adrecin als reptes de futur més que a esquemes i estructures del passat.

Aquests aprenentatges s'haurien de traduir en unes polítiques empresarials que, sense ànim d'exhaustivitat, haurien de considerar aspectes com ara els següents:

- **Reconèixer la innovació com el principal vector de competitivitat**. En el nou escenari post-COVID 19 les polítiques d'innovació no només hauran de seguir tenint una importància cabdal sinó que s'hauran de dotar de recursos significativament més elevats que els actuals. La innovació no tecnològica, col·laborativa, disruptiva i oberta, serà determinant i, en el seu marc, s'haurà de donar entrada a nous actors i reforçar aspectes com ara la certificació o la defensa de la propietat intel·lectual per mitjà de la política de patents.

(1) *La mejor defensa contra los patógenos es la información*, El País, 22 de marzo de 2020,

<https://elpais.com/cultura/2020-03-21/yuval-noah-harari-la-mejor-defensa-contra-los-patogenos-es-la-informacion.html>

(2) Michael E. Porter – Mark R. Kramer, *Creating Shared Value*, Harvard Business Review, Jan-Feb 2011, <https://hbr.org/2011/01/the-big-idea-creating-shared-value>

(3) Oriol Amat – Xavier Ferràs, *Renda Bàsica Universal. Anàlisi d'una proposta disruptiva d'innovació social*, Papers de l'Observatori de la Indústria n. 6, 2019, Departament d'Empresa i Coneixement, Generalitat de Catalunya, 2019.

- **Dissenyar polítiques adreçades a ajudar a la reconfiguració d'algunes cadenes de valor en clau més regional.** La indústria catalana pot jugar un paper important a Europa i la Mediterrània i a l'hora de dissenyar polítiques públiques s'haurà de considerar la possibilitat de prioritzar els programes adreçats a sectors amb massa crítica, capacitat tractora i avantatges competitius.
- **Repensar la política empresarial posant l'èmfasi en el binomi digitalització–sostenibilitat i apostar per estratègies de futur.** La indústria 4.0 i la defensa del medi ambient són una gran oportunitat per impulsar nous negocis en nombrosos àmbits (energia eficient i renovable, ciutats intel·ligents, nova mobilitat, producció alimentària de més proximitat, per citar-ne alguns exemples) el desenvolupament dels quals hauria de permetre una millor capacitat de resposta a crisis com l'actual.
- **Simplificar la burocràcia** i la gestió de les ajudes a les empreses.
- **Maximitzar les mesures de suport aprofitant les economies d'escala**, que proporcionen instruments com els clústers, per entendre les problemàtiques de les empreses i situar el canvi estratègic al centre de la seva dinàmica competitiva.
- **Coordinar les actuacions de les diferents unitats de l'administració que treballen en el suport de la competitivitat empresarial.**
- **Dissenyar i prioritzar polítiques sectorials i d'atracció d'inversió centrades en estructurar ecosistemes competitius** amb activitats d'alt valor afegit i presència de centres de decisió internacionals que creïn llocs de treball de qualitat i contribueixin a estructurar i sedimentar coneixements i habilitats diferencials en el territori.

Cal fer una menció especial sobre el paper que l'**eficiència energètica i les energies renovables tenen sobre el teixit empresarial**, actuant com motor econòmic per a les empreses, ja que milloren la seva competitivitat, estalviant i fixant costos i evitant futurs costos i, fins i tot, sancions, per no contribuir a les exigències de sostenibilitat, cada vegada més estrictes.

S'ha de tenir en compte que aconseguir que la indústria inverteixi en descarbonització no és tasca fàcil, ja que tendeix a invertir el capital en el producte i no en els recursos que ha de fer servir per a produir. Si s'aconsegueix que el propietari en prengui consciència, es presenten tres avantatges:

- El primer, és que una indústria basada en renovables és una indústria amb el preu de l'energia acotat. Per tant, un cost variable i desconegut passa a ser un cost fix.
- El segon, és que descarbonitzar vol dir avançar-se al compliment de lleis cada cop més estrictes que arribaran en els propers anys. En una entrevista d'aquest mes d'abril la presidenta de la Comissió avisava que el pla Marshall europeu de recuperació post-covid s'enfocarà en generar nova economia digitat i descarbonitzada.
- El tercer, i molt important, és que el producte és lliure de carboni. En el futur, els consumidors no miraran només el preu, també valoraran la petjada de carboni. El producte amb menys emissions tindrà millor sortida al mercat.

Generalitat de Catalunya